

La trobada es va cloure amb l'enviament dels assistents a fer realitat el Pla pastoral i la benedicció del cardenal Joan Josep Omella i els bisbes auxiliars Sergi Gordo i Antoni Vadell

Els cinc eixos del Pla Pastoral es varen plasmar amb la imatge d'un gran panot, que tenia la imatge de Jesucrist en el centre i entorn d'aquest els altres quatre temes: els pobres, els joves, la fraternitat i el discerniment

En un moment de la trobada, els assistents varen rebre el Ciri pasqual –símbol de Crist ressuscitat– cantant un vibrant Al-leluia i encenen en el ciri les llànties que tenien a les mans

Els continguts del nou Pla Pastoral, centrats en la paraula «Sortim!», foren explicats mitjançant diversos vídeos i infografies projectades en les diverses pantalles col·locades a la basilica de Santa Maria del Mar

BUTLLETÍ D L'ARQUEBISBAT D BARCELONA

Núm. 158 (2018) IV

30 d'abril

Redacció i administració:

Delegació Diocesana de Mitjans de Comunicació
c/ Bisbe, 5 – 08002 Barcelona – Tel. 93 270 10 13; Fax 93 270 13 05
A/e: press@arqbcn.cat – Web: www.esglesiabarcelona.cat

El nou Pla pastoral

«Sortim! Orientacions i propostes per a una conversió pastoral a l'arxidiòcesi de Barcelona», acte diocesà de presentació del nou Pla pastoral diocesà a la basílica de Santa Maria del Mar

El nou Pla Pastoral de l'Església que pelegrina a Barcelona ja camina. El diumenge quart de Pasqua, conegut com el diumenge del Bon Pastor, que es va escaure aquest any el 22 d'abril de 2018, a dos quarts de sis de la tarda, es va iniciar l'acte de presentació del document *Sortim! Orientacions i propostes per a una conversió pastoral a l'arxidiòcesi de Barcelona*, text que constitueix el nou Pla Pastoral Diocesà, elaborat després d'una llarga consulta diocesana que es va desenvolupar sobretot durant el curs passat i que ara era present coincidint amb el temps pasqual i concretament amb el diumenge del Bon Pastor.

Més de 1.2000 persones omplien la basílica de Santa Maria del Mar, que fou l'espai escollit per a aquesta presentació. Els Escoltes d'Europa, que com a voluntaris es varen encarregar del servei d'ordre, lliuraven a l'entrada de la basílica una llàntia a tots els assistents i el full dels cants. En els primers bancs de la basílica hi havia el cardenal Omella, els Vicaris episcopals i els delegats diocesans.

Sílvia i Hèctor, dos joves diocesans, foren els presentadors de l'acte i varen donar la benvinguda als assistents. En l'espai de la basílica s'hi varen instal·lar quatre pantalles gegants que facilitaven la visió del presbiteri de la basílica i el seguiment visual dels diversos moments de la presentació del nou Pla Pastoral Diocesà.

Com a inici de l'acte, a les pantalles es va projectar un vídeo de tres minuts titulat «Camins», que feia referència als treballs previs a l'elaboració del nou Pla Pastoral, remarcant que el text era el fruit d'una reflexió de tota la diòcesi.

Paraules de Mons. Sergi Gordo amb uns laics

A continuació els dos presentadors varen donar pas al bisbe auxiliar Mons. Sergi Gordo, que pujà al presbiteri acompanyat d'un grup de persones, que personificaven les moltes persones que varen participar en l'elaboració del Pla Pastoral. Per això, aquest moment responia al títol «D'on venim». Aquestes foren les paraules pronunciades per Mons. Sergi Gordo i també pels seus diversos acompanyants.

Aquí ens trobem els membres del secretariat del Consell Pastoral Diocesà i també amb membres del Consell Presbiteral, on hi ha una representació dels sectors funcionals i territorials de la nostra diòcesi. Amb tots ells hem fet durant molt de temps un llarg recorregut amb un esperit sinodal. I avui ens preguntem: «D'on venim?»

Venim del somni de voler fer nostre el somni del papa Francesc en la seva exhortació apostòlica «La joia de l'Evangelí». El papa ens diu: «Somnio una opció missionera capaç de transformar-ho tot, per tal que els costums, els estils, els horaris, el llenguatge i tota estructura eclesial es converteixi en una via adequada per a l'evangelització del món actual, més que per a l'auto-preservació. Fem nostra, doncs, la crida que el papa Francesc adreça a la nostra arxidiòcesi de Barcelona per a una conversió pastoral en clau de missió. El papa ens diu: «De cara a que aquest impuls missioner sigui cada vegada més intens, generós i fecund, exhorto també cada Església particular a entrar en un procés decidit de discerniment, purificació i reforma».

Venim d'un procés diocesà sinodal, de consulta i de discerniment, caminant junts. El papa Francesc ha recordat que «el que el Senyor ens demana està contingut en la paraula 'sínode', que significa 'caminar junts'. Una Església sinodal és una Església de l'escolta. Una escolta recíproca en la qual cadascú té quelcom a aprendre: laics, preveres i bisbes, els uns a l'escolta dels altres, i tots a l'escolta de l'Esperit Sant, l'Esperit de la veritat per a conèixer el que l'Esperit ens diu».

Què hem fet? Et convido, germà i germana, a fer ara memòria agraïda al Senyor per les diverses fites d'aquest 'caminar junts', que ens ha dut fins aquí, amb la participació i col·laboració de moltíssimes persones, entre les quals tu. Gràcies ben de cor. Tot va començar el 18 d'octubre de 2016, Aquell dia, el P. Josep M. Rambla, Missioner de la

Misericòrdia, va oferir una reflexió sobre la preparació del Pla Pastoral Diocesà. Els membres del Consell Episcopal, del Consell Presbiteral i del Consell Pastoral diocesà hi van ser presents, posant en relleu el valor de la comunió eclesial, que féu una reflexió conjunta entre els esmentats organismes diocesans.

En aquesta mateixa basilica de Santa Maria del Mar vàrem celebrar la clausura de l'Any de la Misericòrdia a la nostra diòcesi. Aquest acte, presidit pel Sr. Cardenal Arquebisbe, fou com el tret de sortida que ens ha portat fins al nou Pla Pastoral Diocesà que avui presentem. Aquell dia, Mons. Joan Josep Omella ens va dir. «El treball que us demano és que tots els diocesans, i fins i tot els no creients que ho vulguin, em proposeu per escrit la vostra opinió sobre quin hauria de ser el contingut finern al del nou Pla pastoral Diocesà». I ens va proposar posar-nos en actitud de pelegrinatge, pregant i discernint com hem de plantejar el futur i amb quines actituds ho hem de fer.

Durant la Quaresma i Pasqua de 2017 es va difondre arreu de la diòcesi l'instrument de treball per a l'elaboració del Pla Pastoral. Es tractava de posar-nos a la feina, deixant-nos ajudar, en primer lloc per l'acció de l'Esperit Sant. El resultat de les reflexions dels òrgans d'animació de totes les parròquies, comunitats de vida consagrada, moviments evangelitzadors, associacions, fundacions i entitats de la nostra arxidiòcesi es va fer arribar, abans de l'estiu de 2017, a la Secretaris general de l'arquebisbat i a la Comissió de seguiment hi varen arribar les respostes per a la preparació del Pla Pastoral. Amb tot l'allau de les respostes rebudes es va redactar un primer esborrany del Pla, que entre l'Advent i Nadal de 2017 es va sotmetre a consulta en les respectives reunions del Consell Episcopal, del Consell Presbiteral, del Consell Pastoral diocesà, dels arxiprestes i dels delegats diocesans.

Tenim en compte les aportacions i suggeriments de totes les persones consultades, avui, diumenge pasqual del Bon Pastor, et presentem aquest Pla que es titula *Orientacions i propostes per a una conversió pastoral a l'arxidiòcesi de Barcelona*. Es presenten com a *Orientacions i propostes* per potenciar el seu caràcter obert, no com un programa complert i tancat i complert, amb uns objectius estratègics concrets, determinats i únics. Aquest Pla ha nascut de les aportacions de molts, també de las teva aportació. Ara retorna a tu i a tothom. Ens retorna a tots nosaltres com una invitació a un esforç creatiu, a una actitud humil d'escoltar, de servir, ben atents a les realitats i a les possibilitats concretes de cada persona, de cada comunitat o de cada grup cristià. Germà, germana, amic, amiga, tots els qui som aquí, tots els qui no han pogut venir, però que els trobarem en el nostre camí, et diem: Pren i llegeix aquest Pla, prega i canta, reflexiona i actua, escolta i anuncia l'Evangelí. Canta. Canta a Crist ressuscitat!, que ens diu: «Aneu, jo us envio». Canta amb goig l'Al·leluia de Pasqua. Canta a Jesucrist, llum per al món, Al·leluia, Al·leluia. Així ens demana, en definitiva, el papa Francesc: Sortim. Sortim a oferir a tothom la vida de Jesucrist!”

La construcció simbòlica dels cinc eixos del Pla pastoral

Tota l'assemblea, dreta, va cantar el cant emblemàtic de la Trobada: «Jesucrist, Llum per al món, al·leluia, al·leluia (bis)». El director dels cants, Mn. Xavier Morlans, va pujar a l'ambó per dirigir aquest cant.

Quan ja s'estava acabant la interpretació d'aquest cant, des del fons de la basílica i pel passadís central anava avançant un seguici format per una jove, que portava el Ciri pasqual, un diaca amb l'Evangeluari i joves portant unes llànties enceses. A mesura que el seguici va anar avançant pel passadís central, els joves del servei d'ordre anaven passant la llum del Ciri pasqual als assistents que anaven encenent les llànties que portaven a les seves mans.

Completada la cerimònia de la llum –que recordava els ritus inicial de la Vetlla Pasqual- i de l'entrada de l'Evangeluari, el diaca que havia participat en el seguici, des de l'ambó, va proclamar l'Evangelí –que fou el final de l'evangelí segons Sant Mateu. «Déu m'ha donat plena autoritat al cel i a la terra... Aneu per tot el món i prediqueu l'Evangelí. Jo seré amb vosaltres fins a la fi del món». I tota l'assemblea va contestar amb el cant de l'Al·leluia propi d'aquest acte.

Acabat aquest cant, els presentadors varen invitar tots els presents a asseure's i a mantenir les llànties enceses i es projectà les pantalles el vídeo titulat «Global».

Seguidament, els dos presentadors varen explicar que es faria tot seguit un panot (paraula que designa la rajola o lloseta feta amb morter de ciment i sorra destinada a fer paviments resistents especialment els situats a la intempèrie). Aquest panot convertit en símbol del nou Pla pastoral consistia en una mena de flor esquemàtica que tenia cinc pètals, que són els cinc eixos o capítols del Pla pastoral: Jesucrist, en el centre, com a primer eix, i els quatre eixos següents situats entorn de Jesucrist en aquest ordre: els pobres, els joves, la fraternitat i el discerniment.

Des de diferents punts de la basílica, és a dir, des del si de l'assemblea reunida, varen sortir cinc grups de persones (un grup per cada un dels eixos del Pla pastoral) que es dirigiren cap al presbiteri i amb el que cada grup portava, varen anar construint, com un gran *puzzle*, el panot simbòlic, col·locant cada grup la imatge que portava i que col·locava per tal de construir un panot gegant, situat en el centre del presbiteri i ben visible per tota l'assemblea.

El panot així format reproduïa el cartell anunciador de la trobada i era com el símbol del nou Pla pastoral amb els seus cinc eixos, que quedaven gràficament expressat en una mena de flor de cinc pètals: Crist en el centre i els altres quatre eixos: els pobres, els joves, la fraternitat i el discerniment. El Dr. Salvador Pié, rector de la basílica, fou l'acompanyant del grup que portava la imatge de Crist per posar-la al centre del panot.

En unes breus paraules, invità els presents a contemplar la gran creu que presideix aquesta basílica gòtica. «Crist –va dir-, en la creu, es fa solidari de tots els sofriments dels homes i revela la plenitud que Déu té preparada per als homes i dones de tot el món». La part del panit dedicada als pobres el va portar al presbiteri Eduard Sala, de Càritas, que va citar el passatge de l’Evangeli que diu: «Quan facis un sopar, no invites els rics i els amics, sinó els pobres...» i va subratllar el vincle inseparable entre la fe cristiana i el servei als pobres. Uns joves varen portar el símbol dels joves. Una família, amb els seus fills, va portar el símbol del tema «fraternitat» i el director de Blanquerna, Andreu Ibarz, va col·locar el símbol del «discerniment», invitant tothom a llegir els signes dels nostres temps, completant així el panot. Tota l’assemblea va apagar en aquest moment les seves llànties.

Seguidament, a les pantalles es projectà el vídeo titulat «Sortim!», la paraula clau de les “Orientacions i propostes”, molt inspirades en el pensament del papa Francesc i especialment en la seva exhortació apostòlica *Evangelii gaudium*..

Paraules del Sr. Cardenal Joan Josep Omella

Acabat el vídeo, pujà al presbiteri el cardenal arquebisbe, Joan Josep Omella, que va pronunciar unes paraules, invitant a tots a involucrar-se en l’aplicació del nou Pla pastoral i finalment invitant a reflexionar uns moments en silenci.

Aquest foren les paraules del Sr. Cardenal Omella. «Veient aquest vídeo, en el que ha fallat el so, jo deia: Així vivim la comunió amb els nostres germans sords, que estan aquí davant i no senten res, però que el seu consiliari, Mn. Xavier Pagès, els tradueix tot el que estem fent amb el seu llenguatge de signes. Germans, estem en comunió amb vosaltres i vosaltres amb nosaltres (*Llarg aplaudiment de l’assemblea*). Veient els molts que som avui aquí, en aquesta basílica de Santa Maria del Mar, recordava les paraules del salm: *Ecce quam bonum et quam iucundum habitare fratres in unum*. És bonic veure els germans units en fraternitat i desitjant de caminar tots junts. Això és l’Església en sortida, caminar tots junts. I veient tanta gent, em venien també al pensament aquelles paraules de Lenin –no tingueu por- que deia: “Doneu-me deu Francesc d’Assís i jo faré la revolució per tot el món”. Dona’m deu cristians i podem canviar el món. I aquí, certament, som més de deu. És qüestió de creure en el missatge que portem en el cor i en el cap, en la boca i en els peus, portar un missatge de pau i romandre arrelats en el Crist, que és el nostre centre. Si ho fem, podem anar a donar el missatge de Jesús als homes i les dones del món d’avui. I no ho podem fer si no estem units a Crist.

I no oblideu una cosa: el Pla pastoral, resultat de tot el treball fet per totes les comunitats i per tots la gent que ha volgut col·laborar-hi -com deien al principi, ‘sindalment’-, aquest treball està plasmat ara en un petit llibre, un llibre molts petit, que podeu dur a la butxaca de l’americana o al *bolso* que porteu les dones. El podeu portar

amb vosaltres i llegir-lo quan aneu en metro o en autobús. És com l'Evangelí, petit, però amb molta força. I aquest Pla en el fons no fa més que recordar i renovar allò que diu Jesús a l'Evangelí i que el papa Francesc ens recorda a l'*Evangelii gaudium*: tornar a les arrels de la nostra fe per transformar el món, però no el transformem nosaltres, eh? No penseu que això canviarà la diòcesi de Barcelona, ni Catalunya ni el món. És l'Esperit Sant. El deixem treballar en nosaltres o no? Per això, aquest Pla, més que accions a realitzar, busca donar-nos criteris. És a dir, com canviar? Com podem canviar el nostre cor, el nostre pensament, les nostres actituds, les nostres accions? I només hi ha un camí: escoltar la Paraula de Déu, que és eficaç. La Paraula de Déu ens transforma. Hem de rumiar-la, meditar-la, menjar-la, digerir-la i portar-la a la pràctica. Paraula i fets. Paraula de Déu i fets nostres. Si no hi ha aquesta unió, el Pla no servirà per a res.

Alguns el criticaran... El Pla no és perfecte. Però tenim la Paraula de Déu per ajudar-nos a canviar. Canviar nosaltres i canviar el món. Església en sortida. Sortim! Sortir després d'haver trobat Crist. Aquest panot ens dona una visió perfecta. En el centre, Crist. En el centre de la nostra vida, Crist. En el centre de la nostra parròquia o de la nostra comunitat, Crist, Fill de Déu. Si ell no hi és, podem deixar el nostre Pla pastoral, no serveix per a res.

Y si estamos con Cristo y si estamos en comunión entre nosotros, podremos salir fuera para transformar el mundo. Decía Teilhard de Chardin, jesuita francés: «Tendríamos que descentrarnos de nosotros mismos para centrarnos en Cristo. Y desde él transformar el mundo». Cristo nos pide salir de nosotros. La salida sólo se hace cuando hay un encuentro con Cristo. Cuanto más te encuentras con Cristo, más te sientes empujado a salir a fuera. El beato Carlos de Foucauld, en el desierto del Sáhara, pasaba horas y horas delante del sagrario, delante de la custodia, delante del Santísimo Sacramento. Y dice. «Cuanto más horas pasaba, más sentía el impulso de salir fuera para servir a los hermanos tuaregs. Y cuando servía a los hermanos tuaregs, más sentía que me atraía Cristo en la eucaristía. Y en este ir y venir construyó su vida apostólica en el desierto del Sáhara y es santo. Él nos enseña a avanzar en nuestro camino.

Decía el cardenal Newman, convertido desde la Iglesia anglicana: *Cor ad cor loquitur*, el corazón habla al corazón, Hay que dejar hablar al corazón, al Corazón de Cristo y al corazón personal e íntimo, al corazón personal y al corazón de la comunidad.

Y un peligro en este trabajo evangelizador y pastoral de nuestra diócesis, un peligro que tenemos que evitar. Es la inercia: «Siempre se ha hecho así». «Estoy cansado. Lo hemos iniciado tantas veces y no ha dado resultado». No podemos hacer nada con los desanimados. Hemos de tener la fe de Abraham y ser capaces de comenzar siempre de nuevo. Ánimo, pues, que podemos salir fuera, pero desde el encuentro con Cristo. (*Apladiment*).

Y cito la Biblia. Libro de los Proverbios, capítulo 25, versículo 13. «Como frescor de nieve, en el calor de la siega -así es el ánimo del evangelizador-, pues conforta el ánimo de su Señor». Nuestra sociedad, que decimos que está secularizada, necesita aire fresco, necesita gente que crea. A todos nosotros nos envía el Señor a ser como este aire fresco en medio de este bochorno desértico para dar esperanza a la gente. Y atended a lo que dice: que esto «conforta el ánimo de su Señor», es decir, de nuestro Dios.

Y acabo con unas palabras de San Agustín: «No se entra en la verdad si no es por el amor». *Non intratur in veritate nisi per caritatem*. Y hoy estamos haciendo este signo visible de caridad y de comunión. Todo lo que no sea comunión no nos ayudará a vivir el Evangelio y salir a la calle, al mundo, como evangelizadores. Ánimo, pues.

Y os digo una cosa para acabar. Gracias por vuestra participación desde el principio. Desde aquel día en que os pedí que trabajarais todos, dando respuestas y propuestas para el Plan pastoral. Gracias a todos lo que habéis colaborado. Gracias a los Misioneros de la Miercordia, que iniciaron ese camino y nos ayudaron a seguir adelante. Gracias a los obispos auxiliares, y quiero recordar a Sebastià Taltavull, que dirigía este trabajo de reflexión hasta que tuvo que marchar a la diócesis de Mallorca, y desde allí nos ha venido un nuevo obispo auxiliar, muy valioso... (*Aplaudiments*). Gracias a todos. Y, si algo falla, nos viene bien para que nos curemos en humildad. Y gracias a este parroquia, porque aquí comenzó este trabajo. Tendremos que seguir el trabajo de aplicación del Plan pastoral y evaluarlo. Tendremos que volver aquí para ver cómo va la evaluación.

Ahora os pido un tiempo de silencio. Y pongamos en las manos del Señor este Plan y toda nuestra diócesis, para que él nos conceda los frutos que esperamos. Sólo él puede hacer que dé frutos.. Pomgaos nuestro Plan en las manos de Maria, la Madre del Señor, para que podamos dar frutos de fe y de esperanza en este mundo tan necesitado. Oremos en silencio al Señor”.

Intervenció de Mons. Antoni Vadell amb uns joves

Després d'uns tres minuts de silenci, acompanyats per una música de fons, els presentadors varen intervenir per explicar el que seguiria. Aleshores, el bisbe auxiliar Mons. Antoni Vadell va pujar al presbiteri amb un grup de joves per exposar la fase d'aplicació dels camins a recórrer per la comunitat diocesana de Barcelona en els propers anys. Paraules que es van completar amb la projecció d'una infografia titulada «I ara què?», de tres minuts de duració.

Aquestes foren les paraules de Mons. Vadell, acompanyat d'un joves que varen pronunciar cada un d'ells una part de les paraules preparades: «I ara què?. La primera cosa que hem de fer -com ens ho ha dit el Sr. Cardenal- és llegir el llibret que conté el Pla pastoral i que es titula *Sortim!*, i llegir-lo atentament. Es pot llegir personalment, però potser també és bo fer-ne una lectura en grup, en comunitat. Fer-ho junts. Es cris-

tians estem decidits a afrontar els reptes que ens planteja el nostre temps. Tots els qui estem aquí estimem Jesucrist, i per això ens podem dir: per què no ho fem tots junts això de manifestar el nostre amor a Jesucrist».

El repte potser més important és que ens estimem. És el signe que va voler el mateix Jesucrist: que el món vegi que els cristians ens estimem, que ens estimem de veritat, no només amb paraules, sinó amb obres. Resem els uns per als altres i tots per a tots. Si treballem tots junts i ens estimem és molt difícil que el nostre Pla pastoral no doni fruits.

Hem de pensar que aquest Pla pastoral que avui ens han proposat aquí el podem fer, entre tots. El podem viure a les nostres parròquies, als nostres grups. I el Pla diu que hem de *sortir*. Hi ha molta gent que necessita ser escoltada; aquesta és la gent a la que hem d'anar. El *sortir* que ens plantejem no és només una qüestió geogràfica, sinó que comporta sortir dels nostres esquemes personals, i això només és possible, com ens ha dit el Sr. Cardenal, si mirem el Senyor, pregant els uns per als altres. Només així podrem sortir, i sortir a l'encontre de l'altre.

Potser us preguntareu: Qui ens acompanyarà en aquesta sortida, en aquest camí? Tingueu ben present que a l'Església no estem mai sols. Sempre tenim amb nosaltres el Senyor, i també podem comptar amb l'ajuda dels altres. Per aplicar el Pla tenim un equip de seguiment, tenim els arxiprestos, tenim els responsables, els delegats... Tots estem al servei de fer realitat el nostre Pla pastoral. La Comissió de seguiment, juntament amb el Sr. Cardenal i el Consell Episcopal, s'encarregarà de fer uns suggeriments. Durant els propers cursos us ho direm: "Mireu de posar ara un accent especial en aquest punt, o en aquesta altra proposta, o pensem en aquesta acció conjunta que podem fer". Tot això, a fi que fem memòria entre tots d'aquest compromís que es viure el Pla pastoral. Hem de refrescar la nostra memòria, per tal de fer possible, com ens ha dit el Sr. Cardenal, aquesta revolució de la tendresa, de la que ens parla el papa Francesc.

El que pretenem amb aquest Pla pastoral és que la gent s'enamori de Jesucrist i que siguin conscients que Déu és amor i que Déu ens estima. Deixem-nos evangelitzar nosaltres i així potser podrem sortir i ajudar les persones a descobrir Jesucrist. Fem que el Senyor pugui tenir «un gran poble», també a Barcelona, confiant en el Senyor, calem les xarxes!, donant al món un testimoni d'amor i d'alegria.

Pregària del Parenostre i paraules enviament del Cardenal Arquebisbe

A continuació d'aquestes paraules, els presentadors varen invitar tots els representants de les parròquies, arxiprestats, delegacions, moviments associacions i entitats presents a aixecar el rètol que reproduïa el cartell de la trobada amb la imatge central de Jesucrist i els altres quatre objectius (pobres, joves, fraternitat i discerniment) formant com una flor de cinc pètals.

Amb els rètols alçats per tota l'assemblea, el cardenal Omella va pujar al presbiteri acompanyat dels membres de la Comissió per al Pla pastoral i amb els que havien participat en l'acte de presentació. Invitada pel Sr. Cardenal, tota l'assemblea va resar en aquell moment el Paremestre.

I el cardenal Omella va dir unes paraules d'enviament. «Aquest enviament el fem els tres bisbes», va dir, i va convidar tothom a fer-se seu el Pla Pastoral i a “sortir a les perifèries” (Papa Francesc). I va impartir la benedicció juntament amb els dos bisbes auxiliars.

Els presentadors varen recordar aleshores que a la sortida es distribuïria el text nou Pla Pastoral, en una edició popular de butxaca i bilingüe català-castellà, i que també s'havia editat en un format habitual de llibre. (I el *Full dominical* del diumenge següent a l'acte de presentació (el 29 d'abril) va fer una edició especial que contenia el text íntegre del Pla pastoral, en català i en castellà.)

Com a cant final es va interpretar el titulat “Hem sentit una Paraula”, text i música de Mn. Xavier Morlans.

“Hem sentit una paraula, l'hem guardat a dintre el cor,
ja és llavor ben preparada, que demana nous sembradors.
Tot un Déu diu que ens estima, tot un Déu s'ha fet proper,
Ha vingut a dar-nos vida; necessita pregoners.

És Crist que vol portar l'amor a cada llar;
Demana missatgers que el vulguin ajudar.
Farem xarxa de veus, farem xarxa de mans,
Lleugers els nostres peus, a molts duran la pau.

No tenim ni or ni plata i sovint també ens cansem,
Però és Jesús nostre missatge i en el seu nom ens aixequem.
Passarem una paraula al cansat i a l'indecís
I direm d'aquella taula on s'aprèn a compartir.

Amb el Pa i la Paraula, amb les mans i el gest amic,
Amb el foc a les entranyes, amb la joia de l'Esperit.
En un món que cerca amb ànsia, en un món que plora sang,
És la creu una esperança, i l'Església una llar.

A continuació reproduïm el contingut íntegre del nou Pla pastoral, *Sortim!, Orientacions i propostes per a una conversió pastoral a l'arxidiòcesi de Barcelona*.

Pròleg

Benvolguts germans i germanes,

Fa més de cinquanta anys, el Concili Vaticà II (1962-1965) va iniciar un dels seus documents més importants amb aquestes paraules: «Les joies i les esperances, les tristeses i les angoixes dels homes d'avui, sobretot, dels pobres i dels qui sofreixen, són també les joies i les esperances, les tristeses i les angoixes dels deixebles de Crist, i no hi ha res de veritablement humà que no hagi de trobar ressò en els seus cors». Aquest text que acabo de citar, que correspon al paràgraf inicial de la *Constitució pastoral sobre l'Església en el món d'avui* -conegut com *Gaudium et Spes*-, em sembla que reflecteix molt bé l'esperit de les *Orientacions i propostes* que segueixen aquest pròleg i que són com el full de ruta de la nostra comunitat diocesana ara i en els propers anys.

Aquestes *Orientacions i propostes* s'han preparat gràcies a la col·laboració de moltes persones, creients i també no creients, a totes les quals vaig demanar la seva col·laboració en aquella trobada que vam celebrar a la Basílica de Santa Maria del Mar, i que va ser el punt de partença del camí que ens ha portat fins aquí. En aquells moments es clausurava l'Any de la Misericòrdia, un jubileu extraordinari volgut pel papa Francesc. Em sembla que aquest Pla Pastoral s'ha de llegir i aplicar en l'esperit de tot el magisteri del Sant Pare, però sobretot des de l'Any Sant de la Misericòrdia, que el va marcar des del seu mateix origen. Totes les propostes s'inspiren en una profunda solidaritat de l'Església que camina a Barcelona, amb el nostre poble i amb les seves joies i esperances, amb les seves tristeses i angoixes.

El servei als pobres és una de les claus de lectura d'aquestes *Orientacions i propostes*. Tots recordem que el Jubileu de la Misericòrdia es va centrar, en l'àmbit operatiu, sobretot en les tradicionals – però a la vegada tan actuals- obres de misericòrdia, espirituals i materials. La solidaritat i el servei als pobres de tota mena és en el cor de l'Evangeli. «Us ho asseguro: tot allò que fèieu a un d'aquests germans meus més petits, a mi m'ho fèieu» (Mateu 25,40), diu Nostre Senyor Jesucrist. I el papa Francesc ens recorda que precisament en l'amor i en el servei als més pobres és on es verifica l'autenticitat de la nostra fe. Aquesta manera de fer és la que pot fer creïble la nostra evangelització, tan necessària en la nostra societat tan secularitzada.

Una altra clau de lectura del text que segueix és el seu caràcter obert. L'hem titulat *Orientacions i propostes*, precisament, per potenciar aquest caràcter. La denominació «Pla Pastoral» –que utilitzem habitualment en les nostres converses- podria suggerir que es tracta d'un programa tancat i complet, amb uns objectius estratègics, determinats i únics. No vol ser així aquest pla. Ha nascut de les aportacions de molts i ara

retorna a tots com una invitació a la creativitat. El canvi d'època que estem vivint i la creixent complexitat de la nostra societat ens demanen un esforç creatiu i una actitud humil d'escoltar i de servir, ben atents a les realitats i a les possibilitats concretes de cada persona i de cada comunitat o grup cristià.

Una altra clau de lectura, sens dubte molt important, és l'espiritualitat. No podem oblidar de cap manera que la nostra acció missionera és obra de Déu i no nostra. Nosaltres només som col·laboradors de Déu, servents sense cap mèrit de la vinya del Senyor. Sense la seva gràcia i el do de l'Esperit Sant no som res. Posem la nostra pobresa –tant personal com institucional- en les mans del Senyor. En el supòsit que arribéssim a ser una minoria, hauríem de ser «una minoria creativa», com desitjava el papa emèrit Benet XVI, en definitiva hauríem de ser sempre llevat en la massa.

La més important clau de lectura i de comprensió vital de totes aquestes *Orientacions i propostes* es troba en la crida a la conversió que ens adreça el papa Francesc quan ens diu: «Invito cada cristià, en qualsevol lloc i situació en què es trobi, a renovar ara mateix el seu trobament personal amb Jesucrist o, almenys, a prendre la decisió de deixar-se trobar per ell, d'intentar-ho cada dia sense descans. No hi ha raó perquè algú pensi que aquesta invitació no és per a ell» (*Evangelii Gaudium* 3). D'aquí que el papa Francesc ens convidi alhora a una conversió pastoral i missionera (EG 27 i 30). Som, doncs, convidats a contemplar i imitar Nostre Senyor Jesucrist en la seva manera de veure la realitat que l'envoltava, sobretot la realitat dels pobres. Per respondre als molts reptes que la realitat actual ens planteja, en el fons, se'ns demana ser sants. Com deia el filòsof Henri Bergson (1859-1941), «els sants no tenen necessitat de parlar, perquè la seva vida ja és un testimoni».

Que la Mare de Déu sota l'advocació de la Mercè, patrona de la nostra arxidiòcesi, en aquest any del vuitè centenari de la fundació a Barcelona de l'Orde religiós que porta el seu nom, ens ajudi a fer realitat aquelles paraules que Ella va dir a les noces de Canà: «Feu tot el que Jesús us digui» (Joan 2,5). I que l'ofrena d'aquestes *Orientacions i propostes per a una conversió pastoral a l'arxidiòcesi de Barcelona* es converteixi en el vi nou per a l'Església que peregrina en aquesta terra entranyable.

Barcelona, 1 d'abril de 2018

Solemnitat de la Pasqua de Resurrecció

†Card. Joan Josep Omella Omella
Arquebisbe de Barcelona

Introducció

El papa Francesc en la seva exhortació *La joia de l'Evangelí (Evangelii Gaudium)*, que qualifica com a escrit «programàtic» (EG 25), es proposa «indicar camins per a la marxa de l'Església en els propers anys» (EG 1). Tota aquesta orientació ve sintetitzada amb la bella fórmula «Església en sortida» (EG 20-24) i per això «la seva joia de comunicar Jesucrist s'expressa tant en la seva preocupació per anunciar-lo en altres llocs més necessitats com en una sortida constant cap a les perifèries del seu propi territori o cap als nous àmbits socioculturals» (EG 30).

Durant uns mesos hem reflexionat, hem pregat i hem dialogat per tal d'esbrinar què diu l'Esperit a l'Església de Barcelona. En aquests mesos hem consultat els membres del Consell Episcopal, del Consell Presbiteral, del Consell Pastoral Diocesà, els arxiprestes, els delegats diocesans, així com les parròquies, comunitats, membres de la Vida Consagrada, moviments, associacions, fundacions, fidels i persones que lliurement han volgut fer arribar el seu parer. Ara, tenint en compte les nombroses aportacions rebudes, hem elaborat les següents orientacions fonamentals amb propostes pastorals prioritàries, que han d'orientar i promoure l'acció de l'Església a l'arxidiòcesi de Barcelona en els propers anys.

Tenim el goig i la responsabilitat de compartir la missió de Crist en el món d'avui, amb humilitat, certament, però també amb agraïment i alegria. Som enviats per Crist com va ser-ho ell pel Pare i comptem amb la força de l'Esperit Sant (cf. Joan 20,21-22). Per això, «per l'entranyable misericòrdia del nostre Déu» (Lluc 1,78) hem d'esforçar-nos a «servir el Senyor amb alegria» (Salm 99,2) i a treballar «alegres sempre en el Senyor» (Filipencs 4,4).

Cinc orientacions fonamentals

Presentem, doncs, cinc orientacions fonamentals, que han d'orientar i animar les propostes pastorals, que en conseqüència, es duguin a terme:

- 1- L'encontre i l'anunci de Jesucrist
- 2- Els pobres, destinataris privilegiats de l'Evangelí
- 3- Els joves
- 4- La fraternitat
- 5- El discerniment

1. L'encontre i l'anunci de jesucrist

Jesucrist, la nostra saviesa i la nostra força (cf. 1 Corintis 1, 17-31)

El nostre missatge i la nostra aportació és Jesucrist, mort i ressuscitat (cf. 1 Corintis 1,22). Aquesta ha estat una de les propostes més repetides en els diferents grups: reno-

var la nostra adhesió personal a Crist, anunciar-lo de manera nova, promoure el primer anunci en ambients on la fe cristiana encara no ha arrelat o s'ha extingit.

Això ens demana pregària personal i comunitària i tenir cura de les celebracions de l'eucaristia, tractant de viure-les d'una manera més intensa i renovada. La primera manera de ser missioners és el testimoniatge de l'Encarnació del Fill de Déu (cf. Lluc, 24,48) per fer-nos participants de la naturalesa divina i de la seva Mort i Resurrecció per a redimir-nos, és a dir, el misteri pasqual, que constitueix el centre de tot l'any litúrgic i de la fe cristiana.

Té una importància cabdal recrear el nostre llenguatge, el llenguatge oral i el llenguatge simbòlic i cultural. I s'ha de tenir molt present que la nostra decisió de renovar l'experiència de l'encontre amb Jesucrist i d'anunciar-lo creativament al món d'avui és l'opció que ha d'inspirar i informar totes les determinacions dels capítols següents.

Propostes:

1.1. *Catequesi*: atendre especialment la formació de catequistes; potenciar la catequesi de tota la família; implicar més els pares en el procés catequètic dels fills; elaborar programacions de catequesi interparroquials; proposar una catequesi que propiciï un encontre personal amb Jesucrist. Aquesta és una tasca prioritària i conjunta de les delegacions diocesanes de Catequesi i de Pastoral Familiar, sense oblidar la catequesi a persones amb discapacitats i amb limitacions sensorials, que porta a terme el Servei pastoral per a les persones sordes.

1.2. *Catecumenat*: potenciar el catecumenat d'adults, seguint els criteris eclesials del *Ritual d'Iniciació Cristiana d'Adults* (RICA), oferint als no batejats un itinerari d'iniciació cristiana des de les parròquies amb l'acompanyament del Servei Diocesà per al Catecumenat; proposar itineraris d'iniciació cristiana per a nens, joves i adults; oferir des de la delegació diocesana de Catequesi una proposta catequètica als adults que volen rebre el sagrament de la Confirmació.

1.3. *Eucaristia i en especial l'eucaristia dominical*: ajudar a experimentar la vivència de la fe com a adhesió personal a Jesucrist amb una dimensió comunitària i missionera; tenir cura especial del llenguatge emprat; fer les homilies amb la simplicitat de Jesús; donar importància a la música i al cant litúrgics, en sintonia amb els bons estils musicals; combinar el bon gust estètic amb la senzillesa d'ornaments i d'ornamentació; tot això tenint en compte les orientacions de la delegació diocesana de Pastoral Sacramental i Litúrgia.

1.4. *Anunci explícit del missatge cristià*: seguir avançant en la línia d'algunes iniciatives ja existents de primer anunci de Jesucrist i de l'Evangelí, unint esforços; parlar explícitament de Jesús a persones allunyades i indiferents, no només de forma per-

sonal espontània, sinó també amb propostes organitzades (sopars, cinefòrums i altres formats per compartir explícitament l'Evangelí); donar suport als mitjans de comunicació eclesials ja existents tenint en compte tota la labor que impulsa la delegació diocesana de Mitjans de Comunicació Social (*Full Dominical, Butlletí de l'Arquebisbat de Barcelona*, comunicats de premsa, web, difusió i campanyes de comunicació *online* a les xarxes socials...); donar suport a l'esforç que fan teòlegs en diàleg amb les inquietuds, problemes i aspiracions de la gent d'avui.

1.5. *Conversió*: la vida cristiana no neix d'una idea, sinó d'un encontre amb Jesucrist i ens exigeix una contínua conversió. Som conscients que la renovació de l'Església passa necessàriament per una sincera conversió personal. Per a realitzar aquesta tasca de renovació constant disposem de molts ajuts que tenim a l'abast i que cal aprofitar i oferir als qui els necessiten: estudis d'Evangelí, *lectio divina*, revisió de vida, adoració del Santíssim, recessos, exercicis espirituals, grups de pregària. D'aquestes pràctiques se'n poden treure fruits: «Qui resta en mi i jo en ell, aquest dona molt de fruit» (Joan 15,5).

1.6. *La família*: en l'entorn familiar és on es desvetlla la dimensió religiosa dels infants. Ens hem d'esforçar a promoure-hi el testimoni joios, humil i creïble de la fe i l'alegria de viure l'amor i la fraternitat. Ens proposem seguir les orientacions del papa Francesc en l'exhortació *Amoris laetitia*. De manera especial, volem comunicar les virtuts cristianes als joves, reforçant els cursos de preparació al matrimoni i els serveis d'acompanyament de les parelles per mitjà dels centres d'orientació familiar, dels moviments cristians familiars i altres iniciatives de la delegació diocesana de Pastoral Familiar.

1.7. *Els Membres de la Vida Consagrada*: per la seva vida de consagració a Déu i pel seu seguiment radical de Jesucrist són un gran actiu per a tota la societat i també per a l'arxidiòcesi, són sovint una presència evangelitzadora entre els més pobres. Ells i elles fan molts bons serveis pastorals a la nostra arxidiòcesi, la qual agraeix la seva creixent integració en tots els àmbits de l'acció pastoral, una integració que desitgem incrementar en totes les instàncies eclesials. Per impulsar aquesta proposta serà de gran ajut la relació de la delegació episcopal per a la Vida Consagrada amb tots ells.

1. Els pobres, destinataris privilegiats de l'evangelí

Qui és el meu proïsme? El bon samarità (cf. Lluc 10,30-37)

Una de les propostes més repetides pels diferents grups i algunes persones individuals en la consulta per preparar aquestes orientacions i propostes d'acció ha sigut la necessitat de fer una opció pels pobres, de ser l'Església dels pobres, de ser parròquies, comunitats i grups al costat dels més necessitats, de treballar per la justícia, de denunciar, quan calgui, les injustícies, d'acollir els immigrants i els refugiats... L'opció pels

pobres és un tema constant en les respostes a la consulta realitzada, cosa que mostra una gran sintonia amb les línies pastorals del papa Francesc (cf. EG 48,195,197-201).

Aquí cal recordar aquest advertiment: «No estimeu només de paraula o amb la llengua, sinó amb obres i de veritat» (1Joan 3,18). L'Església serà aquell «hospital de campanya» que ens proposa el Papa si desenvolupa la solidaritat amb de les diferents formes de pobresa i de sofriment existents, i si és acollidora de tothom, sense mirar les condicions de raça, sexe o religió. Si actua així, serà més fidel a la seva missió d'anar cap a les perifèries geogràfiques i existencials de la nostra societat.

Propostes:

1.1. *La mirada de Jesucrist*: cal descobrir des dels ulls de Jesús les pobreses que ens envolten i les causes que les provoquen. És necessari que individus i comunitats tinguem la mirada de Crist que sabia adonar-se de les moltes situacions de pobresa del seu entorn. Hem de descobrir els pobres que tenim prop nostre i ajudar els altres a veure'ls. I més avui que abunden les pobreses amagades. Aquesta manera de mirar és un model de contemplació, i és també una experiència de fe. En aquest sentit caldrà tenir en compte les iniciatives que impulsí la delegació diocesana de Pastoral Social amb motiu de la Jornada Mundial dels Pobres que se celebra anualment.

1.2. *Programes de solidaritat*: respondre a aquestes pobreses, seguint el model d'acció social de Càritas Diocesana, amb fets concrets de solidaritat, i alhora elaborar projectes ben dissenyats per atendre les necessitats urgents com ja es fa des de les Càritas parroquials i arxiprestals. Són moltes les iniciatives bones que ja existeixen a la nostra arxidiòcesi, en moltes institucions de laics, parròquies i congregacions dedicades al món dels pobres. Cal que els donem suport amb col·laboracions personals i econòmiques. És bo que aquestes iniciatives es coordinin per tal d'aconseguir una major eficàcia. Cal que estiguem atents a les possibilitats de transformació de la societat per tal que esdevingui més justa i fraterna (acció sindical, política i altres mitjans de solidaritat), sobretot animar i acompanyar els cristians que senten la vocació de l'acció política.

1.3. *Atur i precarietat laboral*: la perllongada i elevada taxa d'atur, sobretot juvenil, és ja tràgica. També es dona una forta precarietat laboral. Ens cal donar suport a iniciatives pràctiques per superar aquests dos problemes. Així mateix cal tenir presents també dos aspectes molt importants: d'una banda la formació de joves i de persones més grans per fer-los més fàcil l'entrada en el mercat laboral; d'altra banda, el compromís social i polític per millorar o reformar les estructures econòmiques que cronifiquen l'atur i la precarietat laboral. En aquesta proposta caldrà tenir en compte les orientacions que proposi la delegació diocesana de Pastoral Obrera i també les iniciatives pastorals dels moviments evangelitzadors en el món obrer presents a la nostra arxidiòcesi.

1.4. *Refugiats i immigrants*: s'agraeix el que han fet davant d'aquest problema moltes persones per iniciativa pròpia i també algunes institucions civils i religioses. Encara es pot fer molt més i, per tant, s'ha de fer més. Per exemple, consolidar les entitats ja existents dedicades a immigrants i refugiats i desenvolupar les plataformes de persones i entitats que treballen en aquest sector. La delegació diocesana de Pastoral Social treballa en aquest sentit amb la iniciativa pastoral «Caminem en la diversitat», com també ho fa la delegació diocesana de l'Apostolat del Mar, que fa una tasca rellevant amb els immigrants treballadors del món marítim i portuari. Ens proposem continuar la labor integradora realitzada per les comunitats parroquials en els anys seixanta i setanta del segle passat davant de la forta immigració interior.

1.5. *Experiències de fragilitat*: en aquest capítol hem d'encabir-hi des de la indigència humana i psicològica (malaltia física i psíquica, soledat, marginació, discapacitats físiques i sensorials...) fins a la necessitat espiritual i religiosa que senten molts pobres. Convé que tothom estigui amatent a les moltes persones que necessiten ser escoltades. Se'ns retreu sovint el rostre trist i gris de moltes institucions eclesials. Hem de maldar per tal que canviï aquesta percepció i per això volem que les parròquies, comunitats i entitats eclesials esdevinguin encara més un espai d'acolliment i d'esperança. Pel que fa a les persones malaltes, cal potenciar l'atenció pastoral i sacramental que es realitza als hospitals de la nostra arxidiòcesi comptant amb el suport de la delegació diocesana de Pastoral de la Salut.

1.6. *Església pobra*: no n'hi ha prou d'anar als pobres i ser solidaris amb ells. La mateixa Església ha de ser pobra, segons ens diu el papa Francesc. No és fàcil trobar concrecions pràctiques. Tanmateix, se n'han fet alguns suggeriments en les respostes a la consulta prèvia sobre aquest Pla Pastoral: que la pobresa es manifesti en les persones, en les institucions eclesials, en els edificis; que en tot es tingui un estil adient, un estil que no insulti la situació de les persones que viuen en precarietat i pobresa. La delegació diocesana de Patrimoni Cultural, així com la Comissió diocesana de patrimoni litúrgic i cultural, podran oferir l'assessorament adequat per assolir-ho.

2. Els joves

«Vine i segueix-me...» (Marc 10,21)

Els joves han estat un *leit motiv* en moltes de les respostes a la consulta prèvia al Pla Pastoral. Es constata una preocupació pels joves, que han de ser atesos, que necessiten i tenen dret a l'anunci joiós de l'Evangeli i que pateixen les conseqüències d'una societat dominada per falsos valors com el consumisme, l'erotisme, una economia convertida en economicisme i l'atur... Ens trobem, doncs, davant d'un repte pastoral de primera magnitud.

La primera actitud de la comunitat cristiana envers els joves ha de ser una mirada plena d'amor (cf. Marc 10,21). Ens hem de preguntar: què oferim als joves d'avui? Com

els fem arribar l'amorosa, captivadora i exigent crida de Jesús a seguir-lo, una crida que és font de sentit i de plenitud de vida?

Atesa la disminució de les vocacions de preveres i religiosos/es que fa sentir molt vivament l'escassetat de consiliaris ordenats i acompanyants espirituals idonis per a la pastoral de joventut, la dedicació que s'està fent és molt meritòria. En la pastoral amb els joves és on es manifesta de manera més real el canvi d'època que estem vivint. Per això, se'ns demana que hi hagi més persones dedicades a aquesta tasca bo i esmerçant-hi el màxim possible d'esforços, recursos i creativitat. Tothom ha de sentir-se implicat en aquesta pastoral.

Propostes:

1.1. *Escoltar els joves*: som conscients que no escoltem prou els joves i que ells poden donar el dinamisme necessari a la renovació eclesial. El Sínode dels Bisbes de 2018, dedicat als joves, la fe i el discerniment vocacional, l'acollim des d'ara amb l'esperit disposat a secundar el que se'ns proposi. Conscients del que ja s'està fent, valorant tot el treball pastoral amb joves que tan positivament duen a terme els moviments evangelitzadors d'Acció Catòlica, així com altres moviments cristians i associacions juvenils, ens proposem detectar quines són les noves iniciatives evangelitzadores entre els joves. La delegació diocesana de Pastoral de Joventut analitzarà aquestes noves formes i promourà espais d'intercanvi d'iniciatives i de recursos amb les persones que són prop dels joves.

1.2. *Promoure l'acompanyament pastoral dels joves*: l'acompanyament i l'evangelització dels joves és una autèntica vocació, avui molt necessària i que cada vegada planteja més reptes. No tothom serveix per a aquesta missió. Considerem necessari plantejar-nos la preparació d'aquests acompanyants i evangelitzadors amb la creació d'una escola d'animadors de la fe dels joves impulsada per la delegació diocesana de Pastoral de Joventut. Amb acompanyants hi haurà joves cristians.

1.3. *Planificar i coordinar recursos*: la presència dels joves és necessària en tota comunitat cristiana, tanmateix ens proposem planificar quines parròquies de l'arxidiòcesi podrien assumir una missió especial de cara als joves i situar-les en el mapa diocesà, de manera que n'hi hagués alguna en tots els sectors o localitats importants. Hem de pensar quines persones i quins recursos hi podem destinar.

1.4. *Els infants*: l'atenció religiosa als infants està molt vinculada a la vivència familiar. Proposem dedicar una atenció especial a les famílies, a les parròquies i als moviments cristians infantils i d'adolescents per atendre el desvetllament dels infants i adolescents. Caldrà un treball més coordinat entre els moviments evangelitzadors d'infants, els espais parroquials, els agrupaments escoltes, els grups d'infants parroquials i arxiprestals, i altres noves iniciatives com els grups de catequesi en família.

1.5. *Formació de tota la persona i cura de la dimensió religiosa i espiritual d'infants i joves a les escoles cristianes*: la missió de les escoles cristianes és fonamental pel seu compromís en el desenvolupament de tota la persona a la llum de l'Evangeli. Aquesta passa pel desplegament d'un projecte educatiu coherent i eficient que ha de tenir en tots els membres de la comunitat educativa i en la pròpia institució referents ben clars. Hem d'ajudar més els mestres i professors en la seva missió educadora d'infants i joves oferint-los diversos serveis i acompanyament. Necessitem afrontar amb urgència i creativitat el camp de la formació de la dimensió religiosa i espiritual dels infants, adolescents i joves. I ser capaços d'implicar pares i mares. En aquest sentit caldrà tenir en compte les iniciatives pastorals que impulsi la Fundació diocesana per a les Escoles Parroquials, així com la Fundació Escola Cristiana de Catalunya.

1.6. *Escoles i universitats públiques*: és el camp de la formació i professionalització de les persones, i en aquest camp la qualitat dels docents, el testimoni de vida, els valors i sentit de la vida que transmeten són molt valuosos. Cal incrementar l'acompanyament als universitaris que fan els consiliaris dels SAFOR (serveis d'atenció i formació religiosa a les universitats públiques). I des de la delegació diocesana de Pastoral Universitària, cal continuar també acompanyant els professors cristians presents a les universitats públiques. A més, els professionals dedicats a l'ensenyament de la religió en centres que no depenen de l'Església fan un servei educatiu i cultural molt estimable, i esdevenen també, en força ocasions, un servei evangelitzador valuós i, per això, han d'estar en formació permanent i en comunicació entre ells amb el suport de la delegació diocesana d'Ensenyament.

1.7. *Escoles i centres universitaris de l'Església*: davant la situació del món contemporani urgeix més que mai la singular aportació d'aquestes comunitats educatives a través d'una veritable educació integral, a la formació de ciutadans i professionals compromesos èticament i a la col·laboració en un progrés que humanitzi. Per això, juntament amb el diàleg entre la fe i tots els àmbits del coneixement, cal desenvolupar una cultura del discerniment, de la proximitat i de la solidaritat. Cal tenir una atenció i compromís actiu en què, sempre segons les circumstàncies de cada centre, es faci explícit el missatge evangèlic; es procuri una formació i acompanyament en la vida cristiana dels alumnes; es faciliti l'accés a recursos formatius i l'aprofundiment en la fe. Però, a part de les diferents accions pastorals que es desenvolupin, és molt important aprofitar totes les avinenteses d'atansar-se personalment als joves d'aquests centres «amb el cap i amb el cor». Les universitats d'inspiració cristiana que tenen la seu a la nostra arxidiòcesi desenvoluparan -en el marc de les seves funcions pròpies- una cura especial en el testimoniatge de la seva identitat i missió, així com una acció en l'àmbit pastoral que doni resposta als reptes específics del context universitari.

3. La fraternitat

«Tothom coneixerà que sou deixebles meus per l'amor que us tindreu entre vosaltres» (Joan 13,35)

L'amor entre nosaltres, la solidaritat entre els membres d'un mateix cos, són signe i força de la comunitat cristiana. Les respostes a la consulta han assenyalat de moltes maneres la necessitat de fomentar la relació i la comunió entre persones, comunitats i grups dins l'Església.

Cal prioritzar la comunicació interna i només així hi haurà una bona comunicació cap enfora. Cal, doncs, que ens coneguem més, que sapiguem més el que fan els altres. I, sobretot, que l'empatia, la comprensió i la confiança guiïn les relacions dins de l'Església. En això els bisbes, preveres i diaques hi tenen un rol molt especial com a factors de comunió i d'integració en totes les parròquies, grups i comunitats.

I aquesta comunió ha de ser dinàmica, que generi sinèrgies i que fomenti així una «Església en sortida». Allà on els cristians i cristianes ens fem presents, hem de ser promotors de comprensió, de diàleg i de cooperació en la tasca d'humanitzar la societat.

Les situacions eclesials, socials i polítiques complexes les hem de viure com una oportunitat per créixer en el respecte, la comunió, la no confrontació, l'entesa i el diàleg per avançar en el camí de la comprensió, la fraternitat i el bé comú. La nostra missió sempre serà una tasca de reconciliació, tot seguint les petjades de Jesucrist que va venir a trencar murs i a refer relacions, «destruint el mur de separació, abolint l'enemistat en la seva carn» (Efesis 2,14). És molt important promoure i acompanyar la presència solidària, competent i desinteressada de cristians en la vida política.

Propostes:

1.1. *La cohesió social*: davant de la delicada situació sociopolítica que estem vivint, ens proposem com a objectiu prioritari del present i del futur immediat ser factors de convivència i diàleg en totes les instàncies on puguem ser presents. Aquest és un objectiu ferm tot i que som conscients que la presència dels catòlics no està gaire en auge, atesa la forta secularització de la nostra societat i el creixent pluralisme que hi ha. En aquest sentit, desitgem viure quatre verbs proposats pel papa Francesc: «acollir, protegir, promoure i integrar» (Missatge per a la Jornada mundial de l'emigrant i del refugiat 2018). Volem evitar la confrontació que ens divideix i que ens fa mal, i ser col·laboradors de la cohesió social i de la concòrdia. En aquest sentit, caldrà tenir en compte les iniciatives que impulsi Justícia i Pau, en especial amb motiu de la Jornada Mundial de la Pau, que se celebra anualment el dia 1 de gener.

1.2. *Els serveis de l'Arquiebisbat*: la nostra arxidiòcesi vol impulsar el treball en equip, transversal i en xarxa, per tal de viure una autèntica sinodalitat, caminant junts, tot responant a la crida que el papa Francesc adreça a cada Església particular (cf. EG 30). Aquest treball comença tant pels bisbes entre ells com pels bisbes amb els vicaris episcopals i amb els arxiprestes de les respectives zones pastorals. Pel que fa a les delegacions diocesanes caldrà un treball creatiu, transversal i en comunió, especialment, entre aquelles que siguin d'un mateix àmbit pastoral.

1.3. *Les parròquies*: creiem que són vàlides en l'actualitat, però cal que es renovin i adaptin. En aquest sentit, el papa Francesc afirma: «la parròquia no és una estructura caduca» (EG 28). Per això, s'ha d'estudiar profundament quina ha de ser la seva missió en la societat actual. Les parròquies han de ser integradores de tendències, edats i cultures diferents. Han d'acollir i integrar els catòlics immigrants, tenint en compte la seva cultura i tradicions. Caldrà agrupar parròquies en unitats de pastoral, i en alguns casos suprimir-ne alguna, per a un millor servei evangelitzador i per assolir una vivència sòlida de comunitat cristiana. Creiem també necessari reestructurar alguns arxiprestats i parròquies tenint en compte les experiències més reeixides d'altres diòcesis.

1.4. *El laïcat*: cal que els laics participin i siguin corresponsables en les tasques evangelitzadores parroquials i diocesanes. Alhora, cal la presència i compromís dels laics especialment en els camps de la família, els mitjans de comunicació social, la política, el món de l'empresa, de la cultura, de l'art, de la música, etc. Desitgem fer tot el possible per acompanyar-los i oferir-los espais de formació i comunió des de la delegació diocesana d'Apostolat Seglar.

1.5. *Comunitats, associacions, moviments, centres culturals catòlics, confraries i germanats*: aquests i altres són una gran riquesa eclesial en una societat tan diversa, amb estils i carismes cristians tan diferents. Per això, és bo que desenvolupin la seva pròpia manera de vida cristiana comunitària. L'arxidiòcesi vol continuar acompanyant-los en la seva vida cristiana. Per assolir-ho cal impulsar les iniciatives pastorals que duen a terme organismes de comunió diocesana com el Consell d'Acció Catòlica, el Fòrum d'Organitzacions Catòliques d'Adults, la Comissió diocesana de centres culturals catòlics, així com el servei que ofereix la delegació diocesana de Confraries i Germanats.

1.6. *Portes obertes*: s'han d'obrir portes i passar-hi en els dos sentits. Algunes iniciatives en aquest sentit podrien ser: fer-nos presents de manera senzilla i com un de tants (cf. Filipencs 2,7; Hebreus 2,17) en llocs culturals o lúdics de l'entorn de parròquies o altres centres eclesials; aprofitar les oportunitats que actes i celebracions eclesials (casaments, funerals, etc.) ofereixen de connectar amb les persones; vetllar per l'acollida i acompanyament en el dol de les persones que han perdut un ésser estimat i, en aquest sentit, volem que la celebració de les exèquies en els diversos tanatoris de la nostra arxidiòcesi esdevingui encara més una oportunitat per anunciar l'Evangeli de l'esperança cristiana; acollir pastoralment els turistes que visiten la nostra Catedral, basíliques, san-

tuaris i altres temples de la nostra arxidiòcesi, comptant amb les iniciatives promogudes pel Capítol de la Catedral, així com per la delegació diocesana de Pastoral de santuaris, peregrinacions i turisme; estar disposats a cedir locals per activitats culturals o socials que contribueixin a la convivència i a la fraternitat en clau de missió; obrir els temples durant moltes hores de la jornada amb un servei de voluntaris que acullin.

1.7. *Ecumenisme, diàleg interreligiós, diàleg amb agnòstics i no creients, diàleg des de la fe cristiana amb la cultura*: reforçar iniciatives de relació, pregària i diàleg que ja tenen un llarg recorregut entre nosaltres; estendre encara més entre tots els cristians l'esperit viu de l'ecumenisme espiritual (celebració anual de la Setmana de pregària per la unitat dels cristians) i de l'ecumenisme de la caritat; fomentar el coneixement de les religions no cristianes, sobretot l'Islam per la seva proximitat a nosaltres; avançar en les relacions institucionals i personals, compartint algunes accions socials i obrint el nostre cor a persones d'altres religions. La nostra arxidiòcesi potencia els treballs de la delegació diocesana d'Ecumenisme i de Relacions interreligioses i comparteix els objectius, en favor de la convivència i de la pau religiosa, del Grup de Treball Estable de Religions (GTER). En aquest mateix sentit, volem mantenir el diàleg sincer amb els agnòstics i els no creients. Aquests objectius els podem anar assolint per mitjà de les institucions diocesanes dedicades a la formació i a les relacions de la fe cristiana amb la cultura, com, entre d'altres, l'Ateneu Sant Pacià (facultats de teologia, de filosofia i d'història eclesiàstica), l'Institut Superior de Ciències Religioses (ISCREB), la Fundació Blanquerna, la Fundació Joan Maragall, la Fundació Pere Tarrés, etc.

4. El discerniment

Escoltar què ens diu l'Esperit (cf. Apocalipsi 2 i 3)

Vivim un canvi d'època, ho sabem prou. Com podem, doncs, escoltar Déu, que ens parla enmig d'aquest canvi? El papa Francesc ens diu repetidament que cal aprendre a discernir, cosa que vol dir escoltar, acollir la Paraula de Déu per fer la seva voluntat. El Verb de Déu encarnat, la Paraula, és Jesucrist, però és l'Esperit que ens la va recordant i ajudant a comprendre els canvis del món i de la història (cf. Joan 14,26; 16,13). Certament, un Pla Pastoral no pot pretendre donar resposta a totes les interpel·lacions inèdites que provenen dels canvis socials, de les situacions eclesials noves, dels moments personals o comunitaris particulars. En aquest sentit, aquestes orientacions generals no ho cobreixen tot, per tant, cal que estiguem ben atents al que l'Esperit va dient a les esglésies (cf. Apocalipsi 2,7.11.17.29; 3,6.13.22).

Cal tenir una oïda ben fina per saber escoltar l'Esperit i un cor ben disposat per complir el que ens diu. Això implica una manera de llegir la Bíblia, una manera de pregar enmig del nostre món, una manera de mirar amb els ulls amorosos de Déu. «La claror de la seva mirada!» (Salm 80,4). Cal unir pregària i acció. Siguem ben conscients que el temps actual ens demana una espiritualitat renovada. «Des del punt de vista

de l'evangelització, no serveixen ni les propostes místiques sense un fort compromís social i missioner, ni els discursos i praxis socials o pastorals sense una espiritualitat que transformi el cor» (EG 262). Se'ns demana viure una «mística dels ulls oberts».

Propostes:

1.1. *La Bíblia, Paraula de Déu que ens il·lumina*: promoure grups de *lectio divina*, ja que nodrir-se de la lectura orant de la Bíblia és posar els fonaments d'una manera de veure i de viure les coses tal com Déu se'ns revela. La lectura orant de la Bíblia ens ajuda a descobrir en la nostra vida i en el nostre entorn una profunditat i sentit transcendent i religiós, que ens dona l'esperança i el goig de viure.

1.2. *Apostolat laical*: convé que els moviments evangelitzadors d'Acció Catòlica general i especialitzada (en l'àmbit obrer, universitari, professional), els altres moviments apostòlics, les comunitats, les associacions cristianes, dediquin imaginació i esforç a promoure espais de lectura dels fets de la vida a la llum de l'Evangelí, a compartir en un clima orant aquesta mirada creient per arribar a una espiritualitat *que integri Déu i el món, la fe i la vida, l'oració i l'acció*.

1.3. *Formació dels qui senten la crida de Déu al ministeri ordenat*: fomentar la lectura orant de la Paraula de Déu i l'espiritualitat que integri Déu i el món, la fe i la vida, l'oració i l'acció, a fi que els qui en un futur exerceixin el ministeri ordenat, puguin ser bons acompanyants espirituals. Aquesta és una tasca prioritària del Seminari Diocesà Menor i Major pel que fa als seminaristes, tenint en compte la integració de les dimensions formatives –humana, espiritual, intel·lectual i pastoral– que explicita el document de la Congregació per al Clergat titulat *El do de la vocació presbiteral (Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis)*. Pel que fa als candidats al diaconat, d'aquesta tasca en té cura la Comissió diocesana per al diaconat permanent, tenint en compte les *Normes bàsiques per a la formació dels diaques permanents* i el *Directorí per a la vida i ministeri dels diaques permanents* de les congregacions per a l'Educació Catòlica i per al Clergat (1998).

1.4. *Formació permanent dels diaques, preveres i bisbes*: fomentar també en els ministres ordenats la lectura orant de la Paraula de Déu i l'espiritualitat que integri Déu i el món, la fe i la vida, l'oració i l'acció. En aquest sentit, cal promoure una formació permanent que no sigui solament intel·lectual sinó integral, espiritual i cordial, és a dir, oberta i sensible a la «saviesa del cor». El Consell Episcopal, els vicaris episcopals de les corresponents zones pastorals i els arxiprestes tindran cura de promoure aquesta formació permanent del clergat.

1.5. *Activitats i experiències integradores*: convé promoure activitats on es visqui un contacte real amb persones o situacions, sobretot de pobresa o exclusió social, on a la vegada es conreï la pregària, l'anàlisi social i l'avaluació evangèlica de l'experiència

realitzada. Volem potenciar totes les iniciatives que tinguin com a finalitat la integració social i, si són cristians, també eclesial, de les persones amb discapacitats físiques, psíquiques i sensorials.

1.6. *Formació d'acompanyants espirituals*: promoure la formació d'acompanyants espirituals als seminaris i altres centres de formació teològica o pastoral. El progrés personal en l'espiritualitat que integri Déu i el món, la fe i la vida, l'oració i l'acció, troba una gran ajuda en l'acompanyament espiritual personal. Esperem com un ajut valuós les orientacions que ens vinguin del Sinode dels Bisbes d'octubre de 2018 dedicat als joves, a l'acompanyament espiritual i al discerniment vocacional. En aquest sentit caldrà tenir en compte les iniciatives que impulsi la delegació diocesana de Pastoral Vocacional, especialment amb motiu de la Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions que se celebra anualment.

Conclusió

Recomanem prendre aquestes orientacions i propostes com a matèria de lectura, de meditació, d'oració i de diàleg en diversos grups o instàncies a fi d'arribar a concrecions operatives, tenint molt en compte les situacions i les possibilitats de cada lloc o de cada ambient. Tanmateix, no apliquem dràsticament aquell «sempre s'ha fet així». No pensem que no hem de canviar res. Diguem com Jesús en entrar al món: «Heus aquí que vinc a fer la vostra voluntat» (Hebreus 10,9). És la realització d'aquesta voluntat el que ens farà finalment, ni que sigui amb poca visibilitat, eficaços (cf. Hebreus 10,10).

Després de considerar cada una de les cinc orientacions fonamentals, seria bo que reflexionéssim sobre les respectives propostes i fer-ne pregària en grup o en comunitat abans de discernir quines caldria prioritzar i aplicar.

Per a l'aplicació de les orientacions i propostes aquí presentades es compta sempre amb la col·laboració dels diferents consells diocesans i delegacions diocesanes de l'Arquebisbat, així com amb la Comissió de seguiment. Totes elles prestaran el suport i l'ajut que se'ls requereixi.

Finalment, a més d'agrar la col·laboració de persones, grups i institucions, esperant encara una participació més àmplia en la posada en pràctica d'aquestes *Orientacions i propostes*, acabem pregant al Senyor i a la Mare de Déu:

Senyor, la teva misericòrdia és eterna,
no abandonis l'obra de les teves mans! (cf. Salm 138,8)

Santa Maria, «Mare de l'Evangelí vivent,
deu d'alegria per als petits,
pregueu per nosaltres.
Amén. Al·leluia» (EG 288)

Prelat

El nostre Cardenal Arquebisbe, elegit per a participar en el proper Sínode dels Bisbes

La Conferència Episcopal Espanyola (CEE) va celebrar la seva 111ª assemblea plenària a Madrid del 16 al 20 d'abril de 2018. En aquesta assemblea es varen elegir els tres pares sinodals que han de participar, com a representants de la CEE en el proper Sínode dels Bisbes, que es reunirà al Vaticà el proper mes d'octubre per estudiar el tema «Els joves, la fe i el discerniment vocacional».

Foren elegits el cardenal Ricardo Blázquez Pérez, arquebisbe de Valladolid i president de la CEE; el cardenal Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona; i Mons. Carlos Escribano Subías, responsable de la Pastoral de Joventut a la CEE. Com a substitut fou designat Mons. José Ignacio Munilla Aguirre, bisbe de Sant Sebastià.

Felicitem el nostre Cardenal Arquebisbe per aquesta designació, que manifesta la confiança dels membre de la CEE en las seva persona i en el seu ministeri i demanem al Senyor que aquesta designació ens ajudi també impulsar la pastoral dels joves a la nostra diòcesi, donat que la pastoral juvenil és un dels capítols del nou Pla pastoral Diocesà.

Carta

Als preveres, diaques, religiosos, religioses, laics i laiques, membres del Consell Pastoral Diocesà i dels consells parroquials i arxiprestals, escoles cristianes, mestres i professors de religió, dirigents de moviments, associacions i altres entitats diocesanes

Barcelona, 10 d'abril de 2018

Benvolguts i benvolgudes:

Ja s'acosta la data on es presentarà en primícia per a tota l'arxidiòcesi el document del Pla Pastoral: *Sortim!: Orientacions i propostes per a una conversió pastoral a l'arxidiòcesi de Barcelona*. Aquesta presentació, com us vam anunciar, tindrà lloc el proper **diumenge 22 d'abril de 2018**, a les **17.30 hores**, a la Basílica de Santa Maria del Mar.

Plens de joia i amb tota confiança us donarem a conèixer aquest nou Pla Pastoral, emmarcat dins d'una Trobada Diocesana a partir de la qual encetarem el full de ruta de la nostra comunitat diocesana a partir del pròxim curs pastoral i en els propers anys.

La participació de tots i totes des del primer moment ara ens esperona a mobilitzar-nos amb esperança, recordant el Jubileu de la Misericòrdia i la crida oberta del Papa Francesc cap a una conversió pastoral i missionera (Evangeli Gaudium 27 i 30).

Us prego, doncs, que hi vulgueu participar i animeu tothom a assistir-hi per tal que aquesta Trobada Diocesana sigui una invitació a enfortir els vincles de comunió entre tots els qui formem part de la nostra estimada església de Barcelona.

Amb afecte, us saludo i beneixo,

† Card. Joan Josep Omella Omella
Arquebisbe de Barcelona

Trobada Diocesana de presentació del Pla Pastoral:

Sortim! Orientacions i propostes per a una conversió pastoral a l'arxidiòcesi de Barcelona

Diumenge 22 d'abril de 2018, a les 17.30 hores
Basílica de Santa Maria del Mar

NOTA INFORMATIVA

Us pregaríem que cada parròquia, centre de culte, arxiprestat, delegació, congregació religiosa, moviment, associació, fundació i/o qualsevol entitat diocesana que participi en aquesta Trobada Diocesana vulgui preparar un **CARTELL MIDA DINA 3** on hi consti el seu nom.

En algun moment de la Trobada Diocesana ja s'indicarà quan caldrà mostrar aquest cartell.

La Basílica de Santa Maria de Mar obrirà les seves portes a les 17 hores.

Tothom hi és convidat!

US HI ESPEREM!!!

Barcelona, 16 d'abril de 2018

Als preveres ordenats els deu últims anys

Estimats mossens:

Amb la tristesa al cor per la mort recent de Mn. Patrick Stref, que participava de les nostres trobades, però amb l'esperança ben ferma per la resurrecció de Jesucrist que ens permet mirar als ulls la mort amb la Vida del Fill de Déu a l'ànima, us convoco a la propera trobada dels preveres ordenats recentment.

Com vam fer el curs passat, aquesta vegada amplièm la invitació a tots els preveres ordenats els darrers 10 anys, ja que el ponent de la trobada serà el Cardenal Philippe Barbarin, arquebisbe de Lió (França), al qual l'acompanyaran alguns preveres de la seva arxidiòcesi. També s'afegiran a la trobada els preveres ordenats recentment de les altres diòcesis amb seu a Catalunya. Amb l'experiència pastoral que té el Cardenal Barbarin, ens ajudarà en l'exercici pastoral del nostre ministeri presbiteral alhora que en la tasca d'acompanyants espirituals de les persones que ens han estat encomanades.

La trobada serà el dimarts, 8 de maig, a la casa d'espiritualitat Maria Immaculada de Tiana (carrer d'Edith Llauradó 22, tel. 93.395.41.11). Començarem, com sempre, a les 10:30h amb la pregària d'entre dia i l'allargarem fins a les 5:30h de la tarda.

Amb vista a una correcta organització de la trobada, considerarem que tots els que rebeu aquesta comunicació hi participareu. En cas que un motiu greu us ho impedeixi, necessitaria que ho comunicéssiu a Mn. Josep M. Turull via e-mail (rector@seminaribarcelona.cat) al més aviat possible. D'aquesta manera podrem disposar del material i podrem confirmar a les germanes el nombre de capellans que serem a dinar.

Amb el desig de poder-vos saludar personalment ben aviat i que puguem gaudir junts d'aquesta jornada tan interessant,

† Card. Joan Josep Omella Omella
Arquebisbe de Barcelona

Cartes dominicals

«Temps de resurrecció» (1 d'abril de 2018)

Avui és Pasqua de Resurrecció. Cantem a plena veu ¡Al·leluia! Sí, celebrem el triomf de Crist sobre la mort i el pecat. Celebrem la nostra salvació.

Expliquen d'un famós savi alemany que, havent d'ampliar el seu gabinet d'investigacions, va llogar una casa al costat d'un convent de carmelites. I va pensar: «Quina meravella, aquí tindrè un silenci permanent!». Van passar els dies i va comprovar que, efectivament, el silenci envoltava la casa, excepte a les hores d'esbarjo. Llavors, al pati veí esclataven sortidors de rialles, unes riallades transparents, una deu inexhaurible d'alegria.

I era un pou que s'escolava per portes i finestres. Un goig que perseguia l'investigador per molt que tanqués els finestrons. Per què reien aquelles monges? De què reien? Aquestes preguntes intrigaven l'investigador. Tant, que la curiositat el va empènyer a conèixer la vida d'aquelles religioses. De què reien si eren pobres? Per què eren tan felices si res del que alegra aquest món era seu? Com podien omplir-los la pregària, el silenci? Tant valia la simple amistat? Què hi havia al fons dels seus ulls que els feia brillar d'aquella manera?

Aquell savi alemany no tenia fe. No podia entendre que allò que per ell era una pura ficció, purs somnis sense sentit, omplís una ànima. Menys encara que pogués alegrar-la fins a aquest extrem.

I va començar a obsessionar-se. Va començar a sentir-se envoltat d'onades de rialles, que ara escoltava a totes hores. I li va néixer a l'ànima una enveja que no es decidia a confessar-se a si mateix. Devia haver-hi *alguna cosa* que ell no entenia, un misteri que el desbordava. Aquelles dones, pensava, no coneixien l'amor, ni el luxe, ni el plaer, ni la diversió. Què tenien si no podien ser una altra cosa que una acumulació de solituds?

Un dia es va decidir a parlar amb la priora, i aquesta li va donar una sola raó:

- És que som esposes de Crist.
- Però -va argüir el científic- Crist va morir fa dos mil anys.

Llavors va créixer el somriure de la religiosa i el savi va tornar a veure en els seus ulls aquella brillantor que tant l'intrigava.

- S'equivoca -va dir la religiosa-, el que va passar fa dos mil anys va ser que, vencent la mort, va ressuscitar.
- I per això són felices?
- Sí. Nosaltres som testimonis de la seva resurrecció.

Em pregunto ara, després de llegir aquesta preciosa narració, quants cristians s'adonen que aquest és el seu *ofici*, que aquesta és la tasca que els van encomanar el dia del baptisme: ser testimonis de la resurrecció. Un veritable cristià no perd l'alegria ni l'esperança. Sap que Crist, el seu Déu i Senyor, el seu Amic i Germà, viu i l'estima. ¿No va ser aquesta certesa la que va fer desbordar d'alegria Maria Magdalena, Tomàs

el Bessó, els dos d'Emmaús, Pere...?

Aquest temps de Pasqua hauria de ser la gran ocasió per fer el repàs de la infinita sèrie d'alegries que amb prou feines gaudim. Hauria de ser el temps de descobrir, i d'assaborir internament, que:

Som feliços perquè hem estat cridats a la vida
Som feliços perquè hem estat cridats a la fe
Som feliços perquè Déu ens ha estimat el primer
Som feliços perquè nosaltres també l'estimem
Som feliços perquè el dolor és camí de resurrecció
Som feliços perquè Déu perdona els nostres pecats
Som feliços perquè els nostres noms estan escrits al Regne del cel
Som feliços perquè el Regne és ja dins nostre
Som feliços perquè som tots germans
Som feliços perquè Ell ens ha nomenat testimonis de la seva joia.

Visquem, amb humilitat i sense complexos, la joia pasqual, regal del Ressuscitat. Transmetem la joia i la pau al nostre voltant. Bona Pasqua de Resurrecció!

†Card. Joan Josep Omella Omella
Arquebisbe de Barcelona

«La vida no és un negoci» (8 d'abril de 2018)

Demà dilluns, solemnitat de l'Anunciació del Senyor, celebrem la Jornada per la Vida, que aquest any porta per lema «Educar per acollir el do de la vida». Aquesta Jornada ens convida a rebre amb amor i confiança el do de la vida. Una vida que ens és regalada, sense que cap de nosaltres hagi pogut decidir quan naixem, on ni en quines condicions.

Avui voldria compartir amb vosaltres una paràbola preciosa que circula aquests dies per les xarxes socials. Explica que dins la panxa d'una mare dos nadons inicien un singular diàleg:

Un: Creus en la vida després del part?

L'altre: Naturalment! Hi ha d'haver alguna cosa després de néixer.

Un: Ximpleries! No hi ha vida després del naixement. Què et fa pensar que podria haver-n'hi?

L'altre: Suposo que si tenim ulls, cames i boca és perquè hi ha un món exterior amb llum per contemplar; un espai immens que cal recórrer i infinitat d'aliments per menjar. Si no, ¿per què els hauríem de tenir? Hi ha coses que ara no comprenem.

Un: Això és absurd. Tu només estàs creant una il·lusió esperançadora. Aquesta foscor és tot el que hi ha.

L'altre: A més, per què creus que som aquí, flotant tan tranquils, totalment protegits? Qui ens alimenta? Hi ha una explicació: tenim una *Mare* que ens alimenta i que ens acull. Sí, i ara... som dins seu! Només pot ser així.

Un: Bé, jo no la veig i, per tant, no crec que existeixi.

L'altre: De vegades quan estic en silenci l'arribo a sentir. Percebo la seva presència i sento la seva veu afectuosa.

A la llum d'aquesta paràbola, podem afirmar que tot allò que no veiem amb els ulls i que no toquem amb les mans no existeix?

Quantes coses ens enceguen i ens impedeixen veure la bellesa de les coses grans! Aprenguem a estimar i a respectar la vida. Cal respectar la vida dels no- nascuts, ja que tenen dret a viure i a gaudir d'aquest món en què vivim nosaltres. Estiguem atents i oberts a veure els signes de la VIDA que ens espera en el més enllà.

I permeteu-me una darrera reflexió. De tant en tant, em trobo amb famílies que han adoptat nens i comparteixen amb mi la seva immensa alegria. No obstant això, també es lamenten de l'excessiva durada i de l'elevat cost del procés que han hagut de seguir abans d'arribar a acollir-los com a fills. Per això, en aquesta Jornada per la Vida, convido a treballar per un sistema d'adopcions més àgil que aposti per la vida i superi tota temptació de convertir-se en un negoci econòmic. La vida no és un negoci. Per què adoptar és tan car i tan complicat? No seria possible oferir als pares biològics que no es veuen capacitats per acompanyar una nova vida, un sistema àgil i senzill de donar les seves criatures en adopció?

Vull donar gràcies pel do de la vida i demano que la intercessió de santa Maria ens ajudi a superar les barreres que, sovint, es fan presents en la nostra existència.

Que Déu ens beneeixi a tots.

†Card. Joan Josep Omella Omella
Arquebisbe de Barcelona

«Recuperem l'alegria de ser cristians» (15 d'abril de 2018)

El proper 22 d'abril a les cinc de la tarda, a la Basílica de Santa Maria del Mar, s'iniciarà una nova etapa a l'arxidiòcesi de Barcelona. D'aquí a una setmana presentarem el nou Pla pastoral: *Orientacions i propostes per a una conversió pastoral a l'arxidiòcesi de Barcelona*. Tots sou convidats a participar en aquest acte!

Aquest document s'ha preparat amb la col·laboració de moltes persones, fruit de la trobada que vam celebrar a la Basílica de Santa Maria del Mar quan es clausurava l'Any de la Misericòrdia. Va ser el punt de partida del camí que ens ha portat fins aquí.

Durant uns mesos hem reflexionat, hem pregat i hem dialogat per tal d'esbrinar què diu l'Esperit a l'Església de Barcelona. Ara, tenint en compte les nombroses aportacions rebudes, hem desenvolupat unes idees fonamentals amb propostes pastorals prioritàries, que han d'orientar i promoure l'acció de l'Església a l'arxidiòcesi de Barcelona els propers anys.

No estem davant d'un pla pastoral estàndard. Més que una llista d'accions concretes, aquest nou document vol ser un full de ruta que ens ajudi a fer un camí de **conversió pastoral**, que ens prepari interiorment i comunitàriament a fer el pas d'una Església de manteniment a una Església en sortida. Ara bé, quan parlem de sortir no ens referim únicament a donar testimoniatge fora del temple de la parròquia, sinó que fem una invitació a sortir de nosaltres mateixos, dels nostres egoïsmes i personalismes.

El nou Pla pastoral és un sender que ens vol ajudar a recuperar la joia profunda de què és portadora la fe cristiana i, particularment, la joia que sorgeix de viure i anunciar l'Evangelí. Aquesta conversió passa necessàriament per la trobada personal i comunitària amb Jesucrist. Una trobada que farà possible la nostra transformació evangelitzadora i missionera. És precisament Jesucrist qui, com ens recorda el papa Francesc, «pot trencar els esquemes avorrits en els quals pretenem tancar-lo i ens sorprèn amb la seva constant creativitat divina. Cada cop que intentem tornar a la font i recuperar la frescor original de l'Evangelí, brollen nous camins, mètodes creatius, altres formes d'expressió, signes més eloqüents, paraules carregades de renovat significat per al món actual» (EG 11).

El gran objectiu que ens proposem és recuperar l'alegria de complir la missió que ens ha confiat Jesucrist. Una alegria que, com diu el Sant Pare, no es viu de la mateixa manera en totes les etapes i circumstàncies de la vida. Fem nostra des d'ara la invitació del Papa: «A poc a poc cal permetre que l'alegria de la fe comenci a despertar-se, com una secreta però ferma confiança, fins i tot enmig de les pitjors angoixes» (EG 6).

Us convido a viure amb passió i entusiasme l'actual canvi d'època en una societat més diversa i complexa. En el fons, se'ns demana ser sants per respondre als reptes

d'aquesta nova realitat. És a dir, se'ns demana viure units a Jesucrist deixant-nos guiar, com Ell, per l'Esperit Sant. Com deia el filòsof Henri Bergson (1859-1941), «els sants no tenen necessitat de parlar, perquè la seva vida ja és un testimoni».

Que la Mare de Déu sota l'advocació de la Mercè, patrona de la nostra arxidiòcesi, en l'any del vuitè centenari de la fundació a Barcelona de l'orde religiós que porta el seu nom, ens ajudi a fer realitat aquelles paraules que Ella va dir a les noces de Canà: «Feu tot el que Jesús us digui» (*Jn 2, 5*).

†Card. Joan Josep Omella Omella
Arquebisbe de Barcelona

«Evangelitzar és el millor voluntariat» (22 d'abril de 2018)

L'Església existeix fonamentalment per evangelitzar. Ja ho deia el papa Pau VI en la seva exhortació apostòlica *Evangelii Nuntiandi*. L'Església ha de fer el servei d'evangelitzar, i si no serveix no serveix per a res, perquè ha estat fundada per Jesucrist amb la missió d'anunciar la Bona Notícia.

Jesucrist, després de ressuscitar i abans de tornar al Pare, ens va confiar a tots els batejats que hem rebut la iniciació cristiana la missió d'anar i anunciar l'Evangeli per tot el món. Aquesta missió evangelitzadora correspon a tota l'Església i no només als preveres i consagrats. Possiblement, el fet d'haver viscut tants anys en un context de cristiandat ha provocat que aquesta crida que hem rebut del mateix Senyor sovint no hagi estat suficientment promoguda. Avui, doncs, voldria incidir en aquesta doble crida que hem rebut els cristians: a la santedat i a la missió.

Però, què és evangelitzar? El beat papa, i futur sant, Pau VI ens recorda a l'*Evangelii Nuntiandi*: «Evangelitzar significa per a l'Església dur la Bona Nova a tots els ambients de la humanitat i, amb la seva influència, transformar-la des de dins i renovar-la.» (*EN 18*) És a dir, «aconseguir i transformar amb la força de l'Evangeli els criteris de judici, els valors determinants, els punts d'interès, les línies de pensament, les fonts inspiradores i els models de vida de la humanitat, que contrasten amb la paraula de Déu i amb el disseny de salvació.» (*EN 19*)

Quaranta anys després i influït per Pau VI, el papa Francesc insisteix en la vocació missionera de l'Església i ens recorda que evangelitzar és proposar una trobada amb Algú que té la capacitat de transformar completament la nostra vida. Ens diu: «Sempre hem de tenir el valor i l'alegria de proposar, amb respecte, la trobada amb Crist, de fer-nos heralds del seu Evangeli. Jesús ha vingut entre nosaltres per mostrar-nos el camí de la salvació i ens ha confiat la missió de donar-lo a conèixer a tots, fins als confins de la terra» (fragment del missatge del papa Francesc amb motiu de la Jornada Mundial de les Missions de 2013). Però per poder proposar aquesta trobada amb Crist

cal que també nosaltres la visquem o almenys que la desitgem de cor, posant-hi tot el que depèn de nosaltres perquè sigui possible.

Evangelitzar és el millor voluntariat i servei que podem oferir al món. No és un acte aïllat, individual ni privat, sinó que és sempre un acte comunitari (eclesial), un acte d'Església, fins i tot quan l'exercim aïlladament. Evangelitzar és oferir allò més gran que pot rebre una persona. Nosaltres volem oferir amb joia aquest regal a tota la humanitat.

Des de la nostra realitat local, volem iniciar un camí de conversió personal i comunitària per esdevenir «Església en sortida». Sí, volem prendre consciència de la nostra missió evangelitzadora, recuperar l'anhel i l'ardor missioner. Avui, 22 d'abril, a les cinc de la tarda, iniciarem aquest camí comunitari d'ardor missioner a la Basílica de Santa Maria del Mar, on celebrarem l'acte de presentació de les *Orientacions i propostes per a una conversió pastoral a l'arxidiòcesi de Barcelona*. Tots hi sou convidats!

Aquest nou Pla pastoral vol esdevenir un full de ruta per anar transformant la nostra comunitat diocesana en una Església en sortida. Que bé ho expressa el papa Francesc!: «Sortim, sortim a oferir a tothom la vida de Jesucrist. [...] M'estimo més una Església accidentada, ferida i tacada per haver sortit al carrer, que no pas una Església malalta pel tancament i la comoditat d'aferrar-se a les pròpies seguretats.» (EG 49)

Tant de bo el Senyor i la Mare de Déu de la Mercè ens ajudin a fer viva aquesta invitació del papa Francesc.

†Card. Joan Josep Omella Omella
Arquebisbe de Barcelona

«Jesucrist, la nostra saviesa i la nostra força» (29 d'abril de 2018)

Fa uns dies el papa Francesc ens obsequiava amb una nova Exhortació apostòlica, *Gaudete et exultate*, sobre la crida a la santedat en el món contemporani. En cinc anys de pontificat, l'actual successor de Pere ha publicat diferents escrits que coincideixen a incorporar la paraula alegria en el títol. Davant els moments d'incertesa que vivim, el Sant Pare ens convida a viure l'alegria de la fe a través d'una conversió personal i comunitària.

Des de la nostra realitat local, treballem en la mateixa direcció. De fet, les *Orientacions i propostes per a una conversió pastoral a l'arxidiòcesi de Barcelona*, que vam presentar diumenge passat, volen orientar-nos en aquest mateix camí de conversió personal i col·lectiva. Les properes setmanes, dedicaré alguns dels meus comentaris dominicals a compartir amb vosaltres les principals orientacions d'aquest nou Pla pastoral.

El nou Pla pastoral segueix l'estela de l'Exhortació apostòlica programàtica del papa Francesc, *La joia de l'Evangelí*, ara bé, cal tenir present que no és un pla pastoral estàndard. En efecte, l'objectiu no és proposar unes accions pastorals concretes, sinó oferir un material que ens ajudi a iniciar un camí, personal i comunitari, de conversió pastoral a partir d'una transformació de les nostres actituds interiors. Amb el temps, aquest procés de conversió anirà transformant les nostres accions pastorals, tant al nivell de la diòcesi com de cadascuna de les parròquies i comunitats.

Aquest document vol oferir algunes orientacions i propostes per ajudar-nos a avançar en el camí d'acollir i fer vida la crida que hem rebut de Jesucrist, la crida d'anunciar l'Evangelí amb alegria i esperança. Som portadors d'una gran notícia i volem proposar una trobada personal amb Jesucrist que pot transformar la vida en un món que cerca pau, concòrdia i esperança. Aquest nou full de ruta és, doncs, una invitació a iniciar un camí de conversió que ens alliberi de la temptació de viure per mantenir les estructures heretades i ens ajudi a esdevenir una Església que surti a trobar-se amb les persones, que presenti i proposi -sense cap imposició- la bellesa i la joia de l'Evangelí.

El nou Pla s'estructura en cinc eixos o capítols: Jesucrist, els pobres, els joves, la fraternitat i el discerniment. El primer capítol del Pla pastoral ens recorda la importància de la trobada personal amb Jesucrist per poder anunciar la seva persona, el seu missatge i el misteri pasqual de la seva passió, mort i resurrecció. Aquesta ha estat una de les propostes més repetides pels diferents grups que van respondre el qüestionari que es va difondre abans de redactar el Pla Pastoral.

Una de les millors maneres de ser missioners és amb el nostre testimoniatge (*Lc 24,48*), amb un estil de vida modelat segons les Benaurances de Jesús (*Mt 5,1-12*). És el contacte amb Jesucrist en la vida, en la pregària, en els sagraments i en l'acompanyament espiritual el que ens va forjant per tal de poder arribar a ser testimonis seus.

Aquesta setmana, us convido a iniciar la vostra estona de pregària diària amb aquestes paraules: Senyor Jesús, vull obrir-te el cor perquè hi entris. No sé per on començar. Jo només et regalo el temps d'aquesta estona de pregària i les ganes de trobar-me amb Tu, la resta cal que ho facis Tu. Gràcies Senyor. Gràcies per transformar la meua vida. Sense Tu no soc res, amb Tu ho puc tot.

†Card. Joan Josep Omella Omella
Arquebisbe de Barcelona

Notes de premsa

El cardenal Omella, proposat com a pare sinodal

L'Assemblea Plenària de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE) ha elegit els tres pares sinodals, i un substitut, per representar a la CEE en el proper Sínode sobre els Joves, la Fe i el discerniment vocacional, que tindrà lloc el proper mes d'octubre a Roma.

Tres pares sinodals de la CEE

Es tracta del Card. **Ricardo Blázquez Pérez**, arquebisbe de Valladolid, i president de la CEE, de Mons. Carlos Escribano Subías, responsable de Pastoral de Joventut a la CEE i el Card. Joan Josep Omella Omella, arquebisbe de Barcelona. Com a substitut ha estat proposat Mons. José Ignacio Munilla Aguirre, bisbe de Sant Sebastià. Els seus noms han estat ja comunicats a la Secretaria per al Sínode dels bisbes per a la seva ratificació per part del Sant Pare.

El Sínode dels Joves

La reunió sinodal de la propera tardor concreta la voluntat del Papa d'anunciar l'Evangeli als joves, un dels segments de població que actualment es troba més allunyat de l'Església al nostre país.

Vicariat General

Paraules del bisbe Sergi Gordo pronunciades a la trobada d'animadors de cant per a la litúrgia, celebrada a Montserrat

Em plau molt saludar-vos com antic participant d'aquestes trobades. Hi ha fets que quan els vius amb passió en els anys de joventut deixen petjada i sempre retornen a la nostra memòria. En el meu cas, cada vegada que pujo a Montserrat el meu cor s'adreça al Cambril de la Mare de Déu i sota el seu mantell hi veig tot de monjos que m'han marcat. Entre ells no oblidó l'enyorat mestre i savi músic P. Gregori Estrada i Gamissans, OSB (Manresa, 28 d'abril de 1918 – Montserrat, 18 de març de 2015).

Amb 18 anys, essent seminarista, vaig participar per primera vegada en aquestes trobades. Va ser del 22 al 27 de juliol de l'any 1985. El director fou l'entusiasta Andreu Martínez, actualment monjo de Montserrat. Al cap de dos anys vaig tornar-hi. Va ser del 17 al 22 d'agost de 1987. La directora fou l'entrançable Mercè Cano. En ambdós casos en guardo un meravellós record. L'estudi de repertori, les pràctiques d'animació i direcció del cant per a la litúrgia, la ponència sobre un tema musical d'interès pastoral, la participació en la pregària i en la Missa Conventual diària al Santuari, les joioses vetllades musicals cada vespre a l'aire lliure a la plaça, la gravació de cants corals a la sala d'assaig de l'Escolania per a ser editats en els cassets "Cants i Lloances", la sana convivència, l'harmonia entre tots i totes, tot per a mi era educatiu, tot era una agradable sorpresa, un regal, un do del Senyor.

I entre aquests dons sobresortia aquell que ens acompanyava sàviament i discreta dia rere dia: el *Mestre* Gregori, veritable ànima d'aquestes trobades d'animadors de cants per a la litúrgia. Com se sol dir, al llarg de la vida potser trobem molts professors però només de tant en tant algun veritable *mestre*. L'estimat P. Gregori n'ha estat un per a moltíssima gent d'aquest nostre país. Mestre musical i mestre en el camí monàstic. Mestre ferm i amable ensems. Organista, compositor, musicòleg, gregorianista, director del cor de monjos entre el 1968 i el 2002, estudiós del "Llibre Vermell" de Montserrat amb els seus cants i les seves danses.

Recordo la seva gran atenció a la veu de cadascú, capaç de fer-nos notar si ens havíem abaixat no pas un o mig to, sinó fins i tot mitja croma (!). Quina paciència amb cadascun de nosaltres fins assolir que sopranos, contralts, tenors i baixos vibréssim cantant harmoniosament com qui tasta ja anticipadament el cel a la terra. Sublim. Inoblidable.

El 28 d'abril d'enguany celebrem el centenari del seu naixement. Donem gràcies al Senyor per la persona d'aquest bon monjo que, com indicava el P. Abat Josep M. Soler

en l'homilia del seu enterrament, en els darrers anys de la seva vida “anava repetint les paraules del salmista: *el vostre amor val més que la vida; tot jo tinc set de vós, per vós es desviu el meu cor* (Ps 62, 2.4). I demanava també amb el salmista: *que tota la vida us pugui beneir i alçar les mans lloant el vostre nom* (Ps 62, 5). I el Senyor li ho ha concedit”.

S'atribueix a Sant Agustí aquest conegut adagi: *qui canta bé prega dues vegades*. Sembla que l'expressió és *qui bene cantat bis orat* (cf. IGMR, 39). Per fer realitat aquest *bene*, l'enyorat P. Gregori va esmerçar hores i dedicació generosa organitzant les trobades d'animadors de cant per a la litúrgia. Us animo molt, doncs, joves i grans, a prendre part en aquestes trobades aquest proper estiu. Serà el nostre millor homenatge en l'any del centenari del naixement del *Mestre*, el P. Gregori Estrada, al cel sia. Ben vostre,

28 d'abril de 2018, Centenari del naixement del P. Gregori Estrada, OSB.

† Sergi Gordo Rodríguez
Bisbe auxiliar de Barcelona

Article del bisbe Antoni Vadell titulat “Del Pla pastoral als Sínode dels joves” publicat a la revista *Problemàtica viva*, de la Delegació diocesana de Pastoral Familiar

En les *Orientacions i propostes per a una conversió missionera de l'Arxidiòcesi de Barcelona*, que anomenem també *Pla pastoral*, a l'eix sobre els joves, hi llegim (eix III):

“La primera actitud de la comunitat cristiana envers els joves ha de ser una mirada plena d'amor (cf. Mc 10,21). Ens hem de preguntar: què oferim als joves d'avui? Com els fem arribar l'amorosa, captivadora i exigent crida de Jesús a seguir-lo, una crida que és font de sentit i de plenitud de vida?

Atesa la disminució de les vocacions de preveres i religiosos/es que fa sentir molt vivament l'escassetat de consiliaris ordenats i acompanyants espirituals idonis per a la pastoral de joventut, la dedicació que s'està fent és molt meritòria. En la pastoral amb els joves és on es manifesta de manera més real el canvi d'època que estem vivint. Per això, se'ns demana que hi hagi més persones dedicades a aquesta tasca bo i esmerçant-hi el màxim possible d'esforços, recursos i creativitat. Tothom ha de sentir-se implicat en aquesta pastoral”.

Entrem ara en una nova etapa d'aquest pla pastoral, una etapa de recepció, d'escolta del que diu el pla, que recull el que tants grups i persones van proposar, responent a la consulta que feu el senyor Cardenal, al final de l'Any de la Misericòrdia.

Penso que és molt bo que partim d'aquesta actitud que ens proposa el Pla, una actitud positiva, una mirada plena d'amor, com la de Jesús al jove ric, que tot i que va marxar, perquè la proposta que li feia el mestre de Natzaret era atrevida i radical, no va deixar de mirar-lo amb amor... Aquest és el drama del jove ric, que quan va donar l'esquena a Jesús, no va poder acollir aquella mirada del Senyor, com tants joves, que desconeixen aquesta mirada, que no han descobert l'amor del Senyor. I aquí està el gran repte per la nostra Església: anunciar Crist, anunciar la gran notícia als joves, als nens, a les famílies, als adults: que Déu ens estima...

I per això no ens calen només estratègies pastorals o mètodes catequètics. Evidentment que caldrà conèixer-los. Però el primer que cal són testimonis, apòstols traspasats per l'amor de Déu. Cristians que visquin la seva vida quotidiana des de l'encontre amb el Senyor...

Fa un temps, en una parròquia em van convidar a fer una xerrada, i em proposaren que respongués a aquesta pregunta: "Com missionar Barcelona?" I els vaig dir que el més atractiu per missionar és una comunitat de persones, que atretes per l'amor de Déu, intenten viure estimant-se, amb les portes obertes de la seva vida... Aquesta és la gran estratègia per la pastoral, que també recull el nostre pla: un renovat encontre amb el Senyor, vivint en fraternitat.

A partir d'aquí m'atreveixo a suggerir i a intuir alguns reptes que es desprenen del que indiquen les *Orientacions per a una conversió missionera*:

1. **Escoltar i acompanyar els joves** (*Orientacions...* 3.1 i 3.2). Des d'aquesta mirada d'amor, el primer que cal proposar-nos és escoltar-los, escoltar la seva vida, el que ens demanen, suggereixen, quines són les seves recerques i preguntes... I alhora acompanyar-los, fent camí vora ells, no com aquell que ensenya, sinó compartint també la recerca de Déu dins la nostra vida.

2. **Una aposta per l'anunci de la fe i la iniciació cristiana.** Això suposa que des de la nostra pastoral juvenil, (i m'atreveria a dir també, infantil, familiar, universitària) ens atrevim a proposar la fe. És clar que partim d'estar amb els joves, d'estimar-los, però els hem de fer una proposta, educativa, i no només de valors, no només d'entreteniment, sinó que els hem de proposar Crist. No només els hem de mostrar Jesús com a gran model de persona que ens proposa un estil de vida a imitar. Cal proposar l'encontre amb Ell, una vida amb Ell.

No perdem de vista el que diu el Papa a *l'Evangelii Gaudium*, n. 110: "que no hi pot haver autèntica evangelització sense la proclamació explícita que Jesús és el Senyor, i sense que existeixi un primat de la proclamació de Jesucrist en qualsevol activitat d'evangelització".

Això ens engresca en conèixer tot el que ja a Catalunya i més enllà de Catalunya s'està treballant en el camp de l'Evangelització de joves.

També ens demana estudiar i proposar a tota la diòcesi itineraris d'iniciació cristiana que iniciïn a la vida cristiana, a través dels sagraments, la vida d'oració i celebració, escoltant la Paraula i a través de la catequesi.

3. No podem seguir treballant en compartiments separats. **L'Evangelització ens anima a la sinergia**, a treballar en equip: delegacions i parròquies, parròquies a nivell d'arxiprestat, escoles, centres universitaris, etc... No podem deslligar la pastoral de la infància, de la de joves, i molt menys de la familiar.

En aquest procés de recepció del pla de pastoral, escoltant i acollint el que significa, tenen un pes molt significatiu els centres d'esplai, agrupaments escoltes, universitats, escoles cristianes, etc... Com anunciem l'Evangelí en aquestes plataformes d'anunci de l'Evangelí als infants i joves? També caldrà repensar la nostra acollida pastoral a les parelles que es volen casar o a les que volen batejar els seus nens... Fa molts anys que diem: "aprofitem ja que venen". I hi estic d'acord, però aprofitem-ho, per a què? Moltes vegades em dóna la impressió que vénen a buscar un ritus, i desconeixen l'amor de Déu; i nosaltres els acollim i els parlem donant per suposat que ja el coneixen... Potser moltes vegades se'n van, sense haver-lo conegut, només amb un ritus.

4. Potser cal tenir esment i conèixer i aprendre de totes aquestes **iniciatives de primer anunci** que s'estan duent a terme a molts dels nostres indrets pastorals: sopars alfa, effetà, Emaús, life teen... En moltes ocasions he sentit veus que diuen: "però això ens ve de fora; no podríem pensar una proposta nostra". És clar que podem pensar una proposta nostra. Però, ¿quan no hem copiat en pastoral, als francesos, als italians... i ara, no podem copiar als anglo-saxons?

5. L'aposta per l'anunci de la fe i la iniciació cristiana ens duu necessàriament a un **estil pastoral on el discerniment vocacional esdevé el nucli**. Perquè precisament una pastoral que busca que els nens, els joves i els adults, i també les famílies es trobin amb el Senyor, i que s'iniciïn a la vida cristiana, és a dir, que vulguin viure la seva vida quotidiana amb la companyia de Crist i d'una comunitat, duu necessàriament a la pregunta vocacional: Senyor, què voleu de mi? Quina és la teva voluntat dins la meua vida?

6. **Una pastoral de la font**. A vegades quan ens proposem una pastoral de conjunt per a tota una diòcesi, per a un arxiprestat, una agrupació de parròquies pensem en una pastoral per a tots, una pastoral homologada, com una gran xarxa de goteig, on arriba la mateixa dosi d'aigua a tots els indrets, "una pastoral de tot per a tots". Això significa que a totes les parròquies hem de procurar que hi hagi una proposta juvenil o la catequesi amb la família, o el catecumenat d'adults, i possiblement la pedagogia pastoral del Senyor no és així. No proposo fer una pastoral selectiva, sinó estar molt atents on el Senyor està generant vida, en quins indrets s'estan donant les condicions necessàries perquè Crist generi vida... on està sorgint una font que raja aigua de la vida nova que Crist ens vol regalar? Quan fem plans pastoral moltes vegades caiem en la temptació de ser nosaltres la referència, i els nostres criteris i esquemes... el criteri és Ell.

Poso un exemple: a una ciutat de 30.000 habitants, on hi havia tres parròquies, fa alguns anys, en una d'elles, es donaren unes circumstàncies molt adequades que van generar una autèntica font que va atreure molts dels joves de tota la ciutat. No eren tots els joves, eren alguns, però era un nombre molt significatiu de joves que se sentien atrets per aquell mossèn i un grup de catequistes que els acollien i compartien amb ells l'experiència de sentir-se estimats pel Senyor. En un consell interparroquial es va comentar aquest tema, i algunes veus de les altres dues parròquies van criticar aquesta situació que s'estava generant, lamentant sobretot que a aquests joves no se'ls educava amb una referència parroquial clara. Molts no eren d'aquella parròquia. Com fariem el pas? Com els convidariem a anar a la seva parròquia? En nom d'un criteri pastoral que en molts de moments hem fet servir, la referència parroquial, van eliminar aquella font que rajava de pastoral amb joves. En aquest moment en aquesta ciutat no hi ha joves a cap parròquia. Aquests joves no necessitaven una referència parroquial, necessitaven una referència comunitària, una referència d'un grup de persones que vivint la fe obrien la seva vida per compartir-la. Alerta a alguns criteris que no neixen de l'encontre amb el Crist, d'un vertader discerniment, sinó que neixen de la por de perdre, de l'ego...

M'atreveixo a suggerir que el que necessitem a les nostres escoles, a les universitats, fins i tot a les nostres parròquies, no són només plans de pastoral animats per un equip de pastoral; sinó que el que necessitem en aquests ambients és un nucli comunitari, com una petita resta d'Israel, que mirant el Senyor, ofereix aquesta vida nova que raja com una font d'aigua viva, i atreu a tots els que tenen set. El que necessitem no són només estratègies d'evangelització, sinó cristians enamorats del Senyor...

7. Escola d'acompanyants. Caldrà pensar en una escola de deixebles, apòstols de l'alegria, aprenents de l'art de l'acompanyament i el discerniment. Que aprenguin a conjujar els verbs del discerniment, reconèixer (això és ser conscients), interpretar i decidir o escollir.

M'agradaria acabar amb unes paraules de Sant Francesc al germà Tancred a "*Saviesa d'un pobre*" de Éloi Leclerc:

El Senyor ens ha enviat a evangelitzar els homes. Però, has pensat mai que vol dir evangelitzar els homes? Mira, evangelitzar un home és dir-li: també tu ets estimat per Déu en el Senyor Jesús. I no solament dir-li, ans realment pensar-ho. I no solament pensar-ho, ans comportar-se amb ell de tal manera que descobreixi i senti que hi ha en ell quelcom de salvat, quelcom de més gran i més noble del que podia imaginar; i que així desperta a una consciència nova de si mateix. Això és anunciar-li la bona nova: Oferir-li la teva amistat. Una amistat real, desinteressada, sense condescendències, feta de confiança i d'estima profundes...

† Antoni Vadell Ferrer
Bisbe auxiliar de Barcelona

Secretaria General

Nomenaments parroquials

06.04.18 – Rvd. Sr. Lluís Petit Gralla, administrador parroquial de la parròquia Crist Redemptor, de Barcelona.

09.04.18 – Rvd. Sr. Antonio Wilfredo Díaz Muñoz, adscrit a la parròquia Sant Vicenç, de Barcelona.

9.04.18 – Rvd. Sr. Jordi Albert Garrofé Trabal, diaca adscrit a la parròquia Crist Redemptor, de Barcelona.

23.04.18 – Rvd. Sr. Zhao XianMin, adscrit a la parròquia de la Mare de Déu de la Salut, de Badalona.

Cartes

Barcelona, 3 d'abril de 2018

A tots els preveres i diaques de l'arxidiòcesi

Benvolguts preveres i diaques:

Per indicació del Sr. Cardenal Arquebisbe, em plau fer-vos arribar un exemplar de l'edició del VADEMÈCUM DEL RECTOR A L'ARXIDIÒCESI DE BARCELONA, que es va aprovar mitjançant decret episcopal el passat 12 de febrer de 2018, festivitat de Santa Eulàlia.

El Consell Episcopal (CE) de l'arxidiòcesi, ha treballat el vademècum que el col·lectiu de Vicaris Episcopals de Catalunya i Balears ja van publicar l'any 2002. En aquesta edició que ara us presentem ja hi ha incorporades les noves aportacions del nostre CE.

Ben cordialment,

Màrion Roca Sagués
Secretària General i Cancellera

Barcelona, 24 d'abril de 2018

Als preveres, diaques, religiosos, religioses, laics i laiques, membres del Consell Pastoral Diocesà i dels consells parroquials i arxiprestals, escoles cristianes, mestres i professors de religió, dirigents de moviments, associacions i altres entitats diocesanes

Benvolguts i benvolgudes:

Per indicació del Sr. Cardenal Arquebisbe, em plau comunicar-vos que a la **consergeria** de l'Arquebisbat de Barcelona es lliuraran els exemplars del Pla Pastoral: *Sortim!: Orientacions i propostes per a una conversió pastoral a l'arxidiòcesi de Barcelona* que -amb molta alegria- vam presentar-vos i repartir el diumenge 22 d'abril a la Basílica de Santa Maria del Mar entre tots els fidels que van assistir a la Trobada Diocesana de presentació del Pla.

En aquests dos dies des de la presentació del Pla, gairebé s'han exhaurit la primera i la segona edició que s'han imprès del Pla Pastoral. N'hem demanat ja una tercera edició, que tindrem a punt a la **consergeria** de l'Arquebisbat **a partir del 7 de maig** (horari: de 9 a 15 hores).

Volem aprofitar també per informar-vos que en aquests enllaços que us indiquem hi trobareu accessible el mateix Pla Pastoral i tots els materials i informacions referents a l'esmentat Pla així com d'altres documents que s'aniran implementant amb el temps.

Versió en català:

<https://www.esglesiabarcelona.cat/sortim-pla-pastoral/>

Versió en castellà:

<https://www.esglesiabarcelona.cat/es/salgamos-plan-pastoral/>

Els documents i materials que, a data actual, hi podreu trobar són:

- Pla Pastoral: *Sortim!: Orientacions i propostes per a una conversió pastoral a l'arxidiòcesi de Barcelona*
- Vídeo promocional
- Cartells
- Infografies del Pla Pastoral
- Fitxes del Pla Pastoral

Ben cordialment,

Màrión Roca Sagués
Secretària General i Cancellera

Comunicats

Enviat per correu electrònic el 19 d'abril de 2018

A totes les parròquies, esglésies i oratoris de l'arxidiòcesi i/o cases de congregacions religioses

Benvolguts i benvolgudes,

De tant en tant poden aparèixer a les parròquies, esglésies, oratoris i/o cases de congregacions religioses persones que s'ofereixen per fer restauracions d'objectes litúrgics de metall o d'altres objectes a canvi d'un preu que es pacta verbalment.

Com és natural, cal defugir d'ofertes d'aquesta mena i confiar **exclusivament i única** en empreses i professionals que estiguin dotats d'alta amb NIF i presentin un pressupost en regla. Només d'aquesta manera poden estalviar-se enganys, extorsions o estafes, així com evitar la complicitat amb irregularitats fiscals.

Igualment, cal recordar que l'ordenament canònic protegeix el patrimoni eclesiàstic que tingui un valor artístic o històric, per la qual cosa cal consultar sempre els pertinents organismes diocesans abans que s'autoritzin actuacions que s'adrecin a objectes d'aquestes característiques.

Qualsevol cas d'engany que hagueu patit, o qualsevol dubte o consulta que tingueu, preguem contacteu amb el Departament de Béns Immobles (Mini Obiols) dbi@arqbcn.cat - tel. 93 270 10 11).

Ben cordialment,

Secretaria General
Arquebisbat de Barcelona

Enviat per correu electrònic el 25 d'abril de 2018

A totes les parròquies de la nostra arxidiòcesi

Benvolguts,

Us informem que demà dijous, juntament amb el Full Dominical setmanal que rebreu de la Delegació diocesana de mitjans de comunicació social de l'arxidiòcesi, us arribarà encartada una edició bilingüe (versió Full Dominical) del Pla Pastoral: *Sortim!: Orientacions i propostes per a una conversió pastoral a l'arxidiòcesi de Barcelona*.

Cordialment,

Secretaria General
Arquebisbat de Barcelona

Religioses difuntes

La Gna. Enriqueta GARAYOA PERDIGÓ, Hospitalària de la Santa Creu, va morir el 5 de març de 2018, als 89 anys d'edat i 66 de vida religiosa. Nascuda a Melilla.

La Gna. Maria PAGÈS DONADEU, Hospitalària de la Santa Creu, va morir el 11 de abril de 2018, als 90 anys d'edat i 71 de vida religiosa. Nascuda a Arbúcies (Girona).

La Gna. Mª Carmen del Corazón de Jesús (Florentina BLÁZQUEZ CORNEJO), Carmelites Descalces del monestir de la Sagrada Família de Tiana (Barcelona), va morir el 18 de març de 2018, als 72 anys d'edat i 40 de vida religiosa.

Capítol d'eleccions

El Delegat Episcopal per a la Vida Consagrada de l'Arxidiòcesi de Barcelona, Mn. Francesc Prieto Rodríguez, va presidir el dia 30 d'abril de 2018, el Capítol d'eleccions

de les Monges Carmelites Descalces, del Monestir de la Sagrada Família de Tiana (Barcelona) i Arxidiòcesi de Barcelona.

Va resultar elegida com a Priora de la Comunitat, per un trienni, la Rvda. M. Mª Paloma de San José Canals Coma.

En tot es va observar el que prescriu el Dret Canònic, les Constitucions de l'Orde i el Cerimonial.

In pace Christi

Mn. Jordi Farré Muro

Com deia l'esquela publicada a la premsa de Barcelona del dijous dia 5 d'abril de 2018, "Mn. Jordi Farré Muro, prevere de l'Arquebisbat de Barcelona, ha mort en la pau de Crist a l'edat de 75 anys el dia 3 d'abril de 2018. El Sr. Cardenal Arquebisbe, el Sr. Cardenal Arquebisbe emèrit, els Srs. Bisbes Auxiliars, els preveres i els diaques ho fan saber als fidels de l'Església perquè l'encomanin a la misericòrdia del Senyor. Les exèquies tindran lloc divendres 6 d'abril de 2018, a les 12 hores, a la basílica parroquial Mare de Déu de la Mercè i Sant Miquel Arcàngel (Plaça Mercè, 1, de Barcelona)".

Mn. Jordi Farré Muro nasqué a Lleida el dia 9 de juny de 1942. Va fer els estudis de Batxillerat al col·legi des Germans Maristes de Lleida, i els estudis de Filosofia al Seminari de Lleida. Els estudis de Teologia els va cursar a la Pontificia Universitat de Salamanca obtenint la llicenciatura en Teologia l'any 1967. El maig de 1968 es va incardinar a l'arxidiòcesi de Barcelona. Fou ordenat prevere el 21 de setembre de 1968 a la parròquia de Sant Andreu de Llavaneres, Durant un anys va pertànyer a la Congregació de l'Oratori de Sant Felip Neri. També va formar part de l'equip encarregat de la Càritas Diocesana.

L'any 1979 fou nomenat vicari de la parròquia de Santa Anna de Barcelona, on va romandre fins al 25 de juny 2009, que fou nomenat rector de la basílica parroquial de la Mare de Déu de la Mercè. Va assumir el càrrec amb una gran dedicació a les necessitats pastorals i als problemes socials del barri. Però malauradament la malaltia que el reduí a la inactivitat no li va permetre realitzar tot el que ell s'havia proposat amb una gran generositat pastoral. En aquesta etapa també fou consilia8i de la Germandat de la Mare de Déu de la Mercè, nomenat el 19 d'octubre de 2009.

L'any 1975 fou nomenat assessor eclesiàstic de l'Associació de Famíles per a l'ajuda als poliomelítics. El mateix any fou també assessor eclesiàstic del Consell provincial de Barcelona de la Societat de Sant Vicenç de Paül. L'any 1996 passà a treballar a la Cúria Diocesana com a secretari de la Delegació per a la tramitació de causes administratives matrimonials, on treballà fina que aquest servei es va extingir. I el 20 de febrer de 2012 fou nomenat membre del Consell Presbiteral per tres anys.

També va tenir una estreta relació amb els Cavallers i Dames del Sant Sepulcre, que tenen des d'antics temps la seva seu a Santa Anna. Mn. Jordi era canonge honorari de la basílica de Calataiud, seu dels Cavallers de l'Espanya Oriental. Coneixia molt bé l'heràldica eclesiàstica i era membre de la Reial Acadèmia Matritense d'Heràldica i Genealogia, de l'Acadèmia Melitense Hispana i de l'Acadèmia Belgo-Espanyola d'Història.

Del dimecres dia 4 d'abril fins al divendres dia 6 al matí es va fer la vetlla de les seves despulles mortals al Tanatori de Sancho d'Àvila. El divendres 6 d'abril a les 12 hores es va celebrar a la seva estimada basílica de la Mercè la missa exequial "*corpore insepulto*" en sufragi de l'ànima de Mn. Farré. Dos cavallers del Sant Sepulcre, amb uniforme, feren guàrdia d'honor al fèretre durant tota la missa. Va presidir el cardenal Lluís Martínez Sistach, que va concelebrar amb una vintena de preveres, entre els quals hi havia Mn. Joan Galtés, Vicari Episcopal; el P. Jesús Roy, religiós mercedari i administrador parroquial de la basílica parroquial de la Mercè; Mn. Alfred Sabaté, canonge i secretari particular del cardenal Martínez Sistach, que va dirigir els cants; Mn. Josep Serra, canonge i director de la Residència Sacerdotal de Sant Josep Oriol, amb un grup de sacerdots d'aquesta residència; els rectors de les parròquies l'arxiprestat de la catedral, amb l'arxiprest Mn. Salvador Pié; Mn. Jaume Aymar, director de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel, i uns sacerdots companys de curs de Mn. Jordi, vinguts des de les diòcesis de Lleida i de Girona.

Es varen proclamar les lectures pròpies del dia, del divendres dins de l'octava de Pasqua: Fets 4, 1-12; Salm responsorial 117 i Evangeli de Joan 21,1-14. A l'homilia el cardenal Martínez va dir que ens reuníem entorn de l'altar de la "parròquia on va començar la passió dolorosa de Mn. Jordi quan, essent-ne rector, va ser víctima d'un *ictus*". Va demanar a tots els fidels presents –que eren molt nombrosos- que preguessin per Mn. Jordi i donessin gràcies a Déu per seua vida cristiana i per la seua vocació sacerdotal, i en concret pels seus 50 anys de ministeri sacerdotal –justament aquest any Mn. Jordi celebrava les seues noces d'or sacerdotals-. "Nostre Senyor l'ha cridat en el temps de Pasqua. Demanem-li que tingui misericòrdia del nostre germà prevere i tinguem la confiança que ell, des del cel, intercedirà en favor de la seua família, en favor de la seua diòcesi i també en favor d'aquesta comunitat parroquial". A les intencions de la pregària dels fidels, llegides per Mn. Alfred Sabaté, es va pregar especialment "perquè el Senyor vulgui suscitar noves vocacions sacerdotals".

Mn. Jordi Farré, els darrers anys, molt disminuït i en cadira de rodes, va viure a la Residència Sacerdotal de Sant Josep Oriol, on va donar un gran exemple de paciència i d'acceptació serena de les seues limitacions físiques. Allí va lliurar piadosament la seua ànima a Déu. El dimarts dia 10 d'abril, a les 10hores, a la capella de la Residència es va celebrar una eucaristia en sufragi de la seua ànima.

El seu company de residència, Mn. Joaquim Vives Aragó, va dedicar-li aquesta poesia que es pot cantar amb la música de la cançó "Trobarem a faltar el teu somriure".

A la Lleida, molt noble, hi havia
una llar de gran fe i pietat,
En Joan, els seus fills, la Maria,
aspersint a redós la bondat.

I a tu, Jordi, el Senyor va i et crida,
i no saps dir res més que un bell Sí.
Estudies i preguntes sens mida
i de prevere el teu bisbe t'ungí.

I a la nostra ciutat ens arribes:
a Santa Anna i després la Mercè.
Del treball i l'esforç mai no et prives,
sempre et dones a tots amb deler.

Ben malalt, hemiplègic, et lliures
al teu Déu i als fidels estimant.
El teu rostre ens regala somriures
I el teu cor el gran cel va esperant.

Mn. Joaquim Vives

Mn. Patrick René Olivier Stref

Aquest prevere de l'arxidiòcesi de Barcelona morí en la pau de Crist a l'edat de 61 anys a la Residència Sacerdotal de Sant Josep Oriol el dia 11 d'abril de 2018. Nasqué a Toulouse (França) i era enginyer aeronàutic. Ja gran entrà al nostre Seminari i va cursar els estudis eclesiàstics. Ordenat sacerdot a la basílica de la Sagrada Família el 28/09/2014. Fou vicari de les parròquies de la Sagrada Família, de Crist Rei i de Sant Ambrós. La missa exequial en sufragi de la seva ànima es va celebrar el dissabte 14 d'abril a la parròquia de Sant Ambrós.

L'esquela de l'Arquebisbat, publicada a la premsa local del dijous 12 d'abril de 2018, deia el que segueix: "Patrick René Olivier Stref, prevere de l'arquebisbat de Barcelona, ha mort en la pau de Crist, a l'edat de 61 anys, el dia 11 d'abril de 2018. El Sr. Cardenal Arquebisbe, el Sr. Cardenal Arquebisbe emèrit, els Srs. Bisbes auxiliars, els preveres i els diaques ho fan saber als fidels de l'Església perquè l'encomanin a la misericòrdia del Senyor. Les exèquies tindran lloc dissabte 14 d'abril de 2018, a les 10 hores, a la parròquia de San Ambrós (c. Concili de Trento, 297-299. La vetlla serà al Tanatori Sancho d'Àvila, divendres 13 d'abril, a partir de les 11.50 hores." La missa va ser presidida pel cardenal arquebisbe Joan Josep Omella, que va concelebrar amb l'arxiprest, el rector de la parròquia i altres preveres. A la Residència Sacerdotal, el dia 12 d'abril, en la missa concelebrada, de les 8 hores, es va pregar per l'etern descans del mossèn.

Mn. Patrick, com era conegut a la nostra diòcesi, era nat a Toulouse (França) el 18 d'agost de 1956. Tenia estudis universitaris de Física, i per raó del seu treball com a enginyer aeronàutic en diverses empreses va venir a Barcelona. Aquí va entrar en contacte amb l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes i en un pelegrinatge a aquest santuari va sentir la crida al sacerdoci ministerial. Va ingressar al nostre Seminari i va fer els estudis de Teologia a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona (ISCREB) i el curs de preparació al ministeri a la Facultat de Teologia de Catalunya. Va seguir la seva formació espiritual com un exemplar seminarista del nostre Seminari Conciliar.

El 31/05/2012 rebé el ministeri de lector a la capella del Seminari Conciliar. El 22/05/2013 el ministeri d'acòlit, també a la capella del Seminari. El 20/02/2014 fou admès a les ordes. El 22/03/2014, rebé el diaconat també a la capella del Seminari Conciliar i el 25/09/2014 fou ordenat prevere a la basílica de la Sagrada Família, on també va fer l'etapa diaconal o de preparació al ministeri, amb el guiatge fraternal del rector de la parròquia, Mn. Lluís Bonet i Armengol. Amb aquest visqué una veritable fraternitat sacerdotal, fins al punt que Mn. Lluís Bonet, aprofitant la seva estada a Lourdes amb motiu d'un pelegrinatge, va portar a Mn. Patrick el calze de la seva ordenació presbiteral. Mn. Patrick era un profund creient i ha estat un bon sacerdot, amb un especial carisma amb els joves. Molt delicat de tracte, era molt estimat pels treballadors dels diversos serveis de la basílica, perquè tenia el detall de saludar i donar la mà a tothom. Com que parlava francès i anglès, també va col·laborar amb Mn. Josep

Maria Turull –que fou el seu rector al Seminari de Barcelona- i amb Mn. Joan Obach en la celebracions habituals de les misses per als turistes a la basílica de la Sagrada Família. Quan Mn. Patrick va ingressar, ja gairebé en estat terminal, a la Residència Sacerdotal, allí va rebre la visita de Mn. Lluís Bonet, acompanyat d'uns membres de la comunitat de la Sagrada Família.

El 30/5/2014 fou destinat a la parròquia de Crist Rei, per exercir com a vicari parroquial al costat de Mn. Jaume Fontbona, i el 19/09/2016 fou traslladat com a vicari a la parròquia de Sant Ambrós, acollit pel rector Mn. Emili Gil, que el va ajudar quan ja Mn. Patrick acusava els símptomes de la greu malaltia que el portaria a la mort. Abans del seu traspàs a la vida eterna, encara va fer un ministeri en l'atenció als malalts, com a prevere adscrit al Servei Religios de l'Hospital del Mar de Barcelona.

Mn. Patrick va viure un itinerari sacerdotal atípic, perquè va entrar al Seminari amb gairebé 50 anys, fou ordenat prevere als 58 anys i va morir després d'un breu ministeri sacerdotal de poc més de tres anys. Deia Mn. Patrick que, viatjant per tot el món per raó dels seu treball civil com a enginyer aeronàutic, sentia que tot allò no l'omplia, però que com a sacerdot havia trobat allò que l'omplia. Que descansi en la pau de Crist.

Dr. Josep Casanova Domènech, pvre.

L'esquela publicada a la premsa del dissabte dia 14 d'abril deia el següent: “Dr. Josep Casanova Domènech, pvre., al servei de l'Arquebisbat de Barcelona, Vicari Judicial Adjudunt de l'Arxidiòcesi, ha mort en la pau de Crist, a l'edat de 72 anys, el dia 12 d'abril de 2018. El Sr. Cardenal Arquebisbe, el Sr. Cardenal Arquebisbe emèrit, els Srs. Bisbes auxiliars, els preveres i els diaques ho fan saber als fidels de l'Església perquè l'encomanin a la misericòrdia del Senyor. Les exèquies tindran lloc dilluns, 16 d'abril de 2018, a les 10 hores, a la parròquia de Sant Josep (C. Enric Borràs, 65-69, de Badalona)”.

Presidí aquesta missa exequial Mons. Salvador Cristau, bisbe auxiliar de Terrassa, amic i company de mossèn Casanova, que va concelebrar amb el Dr. Santiago Bueno, Vicari judicial de La nostra diòcesi. Va exercir el ministeri diaconal Mn. Ramon Ollé Ribalta, diaca a la parròquia de la Mare de Déu de Núria. També varen participar en la missa exequial els familiars de Mn. Casanova i els laics que foren els seus companys de treball al Tribunal Eclesiàstic de la nostra arxidiòcesi. El mossèn era una persona molt recta, i amb un gran sentit de la justícia, però alhora era molt humà i era molt estimat per la seva bondat,

L'esquela publicada a la premsa local per l'Arquebisbat també afegia: “Se celebrarà una missa per la seva ànima a la parròquia Mare de Déu de Núria (C. Bon Pastor, 9, de Barcelona) el divendres 20 d'abril de 2018 a les 20 hores.” Va presidir aquesta celebració el doctor Santiago Bueno, Vicari judicial de la nostra diòcesi i rector de l'esmentada parròquia.

El doctor Josep Casanova nasqué a Badalona el 10 de juny de 1945. Va fer els estudis de Teologia a la Facultat Teològica de Burgos i fou ordenat prevere el 12 de juliol de 1987 a Toledo. Va fer els estudis de Dret Canònic a la Universitat Pontifícia de Salamanca. A l'arxidiòcesi de Toledo fou rector, durant cinc anys, de Chozas de Canales i rector "in solidum" de Santa Maria de Bienquerencia i rector de la parròquia de Corpus Christi, de la capital de l'arxidiòcesi toledana. També, per raó de la seva especialització jurídica, fou Defensor del Vincle al Tribunal Metropolità de Toledo.

A la nostra arxidiòcesi, l'any 1997, fou nomenat administrador parroquial de Collbató i de Santa Maria del Bruc. També fou jutge diocesà i prevere adscrit a la parròquia de Santa Maria de Badalona i vocal del Patronat de la Fundació Obra Cultural. Els darrers anys també va exercir el ministeri com a adscrit a la parròquia de la Mare de Déu de Núria, de Barcelona-ciutat.

L'esquela publicada per la família a la premsa, a més de comunicar el dia, lloc i hora de la missa exequial, posava uns pensaments espiurials del doctor Casanova que recollim com a cloenda d'aquesta nota biogràfica: "Josep Casanova Domènech fou el cinquè i l'últim dels fills del matrimoni de Francesc Xavier (+) i Margarita (+), i fill en l'esperit del sacerdot reverend José Rivera Ramípez, traspasat en olor de santedat". I afegia aquestes paraules del mossèn difunt: "Seria imposible que Dios me decepcionase. Yo sé que Él me ama porque es Amor; y basta que yo acepte ser amado por Él, para que me ame efectivamente. Basta con que yo realice el gesto de aceptar. Amarme a mí tal como soy, es digno de su amor esencialmente gratuito. Amén."

Que descansi en la pau de Crist.

Espiritualitat

Recés diocesà com a preparació de la presentació del nou Pla Pastoral Diocesà

La ponent fou la religiosa Dra. Maria Claustre Solé, ODN

Presidit pel Sr. Cardenal Arquebisbe Joan Josep Omella i pels Bisbes Auxiliars, Mons. Sergi Gordo i Mons. Antoni Vadell, el dissabte 7 d'abril de 2018 al matí es va celebrar al Seminari Conciliar de Barcelona amb l'assistència dels membres dels consells diocesans i dels arxiprestos i delegats diocesans com a preparació de l'acte del dia 22 d'abril a Santa Marua del Mar en què fou presentat el document "*Sortim! Orientacions i propostes per a una conversió pastoral a l'arxidiòcesi de Barcelona*", que constitueix el Pla Pastoral Diocesà per als anys 2018-2021.

Carta-convocatòria del Sr. Cardenal Arquebisbe

El Sr. Cardenal Arquebisbe va cursar la carta següent a totes les persones que havien de participar en aquest recés.

"Als arxiprestos, delegats diocesans i responsables de secretariats i de comissions diocesanes, membres del Consell Presbiteral, membres del Consell Pastoral Diocesà i als Missioners de la Misericòrdia de l'arxidiòcesi.

Benvolguts i benvolgudes,

Com bé sabeu, amb els membres del Consell Episcopal heu estat convocats el proper dissabte 7 d'abril de 2018, de 10.30 h, a 13.30 hores al Seminari Conciliar, per tal de participar en el Recés diocesà on es presentarà en primícia i reserva el document "*Sortim! Orientacions i propostes per a una conversió pastoral a l'arxidiòcesi de Barcelona*". La Dra. Maria Claustre Solé, ODN, a partir d'un recés d'experiència bíblica "en sortida", ens ajudarà a aprofundir la riquesa de la vivència del nou Pla Pastoral Diocesà.

Aquest recés ha de servir per seguir revitalitzant en comunió la vida cristiana de l'arxidiòcesi, bo i posant en les mans del Senyor la nostra tasca al seu servei perquè doni abundants fruits evangèlics. Després del Recés, com ja vam anunciar-vos, sou convidats tots i totes a un dinar fratens que tindrà lloc al mateix Seminari.

Us demano, doncs, que vulgueu participar-hi i entre tots emprenguem aquest camí de sortida endavant: **Sortim!**

Us adjuntem, més avall, la informació concreta dels horaris del Recés i del dinar posterior, per tal que us hi vulgueu inscriure.

Amb afecte, us saludo i beneeixo,

Cardenal Joan Josep Omella Omella,
Arquebisbe de Barcelona.”

Desenvolupament del Recés

A les 10.30 h. es va fer l'acollida dels participants, que ren els 10 membres del Consell Episcopal, els 40 membres del Consell Presbiteral, els 45 membres del Consell Pastoral Diocesà, els 25 arxiprestes i els 25 delegats i responsables de secretariats i comissions diocesanes. A tots ells se'ls va oferir un cafè en arribar.

A les 10.45 h. va començar la pregària inicial a la capella. L'ambientació quedava emmarcada per una icona de Jesucrist –l'escollida per al cartell de l'acte que es celebraria el 22 d'abril a Santa Maria del Mar, i un farcell, i amb l'expressió “un senzill farcell al peu de la icona del Crist”. El cant d'entrada deia: “Obre el meu cor, Senyor, fes-me entendre la teva Paraula; obre el meu cor, Senyor, omple'm del teu amor”. Després es va resar el Salm 33 (“Justos, aclameu el senyor”), seguit del Salm 40 (“Quantes meravelles has fet, Senyor, Déu meu!”) i del salm 127 (“Si el Senyor no construeix la casa”), que posaven l'esforç de la preparació del Pla Pastoral en mans del Senyor perquè li concedeixi fruits abundosos.

A continuació es va fer la proclamació de la Paraula de Déu: el fragment de l'Evangeli segons Sant Mateu (14,13-21), la multiplicació dels pans operada per Jesús. Va seguir el responsori que deia: “Senyor, que et conegui; perquè si et conec, t'estimaré; Senyor, que t'estimi; perquè si t'estimo, et seguiré”, que recordava l'imperatiu “Sortim!”, com a paraula d'ordre del nou Pla Pastoral. Com a cant final d'aquesta pregària inicial es va cantar “Hem sentit una Paraula”, de Mn. Xavier Morlans, amb el qual també es va cloure l'acte diocesà de presentació del Pla a Santa Maria del Mar.

Exposició de la Dra. Claustre Solé

A les 11 h., a la mateixa capella, la religiosa i professora de Sagrada Escriptura, Dra. Maria Claustre Solé, ODN, va fer la meditació del recés. Per mitjà d'un *power point*, combinant imatges i textos, va fer un ampli repàs de figures femenines de la Bíblia, de l'Antic Testament –com Judit i Ester- i del Nou Testament –com Maria i Magdalena- i d'aquesta la seva exposició va anar exposant les línies espirituals de força del document “Sortim!”. En efecte, el Pla Pastoral Diocesà implica conceptes com el posar-se en camí, el pelegrinatge, la resposta a la crida de Déu, la plena confiança en la fidelitat de Déu i l'esperança en què Déu compleix les seves promeses i dona la fecunditat en el bé a aquell que posen en Ell la seva esperança.

Una hora de pregària

A les 11.45 h. es va deixar un temps de silenci i de reflexió personal sobre la meditació bíblica exposada per la Dra. Maria Claustre Solé. En aquest temps es va fer l'exposició del Santíssim i la pregària d'adoració en silenci.

A les 13 h. es va fer una breu reunió de tots els assistents per tal de donar a conèixer en primícia el document titulat *Sortim! Orientacions i propostes per a una conversió pastoral a l'arxidiòcesi de Barcelona*, text que fou presentat –com es recull en la informació que es publica obrint aquest mateix número del BAB- el diumenge 22 d'abril a la basílica de Santa Maria del Mar.

Finalment, a les 13.30 h, en el mateix Seminari es va servir un dinar de fraternitat a tots els que havien participat en el recés. Com a cloenda del recés es va resar per tots aquesta pregària final, (cf. EG n.288), que recull molts dels temes presents en el Pla Pastoral, com l'Església en sortida, l'evangelització, el servei als pobres en les perifèries, la joia, etc.. Fou una molt adient cloenda i síntesi dels continguts espirituals del Recés diocesà.

Pregària del papa Francesc a la Mare de Déu

Verge i Mare Maria,
vós que, moguda per l'Esperit,
acollireu el Verb de la vida,
en la profunditat de la vostra fe humil,
totalment lliurada a l'Etern,
ajudeu-nos a dir el vostre "sí"
davant la urgència, més imperiosa que mai,
de fer ressonar la Bona Notícia de Jesús.

Vós, plena de la presència de Crist,
duguéreu la joia a Joan Baptista,
fent-lo exultar en el si de la mare,
Vós, estremida de goig,
cantàreu les meravelles del Senyor.
Vós, que estiguéreu plantada davant la creu
amb una fe indestructible
i rebéreu l'alegre consol de la resurrecció,
recollíreu els deixebles en l'espera de l'Esperit
perquè nasqués l'Església evangelitzadora.

Aconseguiu-nos ara un nou ardor de ressuscitats
per a dur a tothom l'Evangeli de la vida
que venç la mort.

Doneu-nos la santa audàcia de cercar nous camins
perquè arribi a tothom
el do de la bellesa que no s'apaga.

Vós, Verge de l'escolta i la contemplació,
mare de l'amor, esposa de les noces eternes,
intercediu per l'Església, de la qual sou la icona puríssima,
perquè ella mai no es reclogui ni s'aturi
en la seva passió per instaurar el Regne.

Estel de la nova evangelització,
ajudeu-nos a fer resplendir el testimoni de la comunió,
del servei, de la fe ardent i generosa,
de la justícia i l'amor als pobres,
perquè la joia de l'Evangelí
arribi fins als extrems de la terra
i cap perifèria no es provi de la seva llum.

Mare de l'Evangelí vivent,
deu d'alegria per als petits,
pregueu per nosaltres

Amén, Al·leluia.”

Consell Pastoral Diocesà

Crònica de la 6a reunió del CPD del trienni 2016-2019 (7 de maig de 2018)

Sota la presidència del Cardenal Arquebisbe, Joan Omella Omella, es reuneix el Consell Pastoral Diocesà (CPD), de les 15.30 hores fins a les 17 hores, a la sala Sant Jordi del Seminari Conciliar de Barcelona (c/ Diputació, 231), en la seva sisena sessió. L'acompanyen a la presidència el Sr. Bisbes Auxiliars, Mons. Sergi Gordo i Mons. Antoni Vadell, la Secretària del CPD, Sra. Maria Assumpta Ferrer Guilamany, i la resta dels membres del Secretariat del CPD: el Dr. Andreu Ibarz Mellado, la Sra. Beatriz Gómez Gutiérrez i el Sr. Jaume Argemí Relat.

1. Pregària

Després de celebrar-se el matí del mateix dia el recés diocesà, s'inicia la reunió amb un Ave Maria.

2. Salutació del Sr. Arquebisbe

El Sr. Cardenal inicia aquesta 6a reunió del Consell Pastoral Diocesà 2016-2019 explicant la reorganització de l'Arxidiòcesi de Barcelona, tant des de les diferents realitats com amb les delegacions. Es vol treballar amb comunió i unió, dit avui en dia, amb sinèrgies. A continuació, es donaran a conèixer els criteris que s'han seguit perquè tot el poble de Déu treballi conjuntament, sinodalment i en equip.

3. Aprovació de l'acta de la reunió anterior (Reunió 5a - 16/12/2017)

4. Tema principal i únic: Criteris pastorals per a un nou organigrama diocesà. ESBORRANY CONFIDENCIAL, sotmés a consulta dels membres del CPD.

Mons. Antoni Vadell llegeix els Criteris Pastorals del nou organigrama diocesà.

Finalitzada l'explicació del Bisbe Auxiliar, es dona torn de precís i preguntes a tots els membres del Consell Pastoral Diocesà.

Segueixen una desena d'intervencions demanant aclariments o proposant esmenes en el document estudiat.

El Sr. Cardenal, agraeix totes les aportacions tot dient que avui s'ha presentat a TOT-HOM aquest nou pla pastoral tot això és un mitja però no una finalitat, la finalitat és l'Evangelització, sinó la vivim nosaltres es difícil fer-lo arribar. Per això avui s'ha fet aquest recés. Sobre tot l'important és l'anunci i els fets (caritats, pastoral de la salut, etc) si ho vivim es transmetrà la fe. No oblideu que com va començar va ser amb els laics, tan de bo que siguem tots nosaltres, un gran ardor i un llenguatge nou.

Per acabar recorda que els nomenaments es comunicaran el setembre.

5. Agenda

- **Trobada diocesana** de la presentació dels document *Sortim!: Orientacions i propostes per a una conversió pastoral de l'arxidiòcesi de Barcelona*: Basílica Santa Maria del Mar. **Diumenge 22 d'abril de 2018**, 17.30 hores.

- **7a reunió CPD**: dissabte **9 de juny 2018**. Sala Sant Jordi, Seminari Conciliar de Barcelona, de 10.30 a 13.30 hores

6. Precs i preguntes

7. Pregària final

Es clou la reunió amb la pregària del *Regina Coeli*, dirigida pel Sr. Cardenal Arquebisbe.

Organismes interdiocesans

Trobada de Càritas Catalunya a Lleida

El dia 5 de març de 2018, Salvador Busquets, director de Càritas Diocesana de Barcelona, va enviar aquesta carta:

«Benvolgut voluntari/ Benvolguda voluntària de Càritas,

El proper dissabte 14 d'abril de 2018 tindrà lloc la 4ª Trobada de Càritas Catalunya. Aquesta vegada es realitzarà a Lleida, als pavellons 3 i 4 dels Camps Elísis, impulsada per Càritas Catalunya i organitzada, en aquesta ocasió, per Càritas Diocesana de Lleida.

Sota el lema «El teu compromís millora el món», som convocats tots els agents que formem part de les diferents Càrites Diocesanes amb seu a Catalunya, des de la diversitat de serveis i de projectes que es desenvolupen. Volem gaudir d'una diada festiva i d'un espai de convivència i d'intercanvi que ens enriqueixi, i que ens permeti de reflexionar i d'analitzar junts les respostes que en calen per fer possible, des de Càritas, la transformació social que desitgem.

Estem oreoarant amb molta il·lusió l'organització de la Trobada i t'encoratgem a participar-hi i també a motivar la participació dels teus companys d'equip a través d'aquesta carta i del tríptic que l'enviem. Les inscripcions es podran formalitzar fins al 23 de març. Les places són limitades i s'atendran per ordre d'inscripció. El cost per persona és de 12 euros, amb el dinar i el transport inclosos. Si estàs interessat a assistir a la Trobada, cal que empenis la fitxa d'inscripció que t'adjuntem i que ens la facis arribar per correu electrònic a voluntariat@caritasben.org o presencialment de dilluns a divendres, de 10 a 14h a la plaça Nova, n. 1, de Barcelona fins al 23 de març. El pagament de l'import els pots fer en efectiu o per transferència al compte corrent ES 22 2100 3200 97 2200003207, indicant clarament el codi següent: Vol 18 + el nom i els dos cognoms.

Aprofito aquesta ocasió per agrair-te la teva disponibilitat i manifestar-te el meu goig pel fet que puguem formar part d'un mateix equip que treballem amb una única missió, que és la d'acollir, acompanyar i servir les persones més vulnerables de la nostra societat amb la finalitat de construir entre tots un món on els béns de la terra siguin compartits per tota la humanitat des de la dignitat de la persona, des del treball per la justícia social i des de la solidaritat i el compartir fratern.

Fraternalment, Salvador Busquets, director de Càritas Diocesana de Barcelona». El mateix dia el director de Caritas Diocesana va dirigir una carta semblant a l'anterior a tots els sacerdots.

A la Trobada hi varen participar 1.200 voluntaris i voluntàries de les deu diòcesis amb seu a Catalunya, que foren saludats per Rafael Allepuz, director de Càritas Diocesana de Lleida, i pel president de Càritas Catalunya, Francesc Roig, que va dir que aquesta Trobada se celebra cada ds anys en un lloc diferent de Catalunya. Que actualment disposa de 12.000 voluntaris. La trobada va incloure el testimoni de tres voluntaris, que varen explicar la seva relació amb l'entitat i el compromís que hi tenen. Mn. Ramon Prat va presentar una ponència sobre «El teu i el meu compromís milloren el món». Va seguir un espectacle i també hi va haver temps per visitar la ciutat. L'alcalde de Lleida, Àngel Ros, que va participar en els actes de la Trobada va elogiar el treball de Càritas en aquests anys difícils que hem passat.

Després d'un dinar de germanor entre tots els assistents. La Trobada es va cloure amb la celebració de l'eucaristia, presidida pel bisbe de Lleida, Salvador Giménez, i concelebrada pel cardenal arquebisbe de Barcelona, Joan Josep Omella, que és el bisbe encarregat de Càritas en l'àmbit de la Tarraconense, l'arquebisbe de Tarragona, Jaume Pujol, l'arquebisbe-bisbe d'Urgell, Joan-Enric Vives, i i els bisbes de Girona, Sant Feliu de Llobregat i Vic.

El cardenal Joan Josep Omella va declarar davant dels reunits que li havia agradat molt «la meravella de veure tanta gent que ajuda Càritas, molts voluntaris que donen part del seu temps i diners per posar-los a disposició dels més pobres». En aquesta línia, recordava que «sempre posem en evidència problemes i coses greus que passen, però aquest amor, encara que no s'arribi a tot, és com un signe, una gota d'aigua sobre la terra eixuta que dona oxigen, i això és una joia». El cardenal també comentava que «l'important és treballar en xarxa, per a gent que està sense llar, a l'atur o amb la família trencada, en tots els casos passant-ho molt malament.»

Celebració a Vilafranca dels 60 anys de la Fundació Pere Tarrés

Més de 4.000 infants, joves i monitors varen participar el dissabte 14 i el diumenge 15 d'abril de 2018 a la trobada celebrada a Vilafranca del Penedès, la població que va organitzar les primeres colònies d'estiu per a infants, adolescents i joves a Catalunya, ara fa 60 anys. Els nens i nenes varen arribar a Vilafranca acompanyats dels seus monitors i monitores, integrats en el Moviment de Centres d'Esplai Cristians Catalans (MCECC), que aplega centres d'esplai de tot Catalunya i de Mallorca.

D'aquesta manera, la capital de l'Alt Penedès es va convertir en un cap de setmana en un lloc per compartir experiències, transmetre valors i posar de manifest com l'esplai és una autèntica eina de transformació social, ja que multiplica a la persona, al grup i a la societat

“L’educació en el lleure ha representat una veritable escola de ciutadania, perquè ha fet créixer i desenvolupar-se com a persones als infants i joves que hi participen i que després s’impliquen en la societat per fer-la créixer”, va declarar Josep Oriol Pujol i Humet, director general de la Fundació Pere Tarrés.

La trobada es va titular “Vèrtex” i es va centrar en l’educació en valors, ja que és el que caracteritza la funció educativa i social dels centres d’esplai de la Fundació Pere Tarrés al llarg d’aquests 60 anys de trajectòria. L’eix temàtic de la trobada es va adaptar a cada edat. I a més també es varen fer diverses activitats conjuntes a l’espai firal de Vilafranca. La cloenda va consistir en la lectura d’un manifest final, elaborat per tots els centres d’esplai presents a la trobada.

La trobada es va celebrar a Vilafranca perquè fou el lloc on es van organitzar les primeres colònies d’estiu per als infants després de la Guerra Civil. La primera casa de colònies de Catalunya fou la de Penyafort (Pontons), que fou el germen d’alguns centres d’esplai de Vilafranca, com el Grup Esplai Parroquial (GEP). El GEP és un dels 200 centres d’esplai federats al MCECC de la Fundació Pere Tarrés, l’entitat de lleure més gran de Catalunya. Els seus centres acullen més de 21.000 infants, adolescents i joves, gràcies a la tasca educativa i voluntària de més de 3.700 monitors i monitores.

Organismes diocesans

Tribunal Eclesiàstic: Edicte de nul·litat matrimonial

Causa: GOZALBO-MARTÍNEZ I

DECRET – Barcelona, 9 d'abril de 2018.

Pel present EDICTE hom fa saber a la Sra. Noemí MARTÍNEZ JOVAL, en parador ignorat, demandada en el judici de Declaració de Nul·litat de Matrimoni instat pel Sr. Jaume GOZALBO OMELLA, que ha estat dictada Sentència definitiva en aquesta instància, en la que CONSTA la nul·litat de l'esmentat matrimoni.

Dels fidels en general, i de les Autoritats civils i eclesiàstiques en particular, esperem que, si rebessin notícia certa del lloc de residència de l'esmentada, procuraran que li sigui comunicat l'avís d'aquesta publicació de Sentència.

Ho decreta i signa el M. I. Sr. Jutge Eclesiàstic.

En dono fe.

Firmes il·legibles i segell del Tribunal Eclesiàstic.

El mateix dia és fixat l'anterior Edicte al corresponent Tauló d'aquest Tribunal per tal de ser enretirat el dia 9 de maig de 2018. Consti.

Segell i firma il·legible.

Delegacions de Pastoral Vocacional i de Missions: Carta dels Delegats

Barcelona, abril de 2018.

Benvolguts,

Amb el lema "Tens una crida. Respon", l'Església celebra la 55ª Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions i la Jornada de les Vocacions Natives. Això serà el quart diumenge de Pasqua, el 22 d'abril, conegut com el diumenge del Bon Pastor.

El Papa Francesc, en el seu missatge, ens convida a escoltar, discernir i viure tota vocació cristiana. Vol anunciar-nos amb força el misteri de la Gràcia de Déu i convidar-nos a pregar pel proper Sínode, que es dedicarà a reflexionar sobre els joves, la fe i la vocació. Vol fer-nos endinsar en el misteri de Déu que ens crida a l'alegria, i descobrir que tota persona humana està inserida en aquest pla de Déu Provident que té projectada la finalitat de la nostra vida.

Els tres objectius bàsics d'aquesta doble Jornada són:

- demanar al Senyor de la collita que continuï enviant vocacions a la seva Església,
- promoure grups de pregària per les vocacions a les nostres comunitats,
- promoure entre els fidels una col·laboració eficaç per les vocacions natives de les terres en missió, i obtenir fons i ajudes econòmiques pel sosteniment i formació d'aquestes vocacions.

Us fem arribar:

- Cartell i estampa amb la pregària per les vocacions,
- Missatge del Papa.

Aprofitem l'ocasió per agrair-vos la vostra col·laboració a la Cadena de Pregària per les Vocacions i us convidem a que ens informeu de totes les pregàries que feu a les vostres parròquies i comunitats per les vocacions per tal d'elaborar una aplicació mòbil que ens permeti visualitzar es focus de pregària del nostre arquebisbat a l'adreça electrònica: seminari@seminaribarcelona.cat.

Gràcies per la vostra pregària. Que el Senyor ens concedeixi el fruit pasqual de moltes i generoses vocacions, nascudes del testimoniatge de la Resurrecció del Crist.

Rebeu una salutació ben cordial,

Mn. David Álvarez Mn. Manuel Roig
Delegat Diocesà de Pastoral Vocacional Delegat de Missions

Obra Benèfica Assistencial (OBA): Carta del Director

Barcelona, abril de 2018.

Benvolgut mossèn,

El nostre estimat beat Pere Tarrés va fundar l'Organisme Benèfic Antituberculós que després es va reconvertir en la Fundació Organisme Benèfic Assistencial (OBA), i un

any més truquem a les portes de la vostra comunitat parroquial per poder continuar treballant amb els més febles de la societat.

Us invitem a fer una campanya entre els pares i els infants que participaran per primer cop en la taula de l'EUCARISTIA en les nostres comunitats parroquials, explicant-los que hi ha uns avis i us infants com ells que no tenen l'escalf d'una família, que hi ha unes residències a la nostra arxidiòcesi de Barcelona que acull aquests avis, infants i adolescents, que els hem d'ajudar entre tots aquest dia, amb motiu de participar per primera vegada a la taula de l'EUCARISTIA. Les famílies i els infants poden fer un gest d'amor i solidaritat envers aquest ancians, infants i adolescents.

Estimar és esforçar-se i fer possible que cada dia les altres persones siguem felices, perquè Déu vol que nosaltres siguem feliços fent feliços els altres, estimant.

Actualment tenim acollides 89 persones grans a la Residència Sol Ponent i 40 infants i adolescents a la Residència de la Immaculada. Una part d'aquests avis tenen pocs recursos econòmics o no en tenen cap. Els infants i adolescents provenen de famílies desestructurades i ells són els més febles.

Les seves despeses són quantitats elevades, per al manteniment de les residències, els sous dels educadors, dels psicòlegs, infermeres, terapeutes, cuidadors, etc.

Esperem la vostra acollida i la vostra solidaritat amb la nostra petició i així poder seguir mantenint i treballant en aquesta obra social singular fundada pel beat Pere Tarrés, que està al servei de l'arxidiòcesi de Barcelona.

Cordialment,

Mn. Josep Vidal i Perelló, DP
Director d'OBA

Delegació diocesana de Mitjans de Comunicació Social: Carta del Delegat

Fake news en la Jornada Mundial de la Comunicació Social

Benvolgut germà,

Un any més em dirigeixo a vostè per atraure la seva atenció sobre la Jornada Mundial de la Comunicació Social, que es celebra coincidint amb la solemnitat de l'Ascensió del Senyor i que enguany s'escau el 13 de maig.

El missatge del papa Francesc emès per a l'ocasió, ens demana construir un periodisme de pau veraç per desemmascarar les *Fake News*, és a dir, aquelles notícies falses, de naturalesa mimètica amb l'habilitat per capturar l'atenció dels seus destinataris i amb una ràpida difusió a través de les xarxes socials. D'aquesta manera es podrà redescobrir el valor de la professió periodística per tal d'establir una comunicació honesta des de la veritat.

Per poder reconèixer i prevenir aquestes falses notícies es necessita un discerniment atent i profund. La capacitat de discernir és un dels cinc eixos del nou Pla pastoral diocesà presentat recentment pel cardenal Joan Josep Omella. «El canvi d'època que estem vivint i la creixent complexitat de la nostra societat ens demanen un esforç creatiu i una actitud humil d'escoltar i de servir», ens diu l'arquebisbe de Barcelona en el pòrtic de les *Orientacions i propostes per a una conversió pastoral a l'arxidiòcesi de Barcelona*.

Com ens diu l'actual successor de Pere, la millor manera de prevenir les falsedats són les persones que, lliures de cobdícia, estan disposades a escoltar i permeten que la veritat emergeixi a través d'un diàleg sincer. Per tant, es necessita un periodisme fet per persones per a persones, comprès com un servei a tots, especialment a aquells que no tenen veu.

Aquest és el repte que seguirem afrontant amb el suport de totes les persones que integren la nostra arxidiòcesi. Escoltant i acollint, seguirem al servei de tots els diocesans amb l'ajut del Senyor.

Cordialment en Crist,
Ramon Ollé, D.P.

Crònica

Celebració del cinquantè aniversari de la fundació de la Comunitat de Sant'Egidio

El diumenge 15 d'abril de 2018, a les 17.30 hores i a la basílica de Santa Maria del Mar es va celebrar l'eucaristia en acció de gràcies amb motiu del cinquantè aniversari de la Comunitat de Sant'Egidio. Presidí l'eucaristia el cardenal arquebisbe de Barcelona, Joan Josep Omella, que va concelebrar amb l'arquebisbe emèrit, el cardenal Lluís Martínez Sistach, i amb el consiliari de la Comunitat de Sant'Egidio a la nostra diòcesi i rector de la basílica dels Sants Just i Pastor, Dr. Armand Puig, i amb el rector de la basílica de Santa Maria del Mar, Dr. Salvador Pié. En el primer banc hi havia el president de la Comunitat de Sant'Egidio a Barcelona, Jaume Castro; el director general d'Afers Religiosos de la Generalitat, Enric Vendrell, i l'excalde de Barcelona, Xavier Trias

La basílica es va omplir de gom a gom amb els membres i els amics de la Comunitat de Sant'Egidio. Hi havia les Germanes de l'Anyell, les Missioneres de la Caritat, de la mare Teresa de Calcuta, persones sense sostre i voluntaris d'aquesta Comunitat que realitza una gran labor servint a les persones sense sostre i a les persones més vulnerables de la nostra societat. Moltes persones units d'una o altra manera a la Comunitat i que varen donar un especial caliu a tota la celebració eucarística.

Homilia del cardenal Omella

Donem un breu esquema de l'homilia pronunciada pel cardenal Omella, que va començar comentant les lectures d'aquell dia, el diumenge, que era el tercer de Pasqua. Missatge de l'Evangeli: Jesús, el crucificat, és viu i ha ressuscitat, ens acompanya i ens porta la pau. És preciós, aquests dies, rellegir els relats de la resurrecció. Veiem con Jesús es fa present en les situacions de cada persona o de cada grup: a Maria Magdalena, als apòstols, als deixebles d'Emaús, a Tomàs...

La comunitat cristiana es va creant poc a poc en comunió i es va consolidant al voltant de tres coses: 1. Preguen junts, per a la naixent la comunitat això és molt important; 2. Comparteixen els seus béns; 3. Tenen un projecte i un sol cor i caminen tots en la mateixa direcció. Com una família. Aquest esperit ha anat avançant fins al dia d'avui. Donem gràcies al Senyor per aquests dons i signes que veiem en les primeres comunitats cristianes. Viuen la trobada amb el Ressuscitat i això els porta a la missió.

Vosaltres, membres de la Comunitat de Sant'Egidio, vàreu néixer ara fa 50 anys, per iniciativa del professor Andrea Riccardi, i des de la fundació seguïu els vostres tres

pilars fonamentals. Les tres paraules que comencen amb la lletra “p”, com us ha recordat el papa Francesc: la Pregària, els Pobres, la Pau. Heu treballat molt per la pau en el món... Penso ara que vàreu col·laborar a trobar la pau a Moçambic. Gràcies per aquest treball. Vosaltres teniu molt clar que treballar per la pau o pels germans més pobres és impossible sense l’oració. Vosaltres feu vostra la pregària de Sant Francesc d’Assís: “Feu de mi, Senyor, un instrument de la vostra pau”. Fem nostra aquesta oració. Fem que es converteixi en el propòsit en la nostra tasca de cada dia.

Vosaltres no busqueu ni reconeixement ni recompensa. Aquest és el camí de Déu i fa que els vostres noms estiguin escrits en el Llibre de la Vida. Perquè “tot allò que feu als més petits i pobres, a mi m’ho feu”, diu Jesús. Quan mirem d’ajudar els més desvalguts, serviu el Senyor. Quan estimes, estàs transformat l’Església i el món.

Donem gràcies a Déu per aquests 50 anys de la Comunitat a Roma i 29 anys a Barcelona

Paraules de Jaume Castro

Al final de la celebració va pronunciar unes paraules Jaume Castro, responsable de la Comunitat de Sant’Egidio a Barcelona. Va destacar que la Comunitat de Sant’Egidio “no és un gran grup, sinó un petit poble unit per l’amistat. Vivim posant l’Evangeli al centre, que ens convida a viure al costat dels pobres i d’aquells que estan sols. I més que un poble petit, volem ser com un oasi”.

Jaume Castro va agrair al fundador haver-los comunicat aquest desig de comunicar l’Evangeli viscut. Una manera d’actuar que revoluciona i activa un món millor. “És en el cor on es troba la revolució de canviar el món al costat dels pobres, apostant per la pau i el diàleg”, va dir també Jaume Castro. “Estem aquí no tant per festejar un esdeveniment, ni per fer un balanç, sinó per agrair a Déu aquest do que se’ns ha donat”.

Tanmateix, va subratllar que l’acció de la Comunitat de Sant’Egidio no s’ha acabat sinó que continua. “Sentim que la missió no s’ha acabat. Veiem moltes necessitats i cal brodar el teixit humà de les perifèries socials. És la necessitat de viure junts, amb pau i amb una mirada amiga”.

Encontre dels Missioners de la Misericòrdia amb el papa Francesc

Del 8 a l’11 d’abril de 2018 es va realitzar a Roma un encontre dels Missioners de la Misericòrdia amb el papa Francesc. L’assistència va superar totes les expectatives, ja que van ser més de 600 els Missioners provinents de tots els continents, d’entre els 895 que hi ha a tota l’Església. De les 10 diòcesis amb seu a Catalunya hi fórem presents dotze preveres provinents de set d’elles.

El mateix Papa al final de l'any del Jubileu va declarar que desitjava que aquest ministeri extraordinari dels Missioners de la Misericòrdia “no es concloués, sinó que s'allargués com a signe concret que la gràcia del Jubileu continua a ésser, en les diverses parts del món, viva i eficaç” (*Misericordia et misera*, n. 9). I és en aquest context que es va situar aquest encontre

Va començar el II Diumenge de Pasqua i Divina Misericòrdia amb una eucaristia a la plaça de Sant Pere presidida pel Papa. Va seguir el dilluns centrat en el sagrament de la reconciliació o penitència que, en el cas de la llengua espanyola, va tenir un notable protagonista en el bisbe-secretari per als Seminaris de la Congregació per al Clergat, el mexicà Jorge Patrón, que va tractar sobre *La misericòrdia en la vida del prevere*.

El dimarts va ser el dia central gràcies a la presència del Papa, que va impressionar per la seva amplitud i estil. Així, després d'una brillant intervenció de l'arquebisbe Rino Fisichella, president del Consell Pontifici per a la Nova Evangelització, Francesc va fer una preciosa “conferència” sobre l'actualitat de la misericòrdia per a la nostra Església. Després va saludar personalment els 600 assistents i va presidir una senzilla eucaristia -de l'estil de les diàries a Santa Marta- a l'altar de la Càtedra de Sant Pere només per als missioners, emotiva pel seu to entranyable i proper!

El dimecres, i dia conclusiu, es va fer l'eucaristia a Sant Joan del Laterà presidida per l'arquebisbe Fisichella, com a cloenda i suport per a continuar aquest servei de Missioners de la Misericòrdia tan estimat pel papa Francesc com a signe “de la sol·licitud maternal de l'Església pel Poble de Déu, perquè entri en profunditat en la riquesa d'aquest misteri tan fonamental per a la fe cristiana” (*Misericordiae vultus*, n. 18).

Dr. Salvador Pié

(Missioner de la Misericòrdia. Article publicat a “Catalunya Cristiana” del 29/04/2018, p. 20-21)

Trobada de les Comunitats Mercedàries a Barcelona

Aquest any es commemoren els 800 anys de la fundació de l'Orde de la Mercè l'any 1218 a la catedral de Barcelona. Per aquest motiu, el passat mes de gener es va obrir a Roma l'Any Jubilar Mercedari i del 16 al 18 d'aquest mateix mes es va organitzar un pelegrinatge a la Ciutat Eterna i al santuari del Puig (València) es va obrir una exposició commemorativa que tindrà un caràcter itinerant. Al mateix santuari del Puig, del 2 al 4 de febrer, es va celebrar una Trobada Juvenil Mercedària.

El P. Juan Carlos Saavedra, mestre General de l'Orde, ha fet públic un missatge jubilar en el que diu, entre altres coses, "Alegra't, família mercedària, perquè Déu ha visitat i redimit el seu poble!".

"Lliurat al servei dels captius, Pere Nolasc es va donar a conèixer com a fill infatigable de Maria, amb la seva pregària i el seu discerniment, es va desfer de tot el que tenia i va compartir la seva vida i la seva missió amb els més necessitats del seu temps, i es convertí en un signe de visita i de redempció, de servei i d'ajuda per a molts captius cristians i també dels que no compartien la fe. Així doncs, Pere Nolasc, per la seva gran caritat, es va convertir en la persona enviada per la Santíssima Trinitat per a redimir i ser l'alliberador dels seus germans (...), perquè allí va trobar els germans de Jesús, els desplaçats, els sofrents i desfavorits, els privats de llibertat que tenien necessitat de la infinita misericòrdia de Déu".

Durant els darrers dies d'abril i de l'inici de maig, del 28 d'abril al dia 1 de maig es va celebrar a Barcelona la Trobada Intermercedària, a la que hi varen participar les obres, tant de religiosos i religioses com de laics, que s'inspiren el carisma mercedari. Aquest fou un acte de l'Any Jubilar celebrat a Barcelona, seu naixent de l'Orde, encara que n'hi haurà altres durant el mesos d'agost, setembre i novembre d'aquest any.

La Trobada Intermedària es va obrir el dissabte 28 d'abril a la casa d'espiritualitat Maria Immaculada, de Tiana, que fou el lloc de residència dels participants a la Trobada. Després de la presentació de cada grup o província mercedària, l'historiador P. Joaquim Millán va pronunciar una conferència sobre "El Olivo de Pedro Nolasco", a la que varen seguir les comunicacions dels diversos Instituts mercedaris; les províncies d'Aragó, de Castella, les Religioses de l'Orde, les Mercedàries Missioneres de Barcelona, les Mercedàries de la Caritat i les Mercedàries del Santíssim Sagrament. La jornada es va cloure amb la celebració de l'eucaristia.

El diumenge 29 es va centrar en la catedral de Barcelona, bressol de l'Orde. A les 10 hores, els participants a la Trobada varen resar les Laudes a la catedral, on foren saludats pel canonge i historiador Dr. Josep M. Martí Bonet. Va seguir la celebració de la Santa Missa amb el cant final de la Salve a l'altar de la Mare de Déu de la Mercè i la posterior visita a la catedrals, museus i a l'edifici de l'antic Hospital de Santa Eulàlia.

De retorn a Tiana, durant la tarda del diumenge hi hagué dues ponències i taules rodones: una sobre Pastoral Penitenciària, presentada per la província mercedària d'Aragó, que inclou també Catalunya, i una segona sobre Migracions, presentada per la província mercedària de Castella. La jornada es va cloure amb les Vespres, preparades per les Mercedàries del Santíssim Sagrament.

El dilluns 30 d'abril els participants es varen traslladar a la basílica de la Mercè, on les 10 hores varen celebrar l'Eucaristia. Després varen fer una visita a la basílica i al

Palau de la Mercè, avui edifici de Capitania. Durant la tarda, a la casa d'espiritualitat de Tiana, hi hagué dues ponències seguides de diàleg: una sobre "la trata de persones", presentada per les Mercedàries de la Caritat, i la segona sobre les missions, presentada per les Mercedàries Missioneres. Les Vespres que varen cloure la jornada foren preparades per les Mercedàries de l'Orde.

El dimarts 1 de maig es va iniciar amb la celebració de l'Eucaristia a la casa d'espiritualitat de Tiana, una celebració preparada per les Mercedàries de la Caritat i després es va fer, com acte final de la Trobada, una visita a la basílica de la Sagrada Família, on varen escoltar les explicacions de Mn. Lluís Bonet Armengol, rector d'aquella parròquia.

Publiquem a continuació el contingut íntegre del parlament del Dr. Josep Maria Martí Bonet, en la trobada celebrada el 29 de març a la catedral de Barcelona.

Evocaciones mercedarias

¡Jesús se halla, hoy y aquí, en medio de nosotros! Él nos asegura: "cuando dos o más de vosotros os reunáis en mi nombre, yo estaré presente". Nosotros, hoy en esta mañana de domingo 29 de abril del 2018 nos hemos convocado a asistir "en su nombre" al acto inicial del año jubilar mercedario; por esto nuestra fe palpa su divina presencia: ¡Dios está aquí! Está entre nosotros, en este coro de la catedral de Barcelona; de la misma manera como estuvo también presente en la catedral románica aquel día memorable, 10 de agosto de 1218, cuando Pere Nolasc y tres compañeros suyos, en el altar mayor, situado en el mismo recinto del actual, juraron cumplir los cuatro votos de una nueva congregación religiosa: pobreza, obediencia, castidad y un nuevo voto: "juraron que si fuera preciso, ellos se quedarían como rehenes en los lugares de la cautividad a cambio de los redimidos e incluso darían sus propias vidas, en bien de esa heroica obra de caridad." Esta nueva fundación -según crónicas fidedignas- fue impulsada a San Pere Nolasc "por inspiración divina y mariana". Nuestra Madre Santísima nos ofreció sus mercedes (entre ellas, el don de la libertad ante la terrible cautividad de muchos hermanos y hermanas nuestras, cautivas de los sarracenos). De ahí el nombre de la advocación mariana: Mare de Déu de la Mercè.

A nosotros, pues, en esta celebración nos cabe el honor de conmemorar en este mismo lugar esos 800 años de fundación mercedaria, renovando los mismos sentimientos de acción de gracias al "bon Jesús i a la seva i nostra Mare Déu de la Mercè". Sentimientos y votos que expresaron los asistentes de aquella efeméride rezando las laudes y participando en la santa misa con los canónigos. Ellos, los primeros mercedarios, eran considerados parte del cabildo, o sea miembros de la misma "familia canonical" de Barcelona. Vivían en la misma "canonja" -hoy llamada Pia Almoina- con los canónigos y personal de la misma catedral. Y desde este edificio acudían a la basílica de la Seo para rezar el oficio divino (5 mañana, maitines y laudes, 11, las horas menores y

6 tarde, vísperas) y a la vez a través de una puerta de la misma Pia Almoina, que daba al Hospital de Santa Eulalia de los canónigos de Barcelona, asistían –cuando no estaban en la tarea de redención de cautivos- a los pobres enfermos del Hospital de Santa Eulalia que después se llamará de la Santa Cruz y ahora de San Pablo.

Por tanto, aquel acto del 1218 constituye una de las efemérides más importantes de la diócesis de Barcelona del siglo XIII.

Pere Nolasc procedía probablemente de esta ciudad. Incluso hay historiadores que afirman que tenía su familia que estaba ubicada en la zona denominada “Provenzana”, cerca de Barcelona, donde residían su abuelo: Obert Onolasc y su padre: Bernat Onolasc. Ambos se establecieron en esa zona aprovechando las buenas condiciones económicas que el conde Ramón Berenguer IV ofreció a todos aquellos que quisieran emigrar de zonas de allende los Pirineos para repoblar la Catalunya nueva. Los Onolasc (o Nolasc) fueron emigrantes de Aquitania que ya en Catalunya se dedicaron al comercio.

Antes de la fundación, San Pere Nolasc conocería por sus viajes al Norte de África y a las zonas aún denominadas por los sarracenos de Valencia y Baleares, la tristísima situación de los cautivos. Noticias, como era habitual, difundidas en tierras cristianas. Los que comerciaban la libertad de los cautivos se llamaban “exeats” o “alburquesques”. Sin embargo, institucionalizar eclesiásticamente y de modo permanente esa iniciativa fue obra del mercader barcelonés Pere Nolasc. Nuestro santo ya en el 1203 había vendido todas sus propiedades y pertenencias para poder realizar la redención de un gran número de cautivos, “abrazando así la pobreza”. De tal modo que hizo un viaje a Valencia y aplicó toda su fortuna para redimir trescientos cautivos. Después vino la mencionada fundación de la orden de la Mercè que bien podría considerarse barcelonesa pues lo que en dicho acto del 1218 presidieron el rey Jaume I – tenía 11 años- y el obispo de Barcelona, Berenguer de Palou II. Este último concedió a San Pere Nolasc y a sus compañeros el emblema de la catedral de Barcelona: la cruz, y el rey les otorgó el escudo real (las cuatro barras). Escudo y cruz que distinguen, aún hoy día, a los frailes y hermanos mercedarios y es título de gloria y honor para todos ellos y para la ciudad de Barcelona. Por este motivo ellos pueden considerarse, en todo el mundo, cumplidores de una embajada tan típica de Barcelona como es la redención de los cautivos obteniendo la libertad y rompiendo las cadenas de cualquier tipo de esclavitud. Hoy día muchos de ellos se dedican al apostolado en las prisiones.

Mucho se ha discutido sobre la influencia que tuvo en la fundación mercedaria San Ramon de Peñafort, célebre padre dominico. Obviamente su consejo, por lo menos, se ofrecía a cualquier iniciativa diocesana e incluso nos atrevemos a decir, papal; pues fue confesor de los mismos romanos pontífices. Sin embargo en el 1218 sabemos que Ramon de Peñafort estaba en Bolonia, y que antes no fue canónigo de Barcelona, sino solo “maestro en leyes”. Hay muchos documentos en el Archivo Capitular, pero nunca firma como “canonicus” sino sólo como “magister legum”. No cabe duda, sin embar-

go, que el santo dominico debió ayudar desde Roma, Bolonia y Barcelona a los primeros mercedarios, sin que esto significara que él fuese su fundador ya que el iniciador y fundador de los mercedarios fue indiscutiblemente San Pere Nolasc. Tampoco debe darse crédito a la aparición simultánea de la Virgen de la Merced al santo dominico del Obispado de Barcelona, al rey y a Pere Nolasc. Es una leyenda que surgió mucho más tarde de los acontecimientos reseñados. Sí, en cambio, tiene todas las características de historicidad el hecho que, según dicen las crónicas más primitivas la fundación se debe a una inspiración mariana, o sea de la “Mare de Déu de la Mercè”. De ahí nace la gran obra y la gran devoción.

Por último cabe destacar que los mercedarios convivieron en primer lugar con la llamada “familia canonical de Barcelona” o sea en el edificio actual de la Pia Almoina, y en el Hospital de Santa Eulalia junto a la catedral de Barcelona (hoy Museo Marés) y en la calle actualmente denominada “Baixada de la Canonja”. Sin embargo en los primeros años ya fundaron la primera casa mercedaria en la actual basílica de la Mercè. A la muerte de San Pere Nolasc (a. 1245) la orden ya tenía 17 conventos y la devoción a la Virgen de la Merced se extendió de modo muy considerable en los reinos de Jaume I. La orden fue reconocida por el papa Gregorio IX con la bula “Devotionis vestrae precibus” (a. 1235).

Pere Nolasc fue canonizado por el papa Urbano VIII el 1628.

Todos estos acontecimientos los evocaremos en este año jubilar mercedario en esos mismos lugares en donde vivieron sus ilusiones y realidades aquellos primeros frailes con San Pere Nolasc, en fraternidad con la Iglesia y los canónigos de Barcelona; y siempre bajo el manto protector y maternal de la ¡Princesa de Barcelona, *la Mare de Déu de la Mercè!*

J. M. Martí Bonet
Canónigo de la catedral de Barcelona

Informació

Presentació del llibre “Laudato si’ y grandes ciudades”, coordinat pel cardenal Lluís Martínez Sistach

En un acte celebrat el passat 18 d'abril a l'auditori de la Residència d'Investigadors del Consell Superior d'Investigacions Científiques es va presentar el llibre *Laudato si' y grandes ciudades* (Ed. Catarata), una obra de 254 pàgines, coordinada pel cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe emèrit de Barcelona i president de la Fundació Antoni Gaudí per a les Grans Ciutats. Aquesta fundació ha organitzat ja dos congressos sobre el fenomen de l'augment de les grans metròpolis, El llibre recull les ponències presentades en el segon Congrés organitzat per aquesta fundació catalana, congrés que es va celebrar a Rio de Janeiro del 13 al 15 de juliol de 2017. Encara que la versió castellana del Congrés és la primera que s'ha publicat, ja s'estan preparant les edicions en català (Ed. Claret), en italià (Ed. Vaticana) i en portugués, per una editorial de Brasil.

El director de la residència d'Investigadors, Lluís Calvo, va obrir l'acte i va coordinar el col·loqui. Va dir que “estem vivint el que ja s'anomena ‘el canvi global’, del que el canvi climàtic n'és un aspecte. És un fet que estem vivint una situació en la que moltes espècies animals i vegetals estan vivint el perill de la seva extinció. Per altra part, també creixent fenòmens com la creixent urbanització de la població mundial i l'envelliment de la població que viu i viurà en aquests grans metròpolis. Com poder treballar perquè les grans urbs del present i del futur siguin el que se n'ha dit ‘ciutats amigables’, és a dir, ciutats més humanes. Per això, la Residència d'Investigadors acull amb goig la presentació d'un llibre la ciència i l'Església es posen a reflexionar, cadascú des de la seva pròpia perspectiva, sobre la resposta que podem donar als reptes que, com sempre, també avui ens planteja el progrés social”.

Martínez Sistach: “Hem de treballar des de la ciència i des de l'ètica”

El cardenal Martínez Sistach va dir que “el primer objectiu del Congrés de Rio de Janeiro va ser ecològic, però el segon objectiu va ser de caràcter ètic. Desitgem unir la ciència i la consciència, com acostuma a dir el papa Francesc”. Va informar que el Congrés va dedicar les seves tres jornades a aquests tres temes. Un tema per a cada dia: l'aigua potable, la qualitat de l'aire i el problema de les deixalles. Com a signe de l'actualitat d'aquestes qüestions va mencionar l'altra xifra de deixalles que

produeix una ciutat com Barcelona, xifra publicada als diaris d'aquestes dies i que també aquests dies el Parlament Europeu estudia una nova normativa de de la UE sobre residus.

En la segona part de la seva presentació el cardenal Martínez Sistach va abundar en els tres punts, o les tres paraules amb inicial erre, que glossa el papa Francesc en el missatge enviat al Congrés – i que naturalment s'incorpora en el llibre-: respectar el nostre entorn; responsabilitat davant la qualitat de l'aire i de l'aigua; relacions humanes més càlides. “El nostre Congrés de Rio em sembla que és una aportació més als esforços que estan en curs en tot el món per poder donar resposta als reptes que ens planteja el canvi climàtic”.

Doctor Joan O. Grimalt: “L'encíclica de Francesc és molt oportuna”

“L'encíclica del papa Francesc sobre l'ecologia em sembla que és molt oportuna”, va dir en la segona intervenció sobre el llibre. Aquesta fou de caràcter científic, ja que el doctor Joan O. Grimalt, que va ser ponent en el congrés de Rio, és professor d'investigació del Consell Superior d'Investigacions Científiques i director del Instituto de Diagnóstico Ambiental y Estudios del Agua (IDEA-CSIC) y del Centro de Investigaciones y Desarrollo (CID-CSIC). En una molt suggestiva exposició recolzada en un *power point*, va explicar les propietats extraordinàries i sorprenents “d'aquesta molècula que anomenem l'aigua”. Va parlar del cicle de l'aigua, de les corrents oceàniques i “de la seva funció d'hivernacle, que fa que no estiguem tots congelats”. Va fer referència als efectes del canvi climàtic sobre les precipitacions, amb la previsió de la disminució d'aquestes precipitacions en països com el nostre i va parlar els seriosos problemes que plantegen les disminucions de les glaceres en països com Bolívia. Va remarcar els impactes ambientals de la manca d'aigua. I va dir també que la lluita efectiva contra el canvi climàtic comporta la modificació de l'actual model energètic. No hi ha altre camí.

Presència de quatre ponents del Congrés de Rio

En el col·loqui que va completar les tres exposicions inicials que hem ressenyat, varen intervenir els quatre ponents del Congrés de Rio presents a la sala: el cardenal Martínez Sistach, el doctor Joan O. Grimalt, el doctor Armand Puig, rector de l'Ateneu Sant Pacià, i el doctor Miquel Barbarà, de Tarragona. Les intervencions van oscil·lar entre el pessimisme i l'esperança. Es va reconèixer que en la qualitat de l'aigua i de l'aire s'han fet grans avanços en relació amb els inicis de l'era industrial. “Avui l'aire de Londres ja no és el famós ‘smog’, sinó que és net”, es va dir. “Però també és cert que el canvi climàtic anirà agreujant els problemes que ja tenim avui”, es va replicar.

El cardenal Martínez Sistach, recolzant l'actitud esperançada, va citar un passatge de l'encíclica de Francesc que diu: “Malgrat tot, encara hi som a temps!”. “Però anem

massa lentament –va dir altres- i el problema de fons és que la nostra societat reconegui que no podem continuar amb aquest estil de vida d'ara". S'ha d'imposar un estil de vida personal i social de major sobrietat. Davant d'això, ¿què pot fer l'Església?, Que no deixi de fer allò que pot fer", va dir algú".

Conferència del cardenal Martínez Sistach a L'Alguer

Organitzada pel Seminari d'Estudi sobre les Autonomies Locals d'Alguer, el dia 28 d'abril de 2018 en aquesta ciutat de Sardenya es va celebrar una jornada sobre «Democràcia, costos de la política i autonomies locals i funcionals» (Problemes i perspectives). Va obrir la jornada el professor Tonino Baldino, president del Centre d'Estudis Giuseppe Toniolo. A continuació, el cardenal Lluís Martínez Sistach va pronunciar en italià la conferència que es publica tot seguit.

In questo momento non molto incoraggiante per l'Europa tutti sentiamo l'attualità delle vibranti domande pronunciate per papa Francesco, il 6 maggio di 2016, durante il conferimento del Premio Carlo Magno: "Che cosa ti è successo, Europa umanistica, paladina dei diritti dell'uomo, della democrazia e della libertà? Che cosa ti è successo, Europa terra di poeti, filosofi, artisti, musicisti, letterati? Che cosa ti è successo, Europa madre di popoli e nazioni, madre di grandi uomini e donne che hanno saputo difendere e dare la vita per la dignità dei loro fratelli?" In somma, il nostro continente sembra vivere un momento di crisi, vivere le sue ore basse.

In contrasto, ricordo queste parole piene di speranza dello stesso Pontefice davanti il Parlamento Europeo il 25 novembre 2014: "Con la mente e con il cuore, con speranza e senza vanne nostalgie, come un figlio che ritrova nella madre Europa le sue radici di vita e di fede, sogno un nuovo umanesimo europeo, un costante cammino di umanizzazione, cui servono memoria, coraggio, sana e umana utopia. Sogno un'Europa giovane, capace di essere ancora madre, una madre che abbia vita, perchè rispetta la vita e offre speranza di vita".

Sono sinceramente convinto che il "progetto Europa" possa rinascere e che il continente può ritrovare la "sua anima" nelle radici cristiane della storia dei popoli europei e delle nazioni europee.

Delle riflessioni fondamentali

Davanti a questi segnali il Papa Francisco reiterava il proprio desiderio, come pastore, di "indirizzare a tutti i cittadini europei un messaggio di speranza e incoraggiamento". E questo vuol essere anche l'auspicio alla base delle riflessioni che vi sottopongo di seguito.

1^a. Bisogna “aggiornare l’idea di Europa unita attraverso, tra altre cose, della riscoperta delle sue radici cristiane. Ortega y Gasser diceva che l’Europa più che un continente è un contenuto. È necessario riconoscere il dato storico che l’unità dei popoli europei si fonda sulla comune fede cristiana. Goethe affermava che “la coscienza europea si è illuminata peregrinando” nei grandi santuari, specialmente nell’ “camino de Santiago”. Dobbiamo avere una coscienza rinnovata della necessità di continuare a ricevere dal midollo del Vangelo i valori che costituiscono il solido fundamento su cui edificare la “casa comune” europea, in un clima di libertà religiosa ed in un rapporto corretto con l’Ebraismo e l’Islam, aperte alle nuove culture.

Il cardinale Joseph Ratzinger, poi divenuto papa Benedetto XVI, affermava che per i padri dell’unificazione europea, dopo la devastazione della Seconda Guerra Mondiale –Adenauer, Schuman e De Gasperi, guardate anche un italiano- esisteva un fundamento del futuro dell’identità europea che consiste nell’eredità cristiana. Se il substrato religioso europeo, nonostante la sua evoluzione e il suo attuale pluralismo, fosse messo ai margini del suo ruolo ispiratore dell’etica e nella sua efficacia sociale, si rinnegherebbe tutta l’eredità del passato europeo, e inciderebbe molto negativamente sul futuro degno dell’uomo europeo credente o non credente e nello stesso tempo ci sarebbe il rischio di fare una casa comune chiusa in se stessa, dimenticando la sua solidarietà con gli altri popoli del mondo. Questione molto significativa è la chiusura europea attuale agli rifugiati.

L’Europa cerca con ansia le sue radici nonostante sia aperta al futuro che si tinge di globalizzazione. L’europeo percepisce istintivamente che la sua identità corre il rischio di sfuggirgli di mano e sperimenta un sentimento confuso di perdita dell’anima.

2^a. È necessario collocare al centro del “progetto europeo” la dignità trascendente della persona umana e dei diritti umani.

Il riconoscimento di Dio è strettamente legato al riconoscimento della dignità umana. L’ordine della redenzione della grazia assurge, salva e rende degno l’ordine della creazione e delle realtà terrestri. Permettetemi di ricordarlo con il significativo assioma della teologia più classica e perenne: “*Gratia non destruit naturam sed perficit*”.

Papa Francisco disse al Parlamento Europeo il 25 novembre 2014 che nell’ “ambizioso progetto politico europeo” dei padri fondatori “vi era la fiducia nell’uomo, non tanto come cittadino o soggetto economico, bensì nell’uomo quale soggetto dotato di una dignità trascendente”. E sottolineava lo “stretto vincolo” che esiste tra queste due parole: “dignità” e “trascendente”.

L’antropologia cristiana è un’eredità preziosa per l’Europa. La missione cristiana consiste nell’umanizzare in nome della propria fede in un Dio trascendente, “*Deus semper maior*”, che rappresenta l’ultima garanzia della dignità della persona e dei suoi diritti

inalienabili. “La percezione dell’importanza dei diritti umani — disse Papa Francesco a Strasburgo — nasce proprio come risultato di un lungo cammino, fatto anche di molte sofferenze e sacrifici, che ha contribuito a formare la coscienza del valore di ogni persona, unica e irripetibile. Questa coscienza culturale trova il proprio fondamento non solo negli eventi storici ma soprattutto nel pensiero europeo, caratterizzato da un ricco incontro, le cui molteplici e lontane fonti provengono dalla Grecia e da Roma, dagli ambienti celtici, germanici e slavi e dal cristianesimo, che ha lasciato un segno profondo dando luogo al concetto di *persona*”.

Oggi la promozione dei diritti umani svolge un ruolo centrale in seno alle funzioni dell’Unione Europea. Dinanzi al parlamento europeo Francesco non esitò a qualificarlo come un “impegno importante e ammirevole”, in quanto persistono troppe situazioni in cui gli esseri umani “sono trattati come oggetti, di cui è possibile programmare il concepimento, la configurazione e l’utilità, e che poi possono essere gettati a discrezione se indeboliti, malati o anziani”.

Francesco ci propone di “far leva su di una cultura dei diritti umani, in grado di coniugare sapientemente la dimensione individuale, o meglio “personale” con quella del *bene comune*. Ci troviamo dinanzi a un’importante sfida per i cristiani e la Chiesa attuale. La Dottrina Sociale della Chiesa, di cui il magistero del Papa Francesco sta aggiornando importanti capitoli riguardo all’ecologia e alle conseguenze della visione dell’uomo come essere sociale e relazionale, è un compito sociale di grande trascendenza umanizzatrice nel mondo di oggi. Davanti alla *cultura dello scarto* e del *consumismo esasperato*, opporre una *cultura della sobrietà e dell’uso responsabile* dei mezzi propri e delle risorse sociali. È compito cristiano fornire testimonianza del fatto che questa cultura veramente alternativa nelle società europee è anche quella più umanizzatrice per la persona e per il suo ambiente sociale.

3^a. È necessario andare verso un’Europa la cui unità si proietti verso un orizzonte planetario. Bisogna prendere coscienza del fatto che l’unità europea è solo una tappa fondamentale, ineludibile, verso una meta che bisogna raggiungere e che consiste nell’unificazione e nella pacificazione di tutto il mondo. L’Europa deve essere solidale specialmente verso i paesi poveri del mondo. Essa deve avere un ruolo rilevante nel dialogo Nord-Sud.

La casa comune europea non può e non deve essere costruita a spese dei paesi del Asia, dell’Africa, dell’America Centrale e dell’America Latina. Deve, al contrario, divenire parte attiva nella promozione e realizzazione di una globalizzazione “nella solidarietà” e “della solidarietà”. Inoltre l’Europa si deve impegnare instancabilmente nella costruzione della pace dentro le sue frontiere e in tutto il mondo.

L’Europa è meta d’immigrazione specialmente dei paesi africani, europei dell’est e sudamericani. Di fronte a questo fenomeno in crescita conviene prendere in consi-

derazione l'aiuto ai rifugiati, come domanda in maniera costante papa Francesco. E voglio dire qui che l'Italia è probabilmente il paese europeo che è più impegnato su molti fronti dalla vita europea, a cominciare dalle attività che sta svolgendo per l'accoglienza e la sistemazione dei migranti e rifugiati.

Ricordiamo un gesto del Papa che a mio avviso rappresenta l'Umanesimo di cui il mondo ha bisogno e che la Chiesa è chiamata a testimoniare: il grido di Francesco a Lampedusa, contro l'indifferenza dell'Europa di fronte al dramma degli immigrati e dei rifugiati che hanno perso la vita nel Mare Nostrum.

Le parole dell'omelia del Papa il 1 gennaio 2016 mi hanno, in questo senso, profondamente toccato: "Un fiume di miseria, alimentato dal peccato, sembra contraddire la pienezza del tempo realizzata da Cristo. Questo fiume non può nulla contro l'oceano di misericordia che inonda il nostro mondo. Siamo tutti chiamati ad immergerci in questo oceano, a lasciarci rigenerare per vincere l'indifferenza che assedia la solidarietà e per uscire dalla falsa neutralità che fa da ostacolo alla condivisione".

Questa è la via di un nuovo umanesimo, che può aiutare l'umanità a maturare. Lo chiamerei umanesimo della compassione, della tenerezza o delle opere di misericordia in atto.

Colui che era il Preposito generale dei gesuiti, lo spagnolo padre Adolfo Nicolás, fece un'interessante intervento improvvisato in occasione della celebrazione a Roma della Giornata Mondiale del Migrante e del Rifugiato. Il tema è d'attualità, perché gli interessi degli Stati fanno sì che l'Europa le sue porte e frontiere sia tutt'altro che accogliente. Vorrei soffermarmi soprattutto su un'affermazione della sua allocuzione, quella che dice che gli stessi rifugiati possono apprendere uno dei volti della misericordia. Tra le altre cose, disse: "Quando uno ha tutto, può essere misericordioso senza timori. Ma quando una persona non ha nulla, e pur non avendo nulla si mostra misericordiosa con un'altra, sta offrendo molto di più e il volto della misericordia si fa in questo caso ancor più reale. Per questo possiamo apprendere dai migranti e dai rifugiati ad essere misericordiosi con gli altri. Impariamo da loro ad essere umani nonostante tutto. Impariamo da loro ad avere come orizzonte il mondo, e non la nostra piccola e a volte stretta cultura. Impariamo da loro ad essere cittadini del mondo".

4^a. È doveroso impegnarsi con tutte le forze nell'individuare, riconoscere e realizzare ciò che è stato chiamato nei documenti degli ultimi pontefici sull'Europa il bene comune europeo. Il termine è importante, giacché indica che questo bene comune europeo esiste e, per tanto, deve essere raggiunto, anche con qualche sacrificio da parte degli Stati.

Nel discorso di Francesco nell'atto di conferimento del Premio Carlo Magno ha detto il Pontefice che "la creatività, l'ingegno, la capacità di rialzarsi e di uscire dei propri limiti appartengono all'anima dell'Europa. Nel secolo scorso, essa ha testimoniato

all'umanità che un nuovo inizio era possibile: dopo anni di tragici scontri, culminati nella guerra più terribile che si ricordi, è sorta, con la grazia di Dio, una novità senza precedenti nella storia. Le ceneri delle mazzette non poterono estinguere la speranza e la ricerca dell'altro, che stava molto presente nel cuore dei Padri fondatori del progetto europeo. Essi gettarono le fondamenta di un baluardo di pace, di un edificio costruito da Stati che non si sono uniti per imposizione, ma per la libera scelta del bene comune, rinunciando per sempre a fronteggiarsi. L'Europa, dopo tante divisioni, ritrovò finalmente sé stessa e iniziò a edificare la sua casa”.

Mi pare esemplare questo riferimento al bene comune del nostro continente. Ma oggi, diceva il Papa, “quella atmosfera di novità, quell'ardente desiderio di costruire l'unità paiono sempre più spenti; noi figli di quel sogno siamo tentati di cedere ai nostri egoismi, guardando al proprio utile e pensando di costruire recinti particolari. Tuttavia –aggiungeva papa Francesco- sono convinto che la rassegnazione e la stanchezza non appartengono all'anima dell'Europa e che anche le difficoltà possono diventare promotrici potenti di unità”.

Francesco ha chiesto “un'Europa capace di dare alla luce un nuovo umanesimo basato su tre capacità: la capacità di integrare, la capacità di dialogare e la capacità di generare. Non posso qui spiegare queste tre capacità, ma voglio dire che l'Italia, per il suo inestimabile patrimonio culturale, per la sua capacità di conservare nel tempo le differenze di epoche, di nazioni, di stili e di visioni, può fare un contributo specifico a questo “aggiornamento” del nostro continente. In modo speciale –ricordo i miei tempi di studente a Roma negli anni del Concilio, Italia mi pare un grande esempio della cosiddetta “cultura del dialogo”. Un nostro gionalista molto noto, Santiago Nadal, diceva che “tutte le strade senza uscita, in Italia trovano la loro uscita”. Voi sapete più che altri popoli europei “privilegiare il dialogo come forma di incontro e di negoziazione. Ricordo in quegli anni del Concilio il benefico influsso nel mio paese dell'enciclica di Paolo VI “*Ecclesiam suam*”: “la Chiesa -diceva- si fa parola, si fa dialogo”.

Credo anche che è necessaria la integrazione dei giovani a questo “aggiornamento continentale”. “Ciò –come ha detto Francesco nel conferimento del Premio Carlo Magno- richiede nuovi modelli economici ed una economia sociale”. “Passare da una economia che punta al reddito e al profitto in base alla speculazione e al prestito a interesse ad un'economia sociale che investa sulle persone creando posti di lavoro e qualificazione”.

5ª. L'Europa dovrebbe dare più importanza alle regioni. È molto necessario avvicinare gli organismi dell'Unione Europea ai cittadini. Anche hanno gli Stati questo problema e questi per farlo più possibile, hanno decentralizzato il governo centrale con le nazioni, le regioni, le autonomie. A fortiori direi che l'Unione Europea ha bisogno di questa decentralizzazione, dell'applicazione del principio di sussidiarietà e si ha creato il Consiglio delle Regioni, ma penso che si deve camminare di più verso l'Europa delle Regioni.

6^a. Alla costruzione della nuova Europa devono partecipare anche tutti i cristiani del continente. A noi, cristiani europei, spetta dimostrare che è possibile vivere in una società altamente tecnologizzata e sociologicamente secolarizzata, non solo senza rinnegare la fede cristiana, ma sperimentando il suo senso nella situazione contemporanea. L'Europa dovrebbe essere capace di offrire a tutto il mondo un nuovo contributo di sapienza, che sgorga da quella cultura millenaria che la saggia vita cristiana ha contribuito a maturare nel corso dei secoli.

In questo momento l'avvio della riforma luterana compie 500 anni, un evento doloroso che strappò la tunica inconsueta di Gesù e che divise drammaticamente la Chiesa in Europa. Le Chiese e le comunità ecclesiali hanno compiuto in questo mezzo millennio un grande sforzo riformista. Il Concilio Ecumenico Vaticano II costituisce un esempio paradigmatico per quanto riguarda la Chiesa cattolica. Voglia il Signore che le vie della riforma ecclesiale possano condurci un giorno ad essere cristiani europei riconciliati nella stessa fede e nel rispetto delle diversità legittime.

7^a. Il vecchio continente continua ad aver bisogno di Gesù Cristo per non rimanere senz'anima e non perdere ciò che l'ha reso grande nel passato e che oggi continua a suscitare ammirazioni tra i popoli. Giovanni Paolo II, nella sua esortazione apostolica *Ecclesia in Europa* afferma che "la Chiesa deve offrire all'Europa il bene più prezioso che nessun'altro può dargli: la fede in Gesù Cristo, fonte di speranza che non delude, dono che è all'origine dell'unità spirituale e culturale dei popoli europei, e che anche oggi e nel futuro può essere un contributo essenziale al suo sviluppo e alla sua integrazione"¹.

Il riconoscimento dei valori e del patrimonio religioso dell'Europa non costituisce un elemento di opposizione o di esclusione. Il fatto di ignorarli sarebbe una mutazione della storia e una amputazione del patrimonio spirituale su cui basare la dignità e i diritti della persona che devono essere centrali nella Costituzione europea.

8^a. Tre possibili obiezioni alla nostra tesi. Ricorderete che Santo Tommaso d'Aquino, negli articoli della *Summa Theologica*, prende molto in considerazione, dopo avere espresso e giustificato il proprio punto di vista, le opinioni di chi non condivide o si oppone a tale dottrina, attraverso cui l'angelo delle scuole ragiona la sua posizione. Orbene, desidero fare riferimento ad alcune obiezioni che credo di individuare nell'ambiente dinanzi alla tesi delle radici cristiane dell'Europa.

8.1. La prima obiezione è quella secondo cui la Chiesa, con l'appello alle radici cristiane dell'Europa, aspira a guadagnare protagonismo di fronte alla secolarizzazione e, insomma, a mantenere un certo potere. Frutto di quest'obiezione può essere, tra altri fattori, l'attitudine del laicismo, che intende togliere spazio pubblico alla religione e,

¹ N. 18.

in ultima istanza, mantenere le credenze nel solo ambito della coscienza e le convinzioni religiose senza alcuna rilevanza sociale.

A quest'obiezione, in qualità di studioso del Diritto, ho lavorato sul tema della laicità e credo che la Chiesa, dal concilio Vaticano II, ha accettato di essere servitrice ma non padrona delle società in cui si incarna. Gli ultimi papi hanno parlato di una "sana laicità" contrapposta al laicismo. Una riflessione analoga la si può leggere in un mio libro intitolato "*Stato laico e società multireligiosa*",² che cerca di fornire criteri per l'instaurazione di relazioni sane e pacifiche tra la dimensione spirituale e quella temporale, tra la religione o religioni e lo Stato, tra la Chiesa cattolica e lo Stato moderno. La Chiesa accetta con tutte le conseguenze annesse il principio della sana laicità già presente nelle famose parole di Cristo: "Date a Cesare quello che è di Cesare e a Dio quello che è di Dio", parole che considero permanentemente attuali.

8.2. Una seconda obiezione consiste in un certo "giudizio di intenzioni", espressione che potrebbe essere spiegata dicendo che la proposta umanizzatrice del Cristianesimo è in fondo una strategia per "imporre" la propria Weltanschauung, i obiezioni ai propri dogmi e la propria morale a tutta la società. La risposta a questa non può essere altro che il tema della libertà religiosa e il primato della coscienza personale, tema quest'ultimo molto presente nella miglior tradizione teologica cristiana e in modo speciale nel magistero di Papa Francesco. La Chiesa appoggia decisamente il diritto civile alla libertà religiosa, riconosciuta nella dichiarazione *Dignitatis humanae*, del Concilio Vaticano II.

Mi sembra necessario far riferimento a un tema che, a mio avviso, riveste molta importanza: i laici e la loro missione nella Chiesa nel mondo. La presenza impegnata dei laici cristiani nelle realtà temporali sotto la loro responsabilità, la considero una grande necessità di questo momento perché, tra le altre cose, aiuterebbe a comprendere che il contributo dei valori del cristianesimo alla società non costituisce un pericolo per la laicità degli Stati e per l'indipendenza delle istituzioni secolari.

8.3. Una terza obiezione è quella che afferma che l'interesse della Chiesa di incarnarsi nelle culture e di umanizzare il proprio messaggio risponde a una volontà di mantenere l'egemonia culturale che deteneva in altre epoche della sua storia. La cultura rappresenterebbe l'avamposto in cui si sarebbe rifugiata la Chiesa per non perdere "l'egemonia nel mondo della cultura", a cui non intende affatto rinunciare.

Un "bagno di realtà" potrebbe essere una risposta a questa obiezione: si sa che la Chiesa non è egemonica nel campo della cultura né in quello delle scienze umane o dell'arte. Permettetemi di parlarvi di una circostanza personale che reputo illustrativa

² Ll. Martínez-Sistach, *Stato laico ed società multireligiosa*, Libreria Editrice Vaticana & Editorial Romana, Roma 2015

di quella che potrebbe essere la risposta esistenziale ed operativa a questa terza obiezione Negli ultimi anni ha lavorato soprattutto sulla presenza e sulla missione della Chiesa nelle grandi città. Abbiamo tenuto a Barcellona il Congresso internazionale di pastorale delle grandi città, che ha avuto due fasi o tappe, perfino separate nelle date dell'evento. Una per ascoltare i sociologi e gli esperti in pastorale. E una seconda per presentare ai pastori delle grandi città, le conclusioni degli esperti e raccogliere le loro valutazioni e prospettive nell'azione pastorale. La seduta conclusiva del congresso, i cui atti sono stati pubblicati in diverse lingue, si è tenuta a Roma davanti al Papa Francesco, molto interessato alla pastorale urbana dagli anni in cui era arcivescovo della Grande Buenos Aires. Ecco, io credo che il Papa stesso abbia risposto a questa terza opzione chiedendoci — attraverso le parole pronunciate durante l'udienza che ci ha concesso — una "conversione pastorale", un "cambiamento nella nostra mentalità pastorale". Ascoltiamo le sue stesse parole. "Veniamo da una pratica pastorale secolare in cui la chiesa era l'unico referente della cultura. È vero, è la nostra storia. (...) Ma quell'epoca è terminata. Fa parte del passato. Non siamo nella cristianità, non ci siamo più. Oggi non siamo più gli unici produttori di cultura, né i primi, né i più ascoltati". E nei numeri nell'esortazione *Evangelii gaudium* lo si riconosce esplicitamente³.

Il Papa prende atto di questa realtà urbana nel numero 73 dell'*Evangelii gaudium* e dice: "Nuove culture continuano a generarsi in queste enormi geografie umane dove il cristiano non suole più essere promotore o generatore di senso, ma che riceve da esse altri linguaggi, simboli, messaggi e paradigmi che offrono nuovi orientamenti di vita, spesso in contrasto con il Vangelo di Gesù". Considero che la Chiesa attuale sia ben lontana dal volere per lei un'egemonia o un monopolio della cultura di cercare.

Conclusioni

Ci avviamo verso una nuova giovinezza dell'Europa? Fino a un po' di tempo fa sembrava indiscutibile il declino del vecchio continente. Oggi, anche come conseguenza dei cambiamenti a tutti noti, l'Europa sembra caratterizzata da una nuova giovinezza, capace di esprimere un'altra volta e di qualificare in maniera inedita ciò che Paolo VI ha chiamato la sua "missione storica".

Il cardinale Lustiger ha affermato che "il cristianesimo ha un dovere rispetto alla costruzione europea che è possibile illustrare in maniera metaforica facendo riferimento al ruolo che Ezechiele dà al fiume di acqua viva nel deserto. La sfida non è nel riconoscere il ruolo storico del cristianesimo ma nel fatto che questo fiume continui a rigenerare il deserto"⁴.

L'Europa unita e futura ha bisogno di un'anima. È urgente un lavoro serio di evan-

³ Cf. nn. 71-75.

⁴ L'*Avvenire*, 26 giugno 2002.

gelizzazione dell'Europa. Noi cristiani dobbiamo proporre la fede e aiutare a viverla in mezzo dalla dimenticanza di Dio per ritrovare il centro profondo della sua identità più che millenaria.

Alghero, 28 aprile 2018

†Cardinale Lluís Martínez Sistach
Arcivescovo emerito di Barcellona

Article del cardenal Martínez Sistach a *La Vanguardia*

«Debat ètic a la societat», escrit publicat el diumenge 29 d'abril de 2018 a la pàgina 35 d'aquest diari

Les societats democràtiques tenen el risc de buidar-se èticament, de perdre la força indispensable d'unes concepcions sobre la vida humana i d'uns valors morals que inspirin, dinamitzin i enforteixin la seva vida i els seus impulsos cap endavant.

Per això, en una societat democràtica han d'existir-hi grups socials, religiosos i culturals que s'ocupin d'una irrigació espiritual i ètica dels ciutadans, perquè després aquests transmetin a l'Estat el reflex d'aquestes sensibilitats morals i exigeixin als qui aspiren al poder polític o l'exerceixen el respecte i la protecció d'aquesta saba espiritual sense la qual no pot existir una societat lliure ni una ciutadania responsable. Com afirma González de Cardedal, “la cultura, l'ètica i la religió són les tres fonts en què ha de sadollar-se la consciència ciutadana. Des d'elles, la persona humana mantindrà la consciència de la pròpia dignitat i llibertat sabent defensar-les, i de la seva responsabilitat sabent-la exercir».

En aquest sentit, crec que en la nostra societat hi ha un dèficit de reflexió i de debat social, plural i respectuós, realitzat per aquells grups, sobre els temes d'abast antropològic i ètic, que eviti el risc d'excessiva politització i confrontació. Es passa de pressa i fàcilment dels resultats sociològics sobre una qüestió que cal regular, al seu debat i aprovació al Parlament. Hi ha el perill de governar sociològicament, amb criteris prevalents d'acceptació o no acceptació de les enquestes. Aquella aportació dels grups i entitats culturals, religioses i socials ajudaria al debat parlamentari, enriquint-lo amb les reflexions que oferirien els grups esmentats. Penso que s'hauria de realitzar un esforç més gran per aconseguir-ho.

Habermas, als anys setanta, sostenia que la religió no es podia considerar ni tan sols com quelcom privat, però amb el pas del temps ha anat modificant la seva opinió afirmant que les tradicions religioses aconsegueixen fins al moment actual l'articulació d'una cons-

ciència d'allò que ens manca. El món es fa més humà gràcies als estats d'opinió creats per les religions en favor de tot allò que és humà. Avui hi ha un camp en què la religió és especialment significativa, i és el de la fraternitat. Mounier afirmava que allò que és propi del cristianisme no és estimar la humanitat, sinó estimar el proïsme, la persona concreta.

Card. Lluís Martínez Sistach
Arquebisbe emèrit de Barcelona

El CPL publica la nova revista de litúrgia «Galilea.153»

Amb la data de maig-juny de 2018 ha sortit el primer número de la revista “*Galilea.153*», que publica el CPL de Barcelona. La nova revista vol donar continuïtat a la publicació *Bloc MD*, però alhora vol arribar a un públic més ampli que el dels equips de litúrgia. La nova revista serà bimestral i és dirigida per M. Àngels Termes. Té 16 pàgines i el preu de cada exemplar és de 3.50 euros.

La directora explica el nom en l'article inicial d'aquest número- “Galilea ens porta a la regió on transcorre gran part de la vida pública de Jesús... A l'Evangelí Galilea és la terra presentada com a seu de l'Evangelí i de la revelació del Fill de l'Home. D'alguna manera volem indicar que la litúrgia, que és celebració del Misteri Pasqual –passió, mort i resurrecció del Senyor- i com a tal el seu lloc és Jerusalem, ve de la vida quotidiana i torna a la vida quotidiana... la nostra Galilea».

“El punt del títol –explica també la directora- és una picada d'ull al món d'internet, on tot està en constant canvi». En quan a la xifra 153, remet a Joan 21,11. “És el nombre de peixos grossos que pesquen els deixebles en l'aparició del Resuscitat en el llac. 153 és el número triangular de 17, número de bellesa geomètrica per als grecs. Diuen els entesos que això vol dir que el text parla veladament dels grecs... que els destinataris de la Bona Nova també són els pagans, els allunyats».

El subtítol de la revista – litúrgia, pastoral, vida cristiana- explica el seu contingut. Litúrgia, perquè “voldríem que es reflectís en aquestes pàgines la litúrgia tenint en compte cada un dels que hi participem. Sense oblidar –i això és essencial- que la litúrgia és un do, un regal de Déu, tal com diu Josep M. Romaguera a l'entrevista». Pastoral: volem donar eines per ajudar a viure el que la celebració litúrgica és i comporta per a la comunitat cristiana en conjunt i per a la vida de cada creient en particular: materials per a la preparació de les celebracions, formació litúrgica, bíblica i teològica; any i temps litúrgics, explicació dels diversos ministeris, etc.»

Finalment, Vida cristiana, perquè “volem reflectir en aquestes pàgines aquesta vida. Volem establir ponts entre la comunitat que celebra i totes les realitats on es mani-

festa la vida cristiana: catequesi, Càritas, ajuda fraterna, pastoral de joves, malalts, ancians... I també ens volem apropar a realitats que aparentment queden lluny dels nostres temples, però que són on es fa present el mateix Crist (Mateu 25), presons, sense sostre, immigrants...»

Aquesta nova revista és possible gràcies al treball i la il·lusió d'un equip responsable format per treballadors i membres del CPL, i a un Consell assessor plural que serà el que farà la crítica dels continguts de la revista. La revista fou presentada el dia 12 d'abril de 2018, a les 19 hores, a la sala Abat Safont i al claustre de Sant Pau del Camp (carrer Sant Pau, 101), de Barcelona.

La directora Maria Àngels Termes, la religiosa benedictina Maria del Mar Albajar i mossèn Josep M. Romaguera varen explicar que la revista pretén “establir ponts entre la litúrgia i la vida”, que la revista està adreçada sobretot als laics i que comptarà amb un portal web que permeti la interacció amb els lectors. L'acte de presentació va incloure uns moments musicals i també un temps de pregària, per mostrar que un dels seus objectius és unir la litúrgia i la vida i dirigir-se a creients i a no creients.

Com enfocar la comunicació religiosa en el segle XXI?

El dijous 12 d'abril de 2018, a les 19 hores, es va celebrar a l'auditori de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna-URL, al carrer de Valldonzella, 12, una taula rodona en el marc dels actes de la publicació del número 2.000 del setmanari *Catalunya Cristiana*. El tema fou aquest: “La comunicació religiosa a l'Església del segle XXI».

Varen intervenir Giovanni Maria Vian, director de *L'Osservatore Romano*; el sacerdot José Maria Gil Tamayo, secretari general i portaveu de la Conferència Episcopal Espanyola; i mossèn Jaume Aymar, director de *Catalunya Cristiana*. Va moderar el diàleg Carme Munté, cap de redacció de *Catalunya Cristiana*. Tots ells varen reflexionar sobre la importància de la comunicació dins l'Església i cap en fora.

“Si us plau, adapteu-vos al segle XXI –va demanar Gil tamayo-, fan falta uns mitjans que busquin la comunió social, uns mitjans que siguin mitjans i no fins en si mateixos”. També va demanar que “es camini cap a una comunicació que informi sobre “la vitalitat cristina que hi ha en el món, que aposti per la comunió de tots i s'allunyi de les trinxeres”.

Tant el professor Vian com Gil Tamayo varen recalcar que la comunicació es dirigeix a majories i varen defensar que cal comunicar l'Església a través de les històries d'allò que fan els cristians. El millor comunicador institucional és aquell que desapareix perquè brilli la institució que representa.

En relació amb les noves tecnologies, Gil Tamayo va advertir que aquestes no han de fer perdre la dimensió antropològica i va invitar els professionals a “rescatar la humanitat en el món de les tecnologies i a reflectir la vida de la comunitat cristiana, perquè sapiguem els que fem els uns i els altres. La comunicació no és una qüestió tècnica d’enginyeria; ha de ser humana, perquè sinó acaba essent propietat del poder».

Aquest sentit social de la comunicació el va defensar també Giovanni Maria Vian, que va dir: “Aquells que treballen al servei de la comunicació han de mantenir sempre l’ull crític. Hi ha una crisi econòmica tan gran, que fa que els periodistes es venguin al poder. Cal transmetre la informació amb els nous recursos, però sense perdre allò més humà». Cal fer una comunicació social per a la comunitat.

Viure, pensar i estimar, infinitius essencials de la vida

El filòsof Josep M. Esquirol presenta el llibre “La penúltima bondat: assaig sobre la vida humana” (Article publicat a “Catalunya Cristiana», del 22/04/2018, pàgs. 50-51)

El professor en Filosofia de la Universitat de Barcelona Josep M. Esquirol ha escrit els darrers anys diversos llibres dedicats a la intensificació i la cerca del sentit de la vida. Així ho va fer l’any 2009 amb el llibre *El respir dels dies*, una reflexió filosòfica sobre el temps i la vida, i el 2015 amb *La resistència íntima, un assaig de la filosofia de la proximitat*. Totes les seves publicacions, fruit de llargues reflexions i estudis, ens ajuden a resistir el món de la tecnologia, a la vegada que ens fan reflexionar sobre la vida humana.

L’última d’aquestes reflexions l’ha portat precisament a escriure un assaig sobre la vida humana, amb el títol de *La penúltima bondat: assaig sobre la vida humana*. Aquest llibre que va ser presentat el mes de març passat i està editat per Quaderns Crema en català i Acantilado en castellà, és la primera publicació on Esquirol reivindica els verbs *viure, pensar i estimar* com a “infinitius essencials» de la vida i únics capaçs d’intensificar i aportar-hi sentit. Per ensenyar-nos com hem d’entendre tots tres infinitius, el mateix Esquirol va fer una conferència el 20 de març a la seu de Pompeia Grups de Barcelona, on el va desglossar d’un en un.

Viure

Josep M. Esquirol explica l’infinitiu de *viure* des del sentit comú, deixant de banda el punt de vista biològic: “Viure des del sentit comú vol dir sentir-se viu». Es tracta d’una afirmació que molts podem considerar evident, però que no és fàcil de descriure, ja que els estats d’ànim sempre són difícils de definir. Si algú ens pregunta com ens

trobem, la nostra resposta mai serà que no ens trobem i això ens demostra, com diu Esquirol, que “no només vivim, sinó que sentim que vivim». Aquest sentiment de vida és també el responsable que siguem capaços de ser afectats o, com diu Esquirol, ferits. És per això que el mateix professor afirma que “l’èsser humà és aquell capaç de ser afectat». Hem d’entendre aquesta afectació, però no només de forma negativa, ja que per exemple l’enamorament es tracta d’una ferida, o fins i tot la passió per la música que podem sentir, es produeix precisament perquè ens ha afectat d’una manera o altra.

Estimar

Tal com han dit molts autors en nombroses ocasions, el més important per poder estimar és estimar-se un mateix, trobar la justa mesura de l’autoestima. Això és precisament el que ens aconsella Esquirol; ens recomana aprendre a estimar-nos per arribar a un punt on tinguem la capacitat de ser generosos. La paraula *generositat* significa “generar alguna cosa», per després oferir-la. Per això que és tant important primer de tot tenir una mínima posició que ens permeti generar i després oferir el que generem. Com diu l’autor del llibre, “si no tens res, no pots oferir res, no podem obrir les portes si no hi ha portes». El segon infinitiu per tant l’hem d’entendre com una manera de dedicar temps als altres, a estimar-los, ja que si dediquem temps als altres, ens estarem donant nosaltres mateixos, i això ens farà encara més vius.

Pensar

L’últim infinitiu és el de *pensar*. i serveix per entendre el perquè de la infinitat dels tres verbs. Per definir aquest infinitiu Esquirol utilitza el fil conductor de la generativitat explicada anteriorment amb la generositat, exposant que “pensar és generar mentre s’espera». Aquesta definició ens ha d’ajudar a diferenciar el coneixement científic i el descobriment del pensar. Pensar és prestar atenció a les experiències; en canvi, el coneixement científic és la capacitat per descobrir estructures de les coses que ens rodegen, com per exemple un àtom. És a dir, el coneixement ens ajuda a descobrir les relacions de causa i efecte, que ens permeten el desenvolupament tècnic. Pensar significa aproximar-nos al sentit de les coses que per a nosaltres són valuoses. “Hem de pensar sobre allò que més ens afecta, justament perquè es importa», manifesta Josep M. Esquirol.

Així concs, podem intentar pensar sobre el significat de l’amistat, però cap coneixement científic no ens ajudarà a descobrir l’amistat, ja que no és explicable sinó pensable. És per aquest motiu que el pensament no s’acaba mai, ja que aproximacions com la de l’amistat són inescapables i sempre ens permetran descobrir nous aspectes desconeguts. Pensar és infinit, i això fa del mateix sentit de la vida una aproximació contínua.

És precisament l’infinitiu de pensar el que ens ajuda a entendre per què “pensar, estimar i viure» són infinitius, ja que no estaran mai completats, no estarà mai tot pensat.

De la mateixa manera no podem dir mai que ja no sentim que vivim, o que ja ho hem donat tot. Els infinitius als quals fa referència Josep M. Esquirol al seu assaig ens acompanyaran tota la vida, formen part de la condició de la vida humana, i continuaran fins i tot després de la mort, tal com diu Esquirol: “La mort és només una interrupció, perquè no completa la nostra infinitud».

Josep M. Esquirol Calaf va néixer a Mediona, a l’Alt Penedès, l’any 1963. Com a professor de la Universitat de Barcelona, dirigeix el grup de recerca Aporia, dedicat a estudiar el pensament polític i la filosofia contemporània. Com a escriptor, l’any 2015 va rebre el Premi Ciutat de Barcelona per l’obra *La resistència íntima* i l’any 2016 el Ministeri d’Educació, Cultura i Esports li va atorgar el Premi Nacional d’Assaig. Els darrers anys els ha dedicat a la filosofia de la proximitat, que busca abordar la problemàtica existencial de l’individu a partir d’elements quotidians.

Macià Grau

SUMARI

Sortim! Orientacions i propostes per a una conversió pastoral a l'arxidiòcesi de Barcelona 259

Prelat

El nostre Cardenal Arquebisbe, elegit per a participar en el proper Sínode dels Bisbes 282
Carta 282
Cartes dominicals: «Testimonis de la resurrecció»; «La vida no és un negoci»; «Recuperem l'alegria de ser cristians»; «Evangelitzar és el millor voluntariat»; «Jesucrist, la nostra saviesa i la nostra força» 284
Nota de premsa: El cardenal Omella, proposat com a pare sinodal 292

Vicariat General

Paraules del bisbe Sergi Gordo a la trobada d'animadors de cant per a la litúrgia celebrada a Montserrat 293
Article del bisbe Antoni Vadell titulat «Del Pla pastoral als Sínode dels joves» 294

Secretaria General

Nomenaments parroquials 298
Cartes: Carta als preveres i diaques de l'Arxidiòcesi 298
Religioses difuntes 301
Capítols d'eleccions 301
In pace Christi: Mn. Jordi Farré Muro. Mn. Patrick René Olivier
Stref. Dr. Josep Casanova Domènech 301

Espiritualitat

Recés dels Consells Diocesans sobre el nou Pla Pastoral Diocesà, per la Gna. Claustre Solé 307

Consell Pastoral Diocesà

Crònica de la 6a. reunió (07/04/2018) 311

Organismes interdiocesans

Trobada de Càritas Catalunya a Lleida 313
Celebració a Vilafranca dels 60 anys de la Fundació Pere Tarrés 314

Organismes diocesans

Tribunal Eclesiàstic: Edicte de nul·litat matrimonial 316
Delegacions de Pastoral Vocacional i de Missions: Carta dels delegats .. 316

Obra Benèfica Assistencial (OBA): Carta del director	317
Delegació diocesana de Mitjans de Comunicació Social: Carta del delegat.....	318

Crònica

Celebració del cinquantè aniversari de la fundació de la Comunitat de Sant'Egidio	320
Encontre dels Missioners de la Misericòrdia amb el papa Francesc.....	321
Trobada de les Comunitats Mercedàries a Barcelona	322

Informació

Presentació del llibre «Laudato si' y grandes ciudades», coordinat pel cardenal Lluís Martínez Sistach	327
Conferència del cardenal Martínez Sistach a L'Alguer.....	329
Article del cardenal Martínez Sistach a <i>La Vanguardia</i>	337
El CPL publica la nova revista de litúrgia «Galilea.153»	338
Com enfocar la comunicació religiosa en el segle XXI?	339
Viure, pensar i estimar, infinitius essencials de la vida (Llibre de Josep M. Esquirol)	340

Subscripció anual: 30,05 €

Exemplar solt: 3 €

El preu de la subscripció comprèn només l'edició del «Butlletí de l'Arquebisbat de Barcelona» de l'any en curs